

Uniwersytet Rzeszowski

Załącznik nr 1

do uchwały nr 747/2025

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 18 września 2025 r.

**Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki**

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Rzeszowski

Al. Rejtana 16 C, 35-959 Rzeszów

Raport opublikowany pod adresem:

<https://www.ur.edu.pl/pl/uniwersytet/ksztalcenie-jakosc-ksztalcenia/polska-komisja-akredytacyjna/raporty-samooceny>

Nazwa ocenianego kierunku studiów: HISTORIA

1. Poziom/y studiów: studia pierwszego i drugiego stopnia
2. Forma/y studiów: stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
historia

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☒ TAK ☐ NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- ☒ nauczyciel przedmiotu historia²
☒ nauczyciel przedmiotu wiedza o społeczeństwie
☒ nauczyciel przedmiotu edukacja obywatelska

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku historia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, obowiązujący dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2025/2026 określa załącznik nr 5.2 do Uchwały nr 81/05/2025 Senatu UR z dnia 26 maja 2025 r. w sprawie ustalenia programów studiów w Uniwersytecie Rzeszowskim. Opis zakładanych efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim określa załącznik nr 6.2 do Uchwały nr 81/05/2025 Senatu UR z dnia 26 maja 2025 r. w sprawie ustalenia programów studiów w Uniwersytecie Rzeszowskim.

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Obowiązuje od roku akademickiego 2025/2026

Nazwa kierunku studiów	Historia
Poziom studiów	I stopień
Profil studiów	ogólnoakademicki
Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1606) oraz charakterystyki drugiego stopnia dla poziomów 6 – 7 określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 – 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.	

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK*, **
--	-------------------------------	---

Symbol kierunkowych efektów uczenia się	PRK poziom 6	odwołanie do kodu składnika opisu
--	--------------	--------------------------------------

WIEDZA: ABSOLWENT ZNA I ROZUMIE

K_Wo1	w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, zjawiska, procesy, metody i teorie wyjaśniające zależności, stanowiące wiedzę ogólną w zakresie historii i wybranych nauk społecznych	P6S-WG
K_Wo2	w zaawansowanym stopniu elementy warsztatu badawczego historyka, główne nurty historiograficzne i metodologiczne	P6S-WG
K_Wo3	fundamentalne uwarunkowania historyczne rozwoju współczesnej cywilizacji	P6S-WK
K_Wo4	uwarunkowania prawne i etyczne badań naukowych, w tym zasady ochrony własności intelektualnej i przemysłowej	P6S-WK
K_Wo5	zasady współpracy ze środowiskiem lokalnym, organizacjami społecznymi na rzecz rozwoju badań historycznych oraz podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P6S-WK

UMIEJĘTNOŚCI: ABSOLWENT POTRAFI

K_Uo1	samodzielnie zdobywać i wykorzystywać wiedzę z zakresu historii i pokrewnych nauk humanistycznych oraz wybranej specjalności; samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	P6S-UW P6S-UU
K_Uo2	formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu historii, pokrewnych nauk humanistycznych i społecznych, wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych poprzez właściwy dobór metod i narzędzi, w tym technik komunikacyjno-informacyjnych, typowych dla wybranej specjalności	P6S-UW
K_Uo3	upowszechniać, popularyzować wyniki badań historycznych i komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	P6S-UK
K_Uo4	przeprowadzić krytyczną analizę i interpretować źródła właściwe dla danej epoki historycznej	P6S-UW
K_Uo5	brać udział w debacie naukowej	P6S-UK
K_Uo6	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 ESOKJ	P6S-UK

K_U07	planować pracę indywidualną oraz współdziałać w zespole wykorzystując wiedzę teoretyczną, w tym o charakterze interdyscyplinarnym, do wykonywania zadań praktycznych	P6S-UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: ABSOLWENT JEST GOTÓW DO		
K_K01	uznawania, krytycznej oceny i weryfikowania posiadanej i zdobywanej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów	P6S-KK
K_K02	dbania o tradycję i dziedzictwo narodowe	P6S-KR
K_K03	angażowania się w życie społeczności lokalnych, wypełniania zobowiązań społecznych, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P6S-KO
K_K04	przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych	P6S-KR

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na studiach drugiego stopnia

Obowiązuje od roku akademickiego 2025/2026

Nazwa kierunku studiów		Historia
Poziom studiów		II stopień
Profil studiów		ogólnoakademicki
Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1606) oraz charakterystyki drugiego stopnia dla poziomów 6 - 7 określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 - 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.		
Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK*, **

kod na poziomie kierunku	PRK poziom 7	odwołanie do kodu składnika opisu
--------------------------	--------------	-----------------------------------

WIEDZA: ABSOLWENT ZNA I ROZUMIE

K_Wo1	w pogłębionym stopniu wybrane fakty, zjawiska, procesy, metody i teorie wyjaśniające złożone zależności, stanowiące wiedzę specjalistyczną w zakresie historii i wybranej specjalności oraz w stopniu ogólnym fakty, zjawiska i procesy z zakresu wybranych nauk społecznych	P7S-WG
K_Wo2	w pogłębionym stopniu zasadnicze elementy warsztatu badawczego historyka, nurty historiograficzne i metodologiczne	P7S-WG
K_Wo3	złożone uwarunkowania historyczne rozwoju współczesnej cywilizacji	P7S-WK
K_Wo4	praktyczne i teoretyczne uwarunkowania badań naukowych, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P7S-WK
K_Wo5	zasady funkcjonowania środowiska naukowego w przestrzeni społecznej oraz podstawowe zasady rozwoju i tworzenia różnych form przedsiębiorczości	P7S-WK

UMIEJĘTNOŚCI: ABSOLWENT POTRAFI

K_Uo1	samodzielnie zdobywać i wykorzystywać wiedzę z zakresu historii, pokrewnych nauk humanistycznych i wybranej specjalności	P7S-UW P7S-UU
K_Uo2	formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu historii, pokrewnych nauk humanistycznych i społecznych, wykonywać zadania w warunkach nieprzewidywalnych poprzez właściwy dobór metod i narzędzi, w tym technik komunikacyjno-informacyjnych, typowych dla wybranej specjalności	P7S-UW
K_Uo3	upowszechniać i popularyzować w sposób twórczy wyniki badań historycznych z uwzględnieniem różnych form komunikacji	P7S-UK
K_Uo4	przeprowadzić krytyczną analizę i interpretować źródła właściwe dla danej epoki historycznej	P7S-UW
K_Uo5	przeprowadzić debatę naukową z zakresu nauk historycznych i wybranej specjalności	P7S-UK
K_Uo6	definiować cel i przedmiot badań historycznych, formułować hipotezy badawcze, wykorzystywać	P7S-UW

	różnorodne metody, techniki i narzędzia badawcze oraz twórczo je stosować	
K_Uo7	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ ESOKJ	P7S-UK
K_Uo8	planować pracę indywidualną oraz pełnić wiodącą rolę w zespole wykorzystując zdobytą wiedzę teoretyczną do wykonywania zadań praktycznych	P7S-UO

KOMPETENCJE SPOŁECZNE: ABSOLWENT JEST GOTÓW DO

K_Ko1	uznawania, krytycznej oceny i weryfikowania posiadanej i zdobywanej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów	P7S-KK
K_Ko2	dbania o tradycję i dziedzictwo cywilizacyjne	P7S-KR
K_Ko3	angażowania się w życie społeczne i naukowe, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P7S-KO
K_Ko4	rozwijania zasad etyki zawodowej w pracy historyka	P7S-KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Paweł Grata	Prof. dr hab./ profesor/Dziekan Wydziału Humanistycznego UR
Jan Pisuliński	Dr hab. / profesor/ dyrektor Instytutu Historii UR/ Przewodniczący zespołu przygotowującego raport samooceny
Paweł Korzeniowski	Dr hab. /profesor/prodzikan Wydziału Humanistycznego UR
Michał Podrazik	Dr/ adiunkt badawczo-dydaktyczny/Kierownik kierunku historia
Agnieszka Kawalec	Dr/ adiunkt badawczo-dydaktyczny/członek Zespołu Programowego kierunku historia
Szczepan Kozak	Dr hab./profesor/członek Zespołu Programowego kierunku historia/opiekun praktyk na specjalności archiwistycznej
Elżbieta Biesiadecka	Dr/ adiunkt badawczo-dydaktyczny/ członek Zespołu Programowego kierunku historia/opiekun praktyk na specjalności nauczycielskiej
Barbara Sowa	Mgr/pracownik administracyjny Dziekanatu WH UR
Jacek Kwaśniak	Mgr inż./pracownik administracyjny Dziekanatu WH UR

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	7
Prezentacja uczelni	9
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	11
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	11
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	28
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	39
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	43
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	51
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	55
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	57
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	60
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	66
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	68
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	80
Część III. Załączniki	82
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	82
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	95

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Rzeszowski (UR) został utworzony na mocy ustawy uchwalonej 7 czerwca 2001 r. przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, podpisanej przez Prezydenta RP w dniu 4 lipca 2001 roku. Uczelnia powstała z połączenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, Filii Uniwersytetu Marii Curie- Skłodowskiej w Lublinie oraz Wydziału Ekonomii w Rzeszowie Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Obecnie jest to największa uczelnia w województwie podkarpackim, zatrudniająca ponad 1400 nauczycieli akademickich, prowadząca 70 kierunków studiów, na których kształcą się 16 tysięcy studentów. Wysoki poziom i jakość prowadzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim badań naukowych potwierdzają wyniki ewaluacji jakości działalności naukowej ogłoszone przez Ministerstwo, które przyznały pełnię praw akademickich tj. uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego wszystkim poddanym ocenie dyscyplinom, spośród których 1 uzyskała kategorię naukową A+, 7 kategorię A (w tym historia), a 14 kategorię B+.

Oferta Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego obejmuje kształcenie w 21 dyscyplinach naukowych i 2 dyscyplinach artystycznych. Uczelnia zapewnia również możliwość podnoszenia kwalifikacji w ramach oferowanych form studiów podyplomowych.

Realizując swoją misję, Uniwersytet Rzeszowski stanowi dla studentów i doktorantów kulturotwórczy, przedsiębiorczy i nowoczesny ośrodek akademicki zapewniający optymalne warunki studiowania, w oparciu o wysoko wykwalifikowaną kadrę oraz nowoczesne zaplecze naukowo-badawcze sprzyjające wysokiej jakości badań. W 2015 roku Uczelni przyznano Złote Godło – Najwyższa Jakość Quality International w kategorii QI SERVICES - usługi najwyższej jakości w ramach realizacji projektów unijnych. Ze względu na swoje położenie geograficzne, Uniwersytet Rzeszowski odgrywa ważną rolę w procesie edukacji międzykulturowej i transgranicznej. W ramach podjętych działań na rzecz umiędzynarodowienia, Uczelnia na podstawie podpisanych umów bilateralnych współpracuje ze 165 uczelniami i instytucjami zagranicznymi. Współpraca w ramach programu Erasmus+ obejmuje 303 uczelnie zagraniczne.

Kadra naukowa Uniwersytetu uczestniczy w realizacji wielu projektów naukowych i badawczych. O ich aktywności świadczą uzyskane nagrody za największy wpływ na postrzeganie polskiej nauki na świecie: *ELSEVIER Research Impact Leaders Awards* przyznane w kategoriach: *Agricultural Sciences* (2017 r., 2018 r., 2020 r.) i *Humanities* (2017 r.), oraz wyróżnienie *ELSEVIER Research Impact Leaders Awards* w kategorii *Agricultural Sciences* (2019 r.). Uniwersytet Rzeszowski znalazł się również na liście QS World University Ranking by Subject, plasując się na 21 miejscu wśród polskich uczelni. Ponadto, w maju 2022 roku Komisja Europejska przyznała Uniwersytetowi Rzeszowskiemu prestiżowe logo „HR Excellence in Research”, co potwierdza przynależność naszej uczelni do grupy instytucji realizujących najwyższe standardy i zasady określone w Europejskiej Karcie Naukowej.

Odpowiedzią Uczelni na wyzwania rzeczywistości w wymiarze naukowym i edukacyjnym jest szeroko rozumiana koncepcja „uniwersytetu otwartego”, „edukacji przez całe życie”. W tym kontekście UR jest nie tylko realizatorem kształcenia na poziomie wyższym, ale instytucją dla każdego, która poprzez bogatą ofertę wykładów, kursów, szkoleń uwzględnia także kwalifikacje, zainteresowania, potrzeby i indywidualne możliwości studentów, osób pracujących bądź seniorów. Na Uczelni funkcjonuje Mały Uniwersytet Rzeszowski (MUR), Dwujęzyczne Liceum Uniwersyteckie im. S. Barańczaka, oferujące naukę na trzech profilach oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku prowadzący zajęcia w kilkunastu klubach i sekcjach.

Od stycznia 2025 roku kształcenie na kierunku historia prowadzone jest na Wydziale Humanistycznym, jednym z 15 wydziałów wyodrębnionych w nowej strukturze uczelni (w okresie od października 2019 roku do końca grudnia 2024 r. kierunek przypisany był do Kolegium Nauk Humanistycznych). Podstawę do realizacji programu studiów na ww. kierunku stanowi dorobek badawczy oraz dydaktyczny kadry Instytutu Historii. Głównymi kierunkami badań naukowych są: dzieje

Galicji, relacje polsko-ukraińskie i polsko-żydowskie, procesy modernizacyjne w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej w XIX-XXI w., dzieje Polonii, Iran starożytny i świat śródziemnomorski. Zarówno pracownicy Instytutu, jak i studenci mają w swoim dorobku liczne osiągnięcia. Potwierdzeniem wysokiego poziomu badań naukowych jest uzyskanie kategorii A w ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2017-2021.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Koncepcja kształcenia na kierunku historia w Instytucie Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego (UR) tworzona jest w zgodzie z założeniami misji i strategii UR, które zostały określone w Strategii Rozwoju UR na lata 2021-2030, stanowiącej załącznik do Uchwały nr 59/03/2025 Senatu UR z dnia 31 marca 2025 r. (<https://www.ur.edu.pl/pl/uniwersytet/uczelnia/strategia-rozwoju>).

Do podstawowych obszarów działalności Instytutu Historii należą: prowadzenie badań naukowych i kształcenie na poziomie akademickim. Odnosi się to do realizowanych na kierunku historia studiów zarówno I jak i II stopnia. Wskazane obszary działalności wpisują się w strategię UR i w swych założeniach obejmuje następujące cele i zadania:

- prowadzenie oraz systematyczne podnoszenie jakości działalności naukowej i dydaktycznej;
- doskonalenie programów studiów, a także współpracy na linii nauka-kształcenie, wyrażającej się w powiązaniu programów studiów z badaniami naukowymi;
- przekazywanie wiedzy i umiejętności na wysokim poziomie, w tym prowadzących do nabywania odpowiednich kwalifikacji zawodowych;
- kształtowanie osobowości, kultury osobistej i obywatelskich postaw studentów, przygotowując ich m.in. do odpowiedzialnego pełnienia funkcji społecznych i publicznych;
- dążenie do prawdy, otwartość na wiedzę i nowe idee, z poszanowaniem godności człowieka i szacunku dla tożsamości historyczno-kulturowej regionów oraz państw.

W ramach kształcenia na kierunku historia prowadzone są studia I stopnia (tytuł zawodowy: licencjat), trwające 3 lata, oraz II stopnia (studia uzupełniające magisterskie, tytuł zawodowy: magister), trwające 2 lata. Od kandydatów na studia I stopnia oczekuje się posiadania zdanej matury z języka polskiego na poziomie podstawowym lub rozszerzonym, przedmiotem dodatkowym brany pod uwagę w procesie rekrutacji jest historia, Wiedza o społeczeństwie lub geografia, znajomość historii na poziomie szkoły ponadpodstawowej. Od kandydatów na studia II stopnia oczekuje się dyplomu ukończenia studiów I stopnia, jednolitych studiów magisterskich lub równoległych, np. Bachelor's degree, z kierunków z obszaru nauk humanistycznych i społecznych. Ponadto oczekuje się pogłębionej wiedzy odnoszącej do preferowanej przez kandydata epoki historycznej. W przypadku kandydatów na studia II stopnia, którzy nie kończyli historii na stopniu I, ich wiedza i przygotowanie weryfikowane są przez Komisję Rekrutacyjną.

Na studiach I stopnia oferowane są dwie specjalności do wyboru: specjalność nauczycielska w zakresie nauczania historii i wiedzy o społeczeństwie oraz specjalność archiwistyka. Na studiach II stopnia w ofercie znajdują się trzy specjalności do wyboru: specjalność nauczycielska w zakresie nauczania historii, wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej, specjalność archiwistyka, oraz specjalność ogólnohistoryczna. Specjalność nauczycielska w zakresie nauczania historii, wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej obowiązuje od cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2025/2026. Dla cyklu rozpoczynającego się od roku akademickiego 2024/2025 specjalnością tą była: nauczycielska w zakresie nauczania historii i wiedzy o społeczeństwie. Natomiast dla cyklu rozpoczynającego się od roku akademickiego 2023/2024: nauczycielska w zakresie nauczania historii, historii i teraźniejszości i wiedzy o społeczeństwie. Wskazane zmiany w specjalności dla poszczególnych cykli wynikały z wprowadzenia w szkołach ponadpodstawowych przedmiotu historia i teraźniejszość, następnie jego wycofania i wprowadzenia w jego miejsce przedmiotu edukacja obywatelska. Programy studiów były dostosowywane do obowiązujących wymogów ministerialnych i podstawy programowej.

Poza wyborem specjalności, na studiach II stopnia w ofercie znajdują się dwie grupy przedmiotów kierunkowych do wyboru: Europa Środkowo-Wschodnia lub Historia wojskowości. Uruchomienie poszczególnych specjalności i grup przedmiotów kierunkowych do wyboru warunkowane jest liczbą zrekrutowanych studentów.

Celem kształcenia na studiach I stopnia jest uzyskanie przez studenta zaawansowanej wiedzy z zakresu historii Polski i świata, a także umiejętności metodologicznych i warsztatowych pracy historyka, prowadząc do wszechstronnego rozumienia i interpretacji dziejów przeszłych, jak i ich związków oraz wpływu na sytuację obecną, a także ogólnej wiedzy z zakresu wybranych nauk społecznych. Realizacja specjalności nauczycielskiej na studiach I stopnia stawia sobie za cel przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela historii i wiedzy o społeczeństwie (studia I stopnia przygotowują absolwentów do kontynuowania kształcenia na tej specjalności na studiach II stopnia; zgodnie z wymogami ministerialnymi studia nauczycielskie trwają 5 lat). Natomiast specjalność archiwistyka daje przygotowanie do wykonywania zawodu archiwisty (specjalność ta daje przygotowanie teoretyczne i praktyczne do pracy w archiwum bieżącym np. w składnicy akt, archiwum zakładowym i historycznym na stanowisku archiwisty oraz w kancelarii).

Kształcenie na studiach II stopnia stawia sobie za cel pogłębienie, poszerzenie i ugruntowanie wiedzy historycznej studenta, prowadząc do specjalizacji w wybranych obszarach badań historycznych. W przypadku wybrania specjalności nauczycielskiej – kontynuacja kształcenia w tym zakresie, wieńczona nabyciem uprawnień do nauczania przedmiotów historia, wiedza o społeczeństwie i edukacja obywatelska. W przypadku specjalności archiwistyka – uzyskanie rozszerzonej wiedzy i umiejętności w zakresie opracowywania zasobu archiwalnego z dowolnego okresu historycznego. W przypadku specjalności ogólnohistorycznej – nabycie poszerzonej wiedzy i umiejętności umożliwiających prowadzenie profesjonalnych badań naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy i umiejętności warsztatowych.

W ramach specjalności nauczycielskiej i archiwistycznej, zarówno na studiach I jak i II stopnia, pozyskiwaniu wiedzy teoretycznej towarzyszy nabywanie kompetencji praktycznych w ramach realizowanych praktyk.

W wyniku uzyskanych efektów uczenia się, absolwent zdobywa pogłębioną i uporządkowaną wiedzę z zakresu historii Polski i świata, podbudowaną warsztatem metodologicznym pracy historyka, a także wiedzę ogólną z zakresu wybranych nauk społecznych. Posiada specjalistyczną wiedzę pozwalającą na rozumienie i interpretację poszczególnych zjawisk historycznych oraz potrafi dostrzegać i opisywać związki istniejące pomiędzy różnymi obszarami działalności ludzkiej. Jest osobą efektywnie zarządzającą czasem, zdolną do adaptacji, potrafiącą samodzielnie zdobywać i wykorzystywać wiedzę z zakresu historii i nauk pokrewnych, samodzielnie planować i realizować własne uczenie się, rozwiązywać poszczególne problemy z zakresu historii, debatować o nich i upowszechniać wiedzę o historii. Jest także osobą gotową do weryfikowania swej wiedzy, zasięgania opinii ekspertów i krytycznej jej oceny, a także dbania o przestrzeganie zasad etyki zawodowej. W efekcie ukończenia specjalności nauczycielskiej absolwent zdobywa wiedzę, umiejętności i prawo do wykonywania zawodu nauczyciela historii, wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej, natomiast specjalności archiwistyka kompetencje do wykonywania zawodu archiwisty. Może też poświęcić się prowadzeniu profesjonalnych badań naukowych, włączając w to podjęcie studiów doktoranckich z zakresu historii i innych nauk humanistycznych.

1.2 Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową

Po reorganizacji struktury UR (z kolegalnej na wydziałową), w ramach nowej struktury, obowiązującej od 1.01.2025 r., Instytut Historii (IH) jest jednym z dwóch instytutów, obok Instytutu Archeologii, wschodzących w skład powstałego Wydziału Humanistycznego UR. W dostosowaniu do

specyfiki Wydziału i zainteresowań naukowych pracowników w IH prowadzone są zróżnicowane badania oraz kierunki studiów.

Główne kierunki badań naukowych w IH są odzwierciedlone w tematyce realizowanych przez pracowników zadań badawczych. W ostatnich pięciu latach realizowane było osiem zadań badawczych. Z uwagi na zróżnicowane zainteresowania pracowników miały one możliwie ogólny charakter. Zadania te ukazują poniższe tabele:

Zadania badawcze priorytetowe	Lata realizacji
Galicja i jej dziedzictwo	2020-2025
Stosunki narodowościowe, religijne i kulturowe w Europie Środkowej	2020-2025
Przemiany modernizacyjne w Europie Środkowo-Wschodniej w XIX-XXI wieku	2020-2025
Historia wojskowości w XX wieku	2020-2025

Zadania badawcze pozapriorytetowe	Lata realizacji
Historia polityczna późnej republiki rzymskiej	2020-2025
Współczesne środowiska polskie poza granicami państwa	2020-2024 ³
Iran i świat śródziemnomorski w epoce hellenistycznej i rzymskiej	2020-2025
Sztuka wojenne Imperium Achemenidów w epoce Artakserksesa II	2020-2025

Przedstawione powyżej tematy badawcze są ściśle powiązane z tematyką prowadzonych zajęć na kierunku historia. Jest to główny czynnik decydujący o przydzieleniu poszczególnych przedmiotów konkretnym prowadzącym. Z uwagi na położenie Rzeszowa w sąsiedztwie Ukrainy i Słowacji szczególnie rozwijają się w IH badania nad Galicją i obszarem Europy Środkowo-Wschodniej. Warto zwrócić uwagę, że zadanie badawcze „Stosunki narodowościowe, religijne i kulturowe w Europie Środkowej”, realizowane przez najliczniejsze grono pracowników IH (18 osób), jest ściśle skorelowane z prowadzoną na studiach II stopnia grupą przedmiotów kierunkowych do wyboru z problematyki Europy Środkowo-Wschodniej. Stale podejmowane są działania mające na celu korektę programów studiów tak, aby lepiej dostosować przedmioty i ich treści do zainteresowań badawczych aktualnie zatrudnionych pracowników, oczywiście w powiązaniu z potrzebami rynku pracy i sugestiami interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych odnośnie do przedstawianych treści.

Aktywność naukowa kadry IH pozwoliła na uzyskanie w ostatniej parametryzacji w 2022 r. kategorii naukowej A w dyscyplinie historia. Aktywność publikacyjna pracowników IH trwa nadal. Na każdego z 36 pracowników IH deklarujących publikacje w dyscyplinie historia w ostatnich trzech latach przypada średnio 243 punkty parametryczne. Wpływa to na poziom kształcenia studentów.

Kilkunastu pracowników IH brało udział w grantach badawczych. Do najważniejszych z nich zaliczyć można m.in. projekt „W drodze ku modernizacji. Niepodległa Polska i wolni Polacy w XIX-XXI wieku”, którego kierownikiem był prof. Paweł Grata (nr projektu 0036/SPN01/17/2018), udział dr. hab. Jana Pisulińskiego prof. UR w grantie badawczym IH PAN w ramach NPRH (Protokoły posiedzeń Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej (1918-1923), nr 11H 13 0145 82). Dr Joachim Popek wraz z dr. Grzegorzem Wroną realizowali w latach 2021-2024 grant SONATA 16 „Uwikłani we wspólne prawa.

³ Zadanie przestało być realizowane z uwagi na przeniesienie się jedynej wykonawcy, dr. hab. Andrzeja Bonusiaka prof. UR, do Instytutu Nauk Politycznych UR.

Wpływ konfliktów o służebności gruntowo-leśne i grunty wspólne na przemiany społeczno-gospodarcze Galicji zachodniej w drugiej połowie XIX wieku”. Obaj są członkami jednej z sieci badawczych EU-COST. Dr Popek jest kierownikiem polskiej grupy w projekcie badawczym „Revitalizing Post-Industrial Peripheries: Regional Network for Sustainable Urban Regeneration” finansowany z International Visegrad Fund (2025-2026), w którym w są zaangażowani też inni pracownicy Instytutu.

Zakład Historii Gospodarczej i Społecznej (od 2025 r. Katedra Historii Gospodarczej i Społecznej) był organizatorem Central European Congress of Economic History, który odbył się w listopadzie 2022 r. w Rzeszowie. Wzięło w nim udział 112 badaczy z 12 państw. Kontynuacją tego był „Central European Congress of Modernization. History, Media, Culture”, który odbył się w październiku 2024 r. w Rzeszowie w ramach projektu finansowanego przez program „Excellent Science II”, z udziałem ponad 130 uczestników z 23 krajów, również pozaeuropejskich. Z kolei w czerwcu 2025 r. we współpracy z University of the Peloponnese zorganizowana została międzynarodowa konferencja w Koryncie (Grecja) „Society in Change. Historical, Educational and Social Perspectives”.

Dr Joachim Popek w 2023 r. w ramach realizowanego przez siebie projektu odbył staże jako visiting researcher w Stanford University w USA i University of Cambridge, prowadził również zajęcia ze studentami w Hajfa University w Izraelu. W listopadzie 2025 r. będzie prowadził zajęcia dla studentów w Harvard University.

Prof. Marek Jan Olbrycht był stypendystą Fundacji Humboldta na Uniwersytecie w Münster i Fundacji Lanckorońskich w Rzymie. W 2023 Stowarzyszenie Historyków Starożytności przyznało mu nagrodę za najlepszą książkę z zakresu historii starożytnej: Marek Jan Olbrycht, „Early Arsakid Parthia (ca. 250-165 B.C.). At the Crossroads of Iranian, Hellenistic, and Central Asian History”, Leiden, Boston: Brill 2021 (Series: Mnemosyne, Supplements, Volume 440).

Wydawane przez IH czasopisma naukowe: „Anabasis. Studia Classica et Orientia”⁴, „Galicja. Studia i Materiały” (wspólnie z Instytutem Filozofii UR)⁵, a także wydawany na poziomie Wydziału od 2016 r. kwartalnik „UR Journal of Humanities and Social Sciences”⁶ stwarzają okazję do publikowania w nich zarówno pracownikom, jak i studentom.

Nasi pracownicy wchodzi w skład komitetów redakcyjnych i rad naukowych wielu czasopism w Polsce i zagranicą, m.in. „International Journal of Iranian Archeology” (prof. Marek Jan Olbrycht), „Studia Judaica” (prof. Wacław Wierzbieniec), „Rocznik Społecznych i Gospodarczych” (prof. Paweł Grata), „Przegląd Historyczno-Wojskowy” (dr hab. Jan Pisuliński prof. UR), „Studia Historia Oeconomicae” (prof. Paweł Grata), „Resovia Sacra” (prof. Stanisław Nabywaniec).

Pracownicy IH w ostatnich pięciu latach brali udział w wielu międzynarodowych konferencjach i kongresach m.in. w Czechach, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Niemczech, Szwecji, Wielkiej Brytanii.

Pracownicy IH uczestniczą w wielu towarzystwach naukowych i gremiach międzynarodowych. Wchodzi w skład rad naukowych instytucji, archiwów państwowych, muzeów. Prof. Marek Jan Olbrycht jest m.in. członkiem AMIAS Princeton, Institute for Advanced Study, USA. Dr hab. Paweł Sierżęga prof. UR i dr Agnieszka Kawalec wchodzi w skład zarządu założonego w Rzeszowie Towarzystwa Historiograficznego. Prof. P. Grata wchodzi w skład Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz Zarządu Polskiego Towarzystwa Historii Gospodarczej.

Szerokie kontakty naukowe z badaczami z kraju i zagranicy pozwalają organizować prelekcje i wykłady otwarte. Ścisła współpraca z rzeszowskim oddziałem Polskiego Towarzystwa Historycznego pozwala studentom na uczestniczenie w comiesięcznych wykładach organizowanych przez Oddział.

⁴ Wydawany przez prof. Marka Jana Olbrychta od 2010 r., obecnie 100 pkt.

⁵ Wydawany od 2015 r., obecnie 70 pkt. Redaktorem naczelnym jest dr hab. Szczepan Kozak, prof. UR.

⁶ 70 punktów, wiodącą dyscypliną jest historia. Redaktorem naczelnym jest Kierownik Katedry Historii Gospodarczej i Społecznej oraz obecny Dziekan Wydziału Humanistycznego prof. Paweł Grata.

Wśród profesorów zaproszonych do wygłoszenia wykładów dla studentów IH należy wymienić m.in. profesorów Wołodymira Komara, Łukasza Niesiołowskiego-Spano czy Marka Węcowskiego.

Kształcenie na kierunku historia UR realizowane jest przez pracowników specjalizujących się w swych dziedzinach, co przekłada się na wysoką jakość wiedzy i umiejętności przekazywanych studentom. To z kolei skłania do podejmowania przez nich własnych badań. Proces ten w szczególności odnosi się do prowadzonych na kierunku seminariów licencjackich i magisterskich, podczas których pod opieką wyspecjalizowanych pracowników studenci mają sposobność wdrażać się w podejmowanie specjalistycznych badań historycznych. Pracownicy wykorzystują wyniki swych badań podczas prowadzonych zajęć, w ramach swoich specjalizacji, w tym na wykładach, konwersatoriach czy seminariach (tematy prac dyplomowych są zbieżne z problematyką badawczą promotora). Włączają też studentów w obszary prowadzonych badań. Studenci uczestniczą w sposób bierny i czynny w konferencjach naukowych organizowanych przez Instytut Historii UR, przez inne uczelnie, w konferencjach studenckich (np. *Oblicza religijności w Galicji*, *Inteligencja w Galicji*), czy w seminariach naukowych prowadzonych np. w Zakładzie Historii XIX w. Mieli możliwość prezentowania swoich zainteresowań naukowych i badań na comiesięcznych spotkaniach rzeszowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz posiedzeniach koła Towarzystwa Historiograficznego w Rzeszowie. Mają również możliwość publikowania swych debiutów naukowych na łamach wydawanych w IH czasopism, z czego niektórzy z nich korzystali (zob. zał.: Wykaz udziału w konferencjach i publikacji studentów i absolwentów kierunku historia).

1.3 Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy

W toku realizacji procesu kształcenia na kierunku historia brane są pod uwagę opinie potencjalnych pracodawców, w celu właściwego przygotowania absolwentów do rynku pracy.

W przypadku specjalności nauczycielskiej kształcenie na kierunku odbywa się zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Podejmowane są działania elastycznie reagujące na zmiany ministerialne, np. związane z wprowadzeniem w szkole ponadpodstawowej przedmiotu historia i terazniejszość, następnie jego wycofaniem i wprowadzeniem w jego miejsce przedmiotu edukacja obywatelska. Dokonujące się zmiany są na bieżąco monitorowane, a programy studiów i treści kształcenia aktualizowane. W efekcie, począwszy od cyklu kształcenia rozpoczynającego się od 1.10.2025 r. specjalność nauczycielka na studiach II stopnia została dostosowana do kształcenia także w ramach przedmiotu edukacja obywatelska. Na rynku pracy pojawia się coraz więcej szkół stosujących alternatywne formy edukacji (szkoły podstawowe i ponadpodstawowe), w związku z czym studenci kierunku przygotowujący się do pracy także w tego typu szkołach (edukacja alternatywna). Utrzymywany jest stały kontakt z takimi instytucjami jak I Liceum Ogólnokształcące w Rzeszowie, Szkoła Podstawowa nr 21 w Rzeszowie, Szkoła Podstawowa Montessori w Rzeszowie, w których studenci mogą odbywać praktyki. Ewentualnie w ramach UR jest utrzymanie w programie na kierunku na specjalności nauczycielskiej realizacji zajęć hospitacyjnych, od których odchodzi się na innych uczelniach ze względów oszczędnościowych. Przedstawiciele wspomnianych wyżej instytucji biorą udział w cyklicznych (przynajmniej dwa razy w roku) spotkaniach Zespołu programowego kierunku, wyrażając swoje opinie i sugestie. Pod wpływem opinii nauczycieli ze szkół praktyk, zajęcia z dydaktyki przedmiotowej realizowane z grupami studentów w szkołach, zarówno podstawowych jak i ponadpodstawowych, prowadzone są we względnie małych grupach, ponieważ w klasach nie ma warunków, aby obok uczniów pomieścić kilkunastoosobowe grupy studentów. Również pod wpływem opinii nauczycieli ze szkół praktyk, następuje weryfikacja studentów, którzy wybrali specjalność nauczycielską, ale nie mają predyspozycji do pracy z dziećmi/z młodzieżą; w takiej sytuacji studentom proponowana jest zmiana specjalności. Są to przypadki absolutnie jednostkowe, dotyczące studentów, którzy wbrew sugestiom wykładowców wybrali

specjalność nauczycielską, ale zupełnie nie poradzi sobie na zajęciach praktycznych, w sytuacji samodzielnego prowadzenia lekcji. Pojawiła się także sugestia ze strony nauczycieli szkół, aby położyć większy nacisk na rozwijanie kompetencji wychowawczych u studentów. Zwrócono też uwagę na wyzwania i trudności pracy z uczniami z różnymi orzeczeniami, dysfunkcjami, jak również pojawiające się nieraz trudności w kontakcie z rodzicami uczniów. Studenci powinni mieć świadomość takich trudności i być na nie przygotowani, być przygotowani do kontaktu z osobami o różnym usposobieniu i nastawieniu. Poza tym, wielokrotnie podnoszone były problemy bardzo niskiego wynagrodzenia dla nauczycieli szkół, będących opiekunami praktyk studenckich.

Kształcenie na specjalności archiwistyka przygotowuje do wykonywania zawodu archiwisty. Programy studiów i treści kształcenia w tym zakresie są na bieżąco monitorowane i aktualizowane w celu dostosowania ich do rynku pracy. W roku 2023/2024 koordynator specjalności wystąpił do Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych o dostęp do Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA) w wersji edukacyjnej, w celu poprawy jakości kształcenia studentów (zajęcia praktyczne). Działanie to zakończyło się powodzeniem. Utrzymywany jest stały kontakt z interesariuszami zewnętrznymi, a ich przedstawiciele uczestniczą w cyklicznych (przynajmniej dwa razy w roku) spotkaniach Zespołu programowego kierunku, przedstawiając swoje opinie i sugestie. Pod wpływem sugestii ze strony Dyrektora Archiwum Państwowego w Rzeszowie położony został większy nacisk na prowadzone w ramach tej specjalności zajęcia praktyczne. W tym celu zatrudniono do prowadzenia tego typu zajęć kilku dodatkowych archiwistów – praktyków, w ramach godzin zleconych w Instytucie Historii UR. Ponadto, poszczególne zajęcia w ramach tej specjalności realizowane są także w obrębie Archiwum Państwowego w Rzeszowie przez tamtejszych pracowników, aby podnieść poziom kształcenia studentów i aby mogli oni dogłębnie poznać specyfikę pracy w profesjonalnej instytucji archiwalnej. Praktyki studenckie w ramach tej specjalności realizowane są w m.in. takich instytucjach jak: Archiwum Państwowe w Rzeszowie, Archiwum UR, Archiwum Państwowe w Przemyślu, Muzeum w Przeworsku. W związku z sugestią Dyrektora Archiwum Państwowego w Rzeszowie dotyczącą praktyk studenckich zmieniony został system odbywania praktyki zawodowej ciągłej na studiach II stopnia w tej instytucji (określono zasady odbywania praktyki w grupach maksymalnie dwuosobowych, w zaproponowanych przez Archiwum terminach, tak aby studenci mogli zapoznać się z pracą we wszystkich działach Archiwum, uczestniczyć w tych pracach, aby z jednej strony maksymalnie wykorzystać potencjał instytucji i kadry tam zatrudnionej, z drugiej dać studentom jak najlepsze kompetencje). Przedstawiciele Archiwum zwrócili też uwagę na wyzwania związane z elektronizacją materiałów archiwalnych i pracą z nimi, sukcesywne przechodzenie z materiałów papierowych na elektroniczne i wdrażanie służących temu systemów komputerowych. Studenci powinni mieć świadomość dokonujących się zmian i potrafić się do nich przystosowywać. Zwrócono również uwagę na wyzwania związane z wykorzystywaniem w archiwach systemów sztucznej inteligencji.

Koncepcja kształcenia na kierunku jest monitorowana i dyskutowana w ramach Zespołu programowego kierunku, liczącego obecnie 9 osób. Należą do niego pracownicy specjalizujący się w poszczególnych epokach historycznych i zakresach tematycznych, w tym osoby odpowiedzialne za specjalność nauczycielską i archiwistyczną oraz za praktyki, a także przedstawiciel studentów kierunku. Przynajmniej dwa razy w roku w spotkaniach Zespołu biorą udział interesariusze zewnętrzni, czyli potencjalni pracodawcy (wspomniani powyżej), celem konsultacji w zakresie koncepcji kształcenia. Kontakt z interesariuszami zewnętrznymi ma charakter stały, w ramach systematycznej współpracy, w tym realizacji praktyk studenckich czy prowadzenia zajęć ze studentami przez przedstawicieli interesariuszy. Pozwala to na łączność i wymianę myśli między środowiskiem pracowników kierunku, interesariuszy zewnętrznych i studentów. Wyniki prac Zespołu są przedstawiane i dyskutowane na Radach Instytutu Historii oraz Radach Wydziału Humanistycznego, w których uczestniczą także przedstawiciele studentów. Studenci mają też możliwość zgłaszania opinii i uwag dotyczących programu studiów i koncepcji kształcenia do Opiekunów roczników, Kierownika kierunku czy Dziekanatu.

1.4 Sylwetka absolwenta, przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwentów

Absolwent studiów I stopnia kierunku historia (tytuł zawodowy: licencjat) posiada zaawansowaną wiedzę o historii Polski i świata od czasów najdawniejszych po współczesne oraz ogólną wiedzę z zakresu wybranych nauk społecznych. Zna uwarunkowania historyczne, a także ich związki i wpływ na czasy współczesne. Posiada umiejętności metodologiczne i warsztatowe pracy historyka, oraz zna uwarunkowania prawne i etyczne badań naukowych. Ukończywszy specjalność nauczycielską posiada kompetencje w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela historii i wiedzy o społeczeństwie. Studia I stopnia stanowią przygotowanie do kontynuowania kształcenia na tej specjalności na studiach II stopnia (zgodnie z wymogami ministerialnymi studia nauczycielskie trwają 5 lat). Ukończywszy specjalność archiwistyczną posiada przygotowanie teoretyczne i praktyczne do pracy w archiwum bieżącym (np. w składnicy akt, archiwum zakładowym i historycznym na stanowisku archiwisty oraz w kancelarii).

Absolwent studiów II stopnia kierunku historia (tytuł zawodowy: magister) posiada pogłębioną i ugruntowaną wiedzę historyczną, prowadzącą do specjalizacji w wybranych obszarach badań historycznych. Ma rozszerzoną wiedzę o problemach i metodach badań wybranych dziedzin historii i nauk pokrewnych. Posiada specjalistyczną wiedzę pozwalającą na rozumienie i interpretację poszczególnych zjawisk oraz potrafi dostrzegać i opisywać związki istniejące pomiędzy różnymi obszarami działalności ludzkiej, dzięki czemu jest m.in. dobrze przygotowany do ewentualnego podejmowania pracy naukowej, w tym również studiów doktoranckich z zakresu historii i innych nauk humanistycznych. Ukończywszy specjalność nauczycielską na studiach II stopnia nabywa uprawnienia do nauczania przedmiotów historia, wiedza o społeczeństwie i edukacja obywatelska w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Ukończywszy specjalność archiwistyka zyskuje rozszerzoną wiedzę na temat opracowywania zasobu archiwalnego z dowolnego okresu historycznego, jak również przygotowanie teoretyczne i praktyczne obejmujące wdrożenie do pracy w archiwum państwowym oraz dowolnym archiwum o zasobie historycznym funkcjonującym poza siecią archiwów państwowych. Ukończywszy specjalność ogólnohistoryczną zdobywa kompetencje prowadzące do specjalizacji w wybranych obszarach badań historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy i umiejętności warsztatowych, umożliwiające podejmowanie profesjonalnych badań naukowych.

Wśród przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwenta znajdują się: szkoły podstawowe i ponadpodstawowe (jako nauczyciel historii, wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej), inne placówki oświatowe, archiwa (państwowe, zakładowe, prywatne), kancelarie, muzea, instytucje kultury gromadzące zasób historyczny, instytucje samorządowe lub administracyjne, media, Wojsko Polskie, placówki badawcze i edukacyjne, stowarzyszenia zajmujące się przeszłością.

1.5 Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia

Koncepcję kształcenia na kierunku historia wyróżnia między innymi indywidualne podejście do studenta. Wyraża się ono zwłaszcza w możliwości swobodnego wyboru przez niego promotora pracy dyplomowej. Dzięki temu student przygotowuje pracę na temat odpowiadający jego zainteresowaniom i pasjom pod opieką specjalisty w swojej dziedzinie, mając przy tym szansę wdrażać się w badania naukowe. Pod opieką promotora może jednorazowo znajdować się nie więcej niż 10 osób, na ogół są to 2-3 osoby, co pozwala na indywidualne i uważne podejście do każdej z nich. Kształcenie na kierunku cechuje także podejście metodologiczne, warsztatowe i źródłoznawcze, które wraz z przekazywaną wiedzą historyczną przygotowuje do profesjonalnej pracy w tym fachu. Jest także kształceniem interdyscyplinarnym, obejmującym wiedzę z zakresu m.in. archeologii, filozofii, socjologii czy nauk o polityce. Interdyscyplinarność przejawia się również w poznawaniu przez studenta różnego rodzaju źródeł historycznych (pisane i niepisane), skłaniając do ich analizy i interpretacji pod różnym

kątem. Przekłada się to na pełniejsze rozumienie i postrzeganie dziejów, z różnych perspektyw, a także otwartość na różne możliwości interpretacji i analizy, pobudzające twórcze myślenie. Kształcenie w zakresie historii realizowane jest przez pracowników naukowych, uznanych specjalistów, prowadzących badania w swych dziedzinach na polu polskim, europejskim i światowym, co pozwala na przekazywanie studentom wiedzy i umiejętności na wysokim poziomie. Na studiach II stopnia w ofercie znajduje się grupa przedmiotów kierunkowych do wyboru z problematyki Europa Środkowo-Wschodnia, istotnej z uwagi na lokalizację UR, a badania dotyczące tego regionu są prowadzone przez specjalizujących się w tym zakresie pracowników naukowych Instytutu Historii.

1.6 Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną historia, do której kierunek jest przyporządkowany

Przyjęte kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z 6 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) jeśli chodzi o studia I stopnia i z 7 poziomem PRK w przypadku studiów II stopnia. Efekty te wpisują się w założenia kierunku i odpowiadają koncepcji oraz celom kształcenia na kierunku o profilu ogólnoakademickim. Są powiązane z dyscypliną przypisaną do kierunku, którą w 100% jest historia. Wzajemnie się one uzupełniają, tworząc wielowymiarowy zakres pozyskiwanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Absolwent osiąga je niezależnie od wybranej specjalności czy grupy przedmiotów kierunkowych do wyboru. Odpowiadają one kompetencjom kadry i są możliwe do uzyskania w ramach realizowanych na kierunku zajęć. Dokładniejsze ich określenie dla poszczególnych przedmiotów znajduje się sylabusach przedmiotów. Zarówno dla studiów I jak i II stopnia efekty uczenia się stanowią istotny element programów studiów, zostały sformułowane w sposób zrozumiały i możliwy do osiągnięcia.

W przypadku studiów I stopnia kluczowe efekty uczenia się obejmują:

w zakresie wiedzy:

- zaawansowaną wiedzę o wybranych faktach, zjawiskach czy procesach historycznych, wyjaśniających zależności stanowiące wiedzę ogólną dotyczącą historii i wybranych nauk społecznych (K_W01);
- zaawansowaną wiedzę z obszaru warsztatu badawczego historyka, w tym dotyczącą głównych nurtów historiograficznych i metodologicznych (K_W02);
- rozumienie fundamentalnych uwarunkowań historycznych rozwoju współczesnej cywilizacji (K_W03);
- rozumienie uwarunkowań prawnych i etycznych dotyczących badań historycznych, z uwzględnieniem zasad ochrony własności intelektualnej i przemysłowej (K_W04);
- rozumienie zasad współpracy ze środowiskiem lokalnym i organizacjami społecznymi na rzecz rozwoju badań historycznych (K_W05);

w zakresie umiejętności:

- samodzielne zdobywanie i wykorzystywanie wiedzy z zakresu historii, pokrewnych nauk humanistycznych i wybranej specjalności, a także samodzielne planowanie i realizowanie uczenia się przez całe życie (K_U01);
- rozwiązywanie złożonych i nietypowych problemów z zakresu historii, a także pokrewnych nauk humanistycznych i społecznych, jak również wykonywanie zadań w warunkach nie w pełni przewidywalnych poprzez właściwy dobór metod i narzędzi, w tym technik komunikacyjno-informacyjnych typowych dla wybranej specjalności (K_U02);

- upowszechnianie i popularyzowanie wyników badań historycznych, a także komunikowania się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii historycznej (K_U03);
- prowadzenie krytycznej analizy i interpretacji źródeł właściwych dla danej epoki historycznej (K_U04);
- uczestniczenie w debacie naukowej, zwłaszcza dotyczącej określonych zagadnień historycznych (K_U05);
- posługiwanie się językiem obcym (angielskim lub niemieckim) na poziomie B2 ESOKJ (K_U06);
- planowanie pracy indywidualnej oraz współdziałanie w zespole, wykorzystując zdobytą wiedzę teoretyczną z obszaru historii, w tym o charakterze interdyscyplinarnym, do wykonywania zadań praktycznych (K_U07);

w zakresie kompetencji społecznych:

- gotowość do uznawania, krytycznej oceny i weryfikowania posiadanej i zdobywanej wiedzy historycznej i z obszaru pokrewnych nauk humanistycznych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, a także do zasięgania opinii ekspertów w swych dziedzinach (K_K01);
- świadomość i gotowość do dbania o tradycję i dziedzictwo narodowe (K_K02);
- gotowość do angażowania się w życie społeczności lokalnych, wypełniania zobowiązań społecznych, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy (K_K03);
- gotowość do przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych (K_K04).

W rezultacie realizacji kierunkowych efektów uczenia się absolwent studiów I stopnia nabywa poszerzoną wiedzę o historii Polski i świata, z uwzględnieniem poszczególnych epok historycznych, w tym o znaczących wydarzeniach i zjawiskach, kształtujących dzieje Polski i świata, związków między nimi i zachodzących procesach dziejowych, a także sposobach pozwalających je wyjaśniać. Towarzyszy temu zaawansowana wiedza warsztatowa i metodologiczna pracy historyka. Absolwent nabywa i rozwija również umiejętność samodzielnego, ukierunkowanego zdobywania i wykorzystywania wiedzy historycznej, a także z zakresu innych, pokrewnych nauk humanistycznych, przez co kształtuje też umiejętność własnego uczenia się. Potrafi formułować i rozwiązywać problemy zwłaszcza z zakresu poszczególnych zagadnień historycznych, z uwzględnieniem podstawy źródłowej i z wykorzystaniem odpowiednich do tego metod i narzędzi, a także uczestniczyć w debacie naukowej na określone tematy historyczne. Potrafi komunikować się w języku obcym nowożytnym (w ofercie kształcenia znajdują się do wyboru język angielski lub niemiecki). Jest również gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, konfrontowania jej z opiniami ekspertów w swych dziedzinach, jej weryfikowania i korygowania. Ma świadomość obowiązywania zasad etyki zawodowej i jest gotów do dbania o jej przestrzeganie.

W odniesieniu do studiów II stopnia kluczowe efekty uczenia się obejmują:

w zakresie wiedzy:

- pogłębioną wiedzę o wybranych faktach, zjawiskach, procesach, teoriach i metodach historycznych wyjaśniających złożone zależności, stanowiące wiedzę specjalistyczną z obszaru historii i wybranej specjalności, a także wiedzę ogólną z obszaru wybranych nauk społecznych (K_W01);
- pogłębioną wiedzę dotyczącą warsztatu badawczego historyka i związanych z tym nurtów historiograficznych i metodologicznych (K_W02);
- rozumienie złożonych uwarunkowań historycznych rozwoju współczesnej cywilizacji, wynikających z określonych wydarzeń i procesów dziejowych, w tym wielopłaszczyznowych związków między nimi (K_W03);
- rozumienie praktycznych i teoretycznych uwarunkowań badań historycznych, w tym zasad ochrony prawa autorskiego (K_W04);

- rozumienie zasad funkcjonowania środowiska naukowego, w szczególności historyków, w przestrzeni społecznej, a także podstawowych zasad dotyczących przedsiębiorczości (K_W05);

w zakresie umiejętności:

- samodzielne zdobywanie i wykorzystywanie wiedzy, zwłaszcza z zakresu historii, a także pokrewnych nauk humanistycznych i wybranej specjalności, w tym sprofilowanej na określoną epokę historyczną i obszar badawczy (K_U01);

- formułowanie i rozwiązywanie złożonych i nietypowych problemów z obszaru historii, pokrewnych nauk humanistycznych i społecznych, a także wykonywanie zdań w warunkach nieprzewidywalnych poprzez właściwy dobór metod i narzędzi, w tym technik komunikacyjno-informacyjnych typowych dla wybranej specjalności i obszaru badawczego (K_U02);

- upowszechnianie i popularyzowanie w sposób twórczy wyników badań historycznych z uwzględnieniem różnych form komunikacji (K_U03);

- prowadzenie krytycznej analizy i interpretacji źródeł właściwych dla danej epoki historycznej i obszaru badawczego (K_U04);

- prowadzenie debaty naukowej dotyczącej historii i wybranej specjalności (K_U05);

- definiowanie celu i przedmiotu badań historycznych, formułowanie hipotez badawczych, wykorzystywanie różnorodnych metod, technik i narzędzi badawczych oraz twórczego ich stosowania w prowadzonych badaniach (K_U06);

- posługiwanie się językiem obcym (angielskim lub niemieckim) na poziomie B2+ ESOKJ (K_U07);

- planowanie pracy indywidualnej i pełnienie wiodącej roli w zespole wykorzystując zdobytą wiedzę teoretyczną do wykonywania zadań praktycznych (K_U08);

w zakresie kompetencji społecznych:

- gotowość do uznawania, krytycznej oceny i weryfikowania posiadanej i zdobywanej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w swych dziedzinach (K_K01);

- gotowość do dbania o tradycję i dziedzictwo cywilizacyjne (K_K02);

- gotowość do angażowania się w życie społeczne i naukowe, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy (K_K03);

- gotowość do rozwijania zasad etyki zawodowej w pracy historyka (K_K04).

W związku z realizacją kierunkowych efektów uczenia się absolwent studiów II stopnia zyskuje pogłębioną i ugruntowaną wiedzę i umiejętności historyczne, z uwzględnieniem możliwości ich sprofilowania na Europę Środkowo-Wschodnią lub Historię wojskowości. Zyskuje także pogłębioną wiedzę z zakresu warsztatu pracy historyka z naciskiem na analityczną pracę źródłową, pozwalającą na podejmowanie specjalistycznych badań własnych. Jest bardziej świadomy znaczenia i roli historii w codziennym życiu, będąc gotów do angażowania się w życie społeczne, publiczne czy naukowe.

Weryfikowanie osiąganych efektów uczenia się na obu poziomach studiów odbywa się poprzez takie formy jak: udział w dyskusji podczas zajęć, pisemne prace cząstkowe, projekty, kolokwia, egzaminy czy prace dyplomowe. Zasady weryfikacji są przedstawiane podczas zajęć, tudzież zawarte w sylabusach przedmiotów.

1.7 Spełnienie wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i

nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Programy studiów I i II stopnia na kierunku historia w zakresie specjalności nauczycielskiej, wraz z efektami uczenia się, są zgodne z *Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 453)* i spełniają wymagania odnoszące się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Kształcenie na studiach I i II stopnia w zakresie specjalności nauczycielskiej odbywa się zgodnie z [Zarządzeniem nr 42/2024 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 6 maja 2024 r. w sprawie organizacji i prowadzenia na Uniwersytecie Rzeszowskim kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu i nauczyciela prowadzącego zajęcia](#), ze zmianami określonymi w [Zarządzeniu nr 63/2025 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 13 marca 2025 r. zmieniającym Zarządzenie nr 42/2024 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 6 maja 2024r. w sprawie organizacji i prowadzenia na Uniwersytecie Rzeszowskim kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu i nauczyciela prowadzącego zajęcia](#).

Efekty uczenia się przyporządkowane do grup zajęć B i C standardu kształcenia realizowane są na studiach I stopnia. Efekty uczenia się przypisane do grupy zajęć D i E uzyskiwane są w ramach studiów I i II stopnia. Przyporządkowanie ogólnych efektów uczenia się dla przedmiotów z grup zajęć B, C, D i E ukazuje poniższa matryca.

Matryca realizacji efektów uczenia się dla grupy przedmiotów B, C, D i E

SYMBOL	Ogólny efekt uczenia się	PEDAGOGIKA	PSYCHOLOGIA	PODSTAWY DYDAKTYKI	EMISJA GŁOSU	PRAKTYKA PEDAGOGICZNA	DYDAKTYKA HISTORII *	DYDAKTYKA WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE **	PRAKTYKA ZAWODOWA Z HISTORII ***	PRAKTYKA ZWODOWA Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE ****
ABSOLWENT W ZAKRESIE WIEDZY ZNA I ROZUMIE:										
NW1	podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących;	X								
NW2	klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i		X							

	nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne;						X	X		
NW3	rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów;	X				X	X	X		
NW4	normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym);	X		X		X	X	X		
NW5	zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji;	X	X	X						
NW6	zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania;	X		X			X			
NW7	sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej;			X		X				
NW8	strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji;	X							X	X

NW9	podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych;	X				X				
NW10	prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością;	X								
NW11	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy;					X				
NW12	procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia;	X	X							
NW13	podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi;				X					
NW14	treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem;			X			X	X		
NW15	metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów.			X			X	X		
ABSOLWENT W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI POTRAFI:										

NU1	obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;	X	X	X		X				
NU2	adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;			X		X	X	X	X	X
NU3	rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym;		X	X			X	X	X	X
NU4	projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem potrzeb zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów;	X		X			X	X	X	X
NU5	projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli;	X								

NU6	tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;					X	X	X	X	X
NU7	podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów;					X	X	X	X	X
NU8	rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów;						X	X	X	X
NU9	skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów;						X	X	X	X
NU10	wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem;						X	X	X	X
NU11	monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły;			X				X		X
NU12	pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym	X	X						X	X

	lub z ograniczoną znajomością języka polskiego;									
NU13	odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku;								X	X
NU14	skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;								X	X
NU15	poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu;			X			X	X	X	X
NU16	posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;				X					
NU17	udzielać pierwszej pomocy; realizacja w ramach: Pierwsza pomoc przedmedyczna X									
NU18	samodzielne rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.	X		X			X			
ABSOLWENT W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH JEST GOTÓW DO:										
NK1	posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;					X	X	X	X	X

NK2	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;					X			X	X
NK3	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią;		X						X	X
NK4	Podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej;	X	X	X						
NK5	rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska;	X				X		X		
NK6	projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji;			X						
NK7	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej.	X	X			X	X	X	X	X

* Dydaktyka historii w zakresie szkoły podstawowej i Dydaktyka historii w zakresie szkoły ponadpodstawowej

****** Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w zakresie szkoły podstawowej i Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie (w tym edukacji obywatelskiej) w zakresie szkoły ponadpodstawowej

******* Praktyka zawodowa z historii w zakresie szkoły podstawowej i Praktyka zawodowa z historii w zakresie szkoły ponadpodstawowej

******** Praktyka zawodowa z wiedzy o społeczeństwie w zakresie szkoły podstawowej i Praktyka zawodowa z wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej w zakresie szkoły ponadpodstawowej

Ponadto efekty nauczycielskie realizowane są na podanych poniżej przedmiotach:

- Historia w edukacji alternatywnej w zakresie szkoły podstawowej (NW2, NW3, NW6, NW8, W15, NU3, NU10, NU13, NU15, NK1, NK2, NK7)

- Źródła w edukacji historycznej (NW15, NU2, NK7)

- Zastosowanie multimediów w edukacji (NW15, NU2, NU18, NK1)

- Projekt w edukacji obywatelskiej (NW15, NU3, NU8, NK7).

Określone w standardzie kształcenia efekty szczegółowe zawarte zostały w sylabusach przedmiotów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1 Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których jest przyporządkowany kierunek

Aktualne programy studiów, dla I i II stopnia, obowiązujące dla cykli kształcenia rozpoczynających się od 1.10.2025 r. (cykl 2025-2028 dla studiów I stopnia i 2025-2027 dla II stopnia), zostały przygotowane w oparciu o [Zarządzenie nr 61/2025 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 13 marca 2025 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad dotyczących projektowania programów studiów pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, sporządzania ich dokumentacji oraz zasad realizacji zajęć z wychowania fizycznego, przedmiotów ogólnouczelnianych, szkolenia BHP oraz szkolenia bibliotecznego w Uniwersytecie Rzeszowskim, zatwierdzone przez Radę Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego, a przyjęte Uchwałą nr 81/05/2025 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 26 maja 2025 r. w sprawie ustalenia programów studiów.](#)

W stosunku do programów studiów I i II stopnia obowiązujących w poprzednich cyklach kształcenia (odpowiednio 2024-2027 i 2024-2026) dokonano pewnych modyfikacji. Najważniejszą było dostosowanie specjalności nauczycielskiej na studiach II stopnia do nauczania także przedmiotu edukacja obywatelska.

Historia jako kierunek studiów, tak w przypadku I jak i II stopnia, przyporządkowana jest w 100% do dyscypliny: historia, w ramach dziedziny: nauki humanistyczne. Treści programowe realizowane na kierunku odpowiadają przyjętej na nim koncepcji kształcenia. Są przekazywane przez wyspecjalizowanych pracowników naukowych prowadzących badania w swoich dziedzinach i zakresach tematycznych.

Zasadniczą rolę w kształceniu odrywają przedmioty dotyczące poszczególnych epok historycznych, związane z działalnością naukową, stanowiące swoisty kanon nauczania historycznego. Wpisuje się to w opinie i oczekiwania studentów, zwłaszcza specjalności nauczycielskiej, oczekujących dobrego przygotowania do nauczania przez nich historii w szkołach.

W toku kształcenia na kierunku student nabywa zaawansowaną, wszechstronną wiedzę dotyczącą historii Polski i świata, a także ogniskuje swe zainteresowania na określonej epoce historycznej i zakresie tematycznym. W związku z preferowaną epoką historyczną i zakresem tematycznym wybiera promotora i przygotowuje pracę dyplomową pod jego opieką. Istotną rolę odgrywają również przedmioty i treści o charakterze warsztatowym, metodologicznym i źródłoznawczym, wdrażające w warsztat badawczy historyka, przekazywane w ramach przedmiotów o tej tematyce, prowadzonych przez wyspecjalizowanych pracowników naukowych. W efekcie, student nabywa zaawansowaną, pogłębioną wiedzę historyczną, ukierunkowaną na interesujący go zakres tematyczny, podbudowaną specjalistyczną wiedzą i umiejętnościami warsztatowymi dotyczącymi pracy historyka. W ramach specjalności nauczycielskiej lub archiwistycznej przekazywane są treści dostosowane do tych specjalności, o charakterze zarówno teoretycznym jak i praktycznym.

Lektoraty języków obcych nowożytnych (do wyboru języki angielski lub niemiecki) umożliwiają nabycie kompetencji komunikowania się w tych językach na poziomie B2 ESOKJ (studia I stopnia) i B2+ ESOKJ (studia II stopnia). Na studiach I stopnia prowadzony jest także lektorat języka łacińskiego, nakierowany na przyswojenie kompetencji przydatnych w pracy historyka.

W programie studiów I stopnia wyszczególnione zostały: przedmioty ogólne, grupa przedmiotów podstawowych, grupa przedmiotów kierunkowych, przedmioty kierunkowe do wyboru, przedmioty związane z poszczególnymi specjalnościami. Do przedmiotów ogólnych zaliczają się przedmioty niepowiązane ściśle z historią (punkty ECTS niepowiązane z działalnością naukową). Większość przedmiotów w grupie przedmiotów podstawowych stanowią przedmioty metodologiczne i warsztatowe dotyczące pracy historyka (w większości punkty ECTS powiązane z działalnością naukową). Grupę przedmiotów kierunkowych tworzą w całości przedmioty dotyczące poszczególnych okresów dziejowych i epok historycznych (punkty ECTS powiązane z działalnością naukową w przypadku wszystkich przedmiotów). Do przedmiotów kierunkowych do wyboru należą proseminaria i semina licencjackie związane z przygotowaniem pracy dyplomowej (punkty ECTS powiązane z działalnością naukową). Na przedmioty dotyczące poszczególnych specjalności składają się związane z nimi przedmioty specjalistyczne (punkty ECTS powiązane z działalnością naukową w przypadku części przedmiotów), a także praktyki przygotowujące do wykonywania zawodu.

W programie studiów II stopnia wyszczególnione zostały: grupa przedmiotów kierunkowych, grupy przedmiotów kierunkowych do wyboru, przedmioty związane z poszczególnymi specjalnościami. Zasadniczą część przedmiotów kierunkowych to przedmioty metodologiczne i warsztatowe wdrażające w samodzielną, profesjonalną pracę badawczą historyka (punkty ECTS powiązane z działalnością naukową w przypadku większości przedmiotów). Grupy przedmiotów kierunkowych do wyboru pozwalają na sprofilowanie zainteresowań i badań na Europę Środkowo-Wschodnią lub Historię wojskowości (punkty ECTS powiązane z działalnością naukową w odniesieniu do wszystkich przedmiotów). Wśród przedmiotów dotyczących specjalności nauczycielskiej i archiwistycznej znajdują się związane z nimi przedmioty specjalnościowe (punkty ECTS powiązane z działalnością naukową w przypadku części przedmiotów), a także praktyki kształcące z zakresu wykonywanego zawodu; na specjalność ogólnohistoryczną składają się przedmioty specjalistyczne w szczególności warsztatowe

dotyczące pracy badawczej historyka (punkty ECTS powiązane z działalnością naukową w przypadku wszystkich przedmiotów).

2.2 Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających

Do najczęściej stosowanych form zajęć na kierunku historia należą konwersatoria, zajęcia warsztatowe i wykłady. Poza tym realizowane są także seminaria, laboratoria, zajęcia hospitacyjne, praktyki zawodowe, lektoraty języków obcych, czy zajęcia z wychowania fizycznego. Przeważa interaktywne przekazywanie i przyswajanie wiedzy, oparte na ustnym i obrazowym (prezentacje multimedialne) jej przekazie oraz dyskusji między prowadzącym a studentami, a także studentami między sobą.

Wśród stosowanych metod dydaktycznych znajdują się: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, czy przygotowanie referatu. Umożliwiają one realizację założonych celów i efektów uczenia się. Tak na przykład, analiza tekstów z dyskusją, zwłaszcza tekstów źródłowych, w parze z nabywaniem wiedzy kształci umiejętności warsztatowe, metodologiczne, w tym krytycznego myślenia, zdolności analityczne i interpretacyjne, pobudzając twórcze myślenie (przekłada się to na realizację następujących kierunkowych efektów uczenia się, w przypadku studiów I stopnia: K_W01, K_W02, K_W03, K_U02, K_U04, w przypadku studiów II stopnia: K_W01, K_W02, K_W03, K_U02, K_U04, K_U06). W połączeniu z dyskusją kształtuje umiejętność podejmowania debat tematycznych, naukowych, a także zdolność do krytycznej oceny i weryfikowania posiadanej wiedzy (kierunkowe efekty uczenia się, w przypadku studiów I stopnia: K_U05, K_K01, w przypadku studiów II stopnia: K_U05, K_K01). Z kolei praca w grupach przekłada się na podnoszenie zdolności w zakresie pracy zespołowej (kierunkowe efekty uczenia się, w przypadku studiów I stopnia: K_U07, w przypadku studiów II stopnia: K_U08). Przygotowywanie referatów rozwija zdolność konstruowania narracji pisemnej, zgodnie z wymogami warsztatu naukowego historyka, co może prowadzić do upowszechniania podejmowanych badań w ramach publikacji popularno-naukowych lub naukowych (kierunkowe efekty uczenia się, w przypadku studiów I stopnia: K_U03, w przypadku studiów II stopnia: K_U03). Wiąże się to także ze świadomością dbania o przestrzeganie etyki zawodowej i uwarunkowań prawnych dotyczących pracy historyka (kierunkowe efekty uczenia się, w przypadku studiów I stopnia: K_W04, K_K04, w przypadku studiów II stopnia: K_W04, K_K04). Poprzez przygotowywanie się do zajęć, w tym pozyskiwanie i zapoznawanie się z literaturą przedmiotu, studenci wyrabiają zdolność do samodzielnego zdobywania i wykorzystywania wiedzy, a zarazem planowania i realizowania własnego uczenia się (kierunkowe efekty uczenia się, w przypadku studiów I stopnia: K_U01, w przypadku studiów II stopnia: K_U01).

Praktyki zawodowe realizowane są m.in. w takich instytucjach jak szkoły, archiwa czy muzea, czyli potencjalnych miejscach pracy. Przygotowują do wykonywania zawodu, odpowiednio nauczyciela lub archiwisty, a zarazem angażowania się w życie społeczności lokalnych, w ramach których instytucje te funkcjonują.

Nabywanie przez studentów kompetencji językowych odbywa się w ramach lektoratów języków obcych nowożytnych (angielski lub niemiecki) w wymiarze 120 godz. na studiach I stopnia i 60 godz. na studiach II stopnia, a także lektoratu języka łacińskiego w wymiarze 90 godz. na studiach I stopnia. W trakcie zajęć lektoratowych do najczęściej stosowanych metod dydaktycznych należą: analiza tekstów z dyskusją, gry dydaktyczne, praca w grupach.

Szczegółowe opisy poszczególnych przedmiotów zostały zawarte w sylabusach przedmiotów, o czym studenci są informowani przez prowadzących wraz z początkiem zajęć. Sylabusy te są ogólnodostępne na stronie internetowej Instytutu Historii.

2.3 Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Na kierunku historia zajęcia realizowane są metodą tradycyjną, czyli kontaktu bezpośredniego między prowadzącymi a studentami. Zarówno prowadzący jak i studenci mają dostęp do wykorzystywanego przez UR pakietu Microsoft Office 365, platformy MS Teams, wirtualnego dysku OneDrive, czy elektronicznej poczty uczelnianej, w domenie @ur.edu.pl. Dane osobowe są zabezpieczone zgodnie z polityką RODO. Opiekę IT pełnią wyznaczeni koordynatorzy Uniwersyteckiego Centrum Kształcenia na Odległość (UCKO), które jest jednostką UR wspierającą działania w zakresie korzystania z metod i technik kształcenia na odległość. Przykładem wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość mogą być odbywające się w trybie zdalnym szkolenia BHP czy biblioteczne dla studentów. W trybie zdalnym realizowane są także przedmioty ogólnouczelniane. Poza tym, metody kształcenia na odległość wykorzystywane są np. do omawiania prac seminaryjnych, reagowania na bieżące problemy tudzież konsultacji zdalnych na życzenie studentów (np. w przypadku tych posiadających indywidualną organizację studiów lub z niepełnosprawnością). Na platformie MS Teams zamieszczane są materiały do zajęć dla studentów, wymogi zaliczeniowe bądź egzaminacyjne. W nadzwyczajnych sytuacjach odbywają się zdalne zajęcia (np. odrabianie nieobecności wykładowców związanych z wyjazdami służbowymi).

2.4 Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Proces uczenia się studentów na kierunku historia ma charakter zarówno grupowy jak i indywidualny. Większość zajęć odbywa się w grupach konwersatoryjnych liczących zazwyczaj kilkanaście osób. Z jednej strony pozwala to prowadzącym na uważne podejście do studenta. Z drugiej zaś, na wymianę myśli i dyskusje tematyczne, naukowe między studentami, kooperację i wykonywanie zadań wspólnych, co kształtuje umiejętności pracy w zespole. Na potrzeby indywidualne studentów odpowiadają przede wszystkim seminaRIA licencjackie i magisterskie, polegające na tym, że student indywidualnie wybiera promotora swojej pracy dyplomowej zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i zakresem badawczym promotora, po czym uczęszcza na seminaRIA prowadzone przez tego promotora. Pozwala to na sprofilowanie kształcenia studenta zgodnie z jego zainteresowaniami i pasjami, a zarazem realizowanie przez niego indywidualnej ścieżki kształcenia pod opieką wyspecjalizowanego w danej dziedzinie pracownika naukowego. Liczba studentów uczęszczających na seminaRIA wynosi przeważnie kilka osób, co pozwala na indywidualne podejście do każdej z nich.

Stosunkowo nieliczne (do 8 osób) są także grupy hospitacyjne w ramach specjalności nauczycielskiej.

Swoje indywidualne zainteresowania i pasje studenci mogą rozwijać także poprzez uczestnictwo w przedmiotach ogólnouczelnianych, wykładach otwartych, czy konferencjach naukowych organizowanych w UR. Mogą również podjąć aktywność w studenckich kołach naukowych, w tym Studenckim Kole Historyków UR.

Studenci mogą kontaktować się z prowadzącymi zajęcia i pozostałymi pracownikami podczas konsultacji. Prowadzący zajęcia zobligowani są do odbywania konsultacji dwa razy w tygodniu w dwóch różnych dniach po 45 minut. Poza tym, możliwy jest także kontakt z użyciem dostępnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, np. poprzez elektroniczną pocztę uczelnianą, czy platformę MS Teams. Prowadzący zajęcia są zobligowani do sprawdzania poczty elektronicznej nie rzadziej niż co 2-3 dni w trakcie roku akademickiego.

Na indywidualne potrzeby studentów odpowiada też możliwość realizacji zajęć według tzw. indywidualnej organizacji studiów (IOS). Zgodę na IOS wyraża Dziekan Wydziału. Warunki realizacji zajęć, w tym podstawy programowej, osiągania efektów uczenia się, w ramach IOS student ustala z koordynatorami przedmiotów. Ideą IOS jest umożliwienie kształcenia studentom, którzy z różnych, uzasadnionych powodów, nie mogą realizować go w przyjęty, tradycyjny sposób. Warunkiem koniecznym IOS jest osiągnięcie przez studenta wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla poszczególnych przedmiotów.

Kształcenie na kierunku historia uwzględnia potrzeby studentów z niepełnosprawnością poprzez odpowiednie dostosowanie warunków, organizacji i realizacji poszczególnych elementów kształcenia, z zachowaniem specyfiki kierunku. Studenci z niepełnosprawnością mogą też liczyć na pomoc Biura ds. Osób Niepełnosprawnych (BON), które jest jednostką UR oferującą wsparcie w tym zakresie (<https://bon.ur.edu.pl/pl/>). Wsparcie to może mieć charakter dydaktyczny, psychologiczny, logopedyczny, czy materialny w postaci stypendium. Szczegółowe warunki studiowania dla studentów ze szczególnymi potrzebami określa rozdział 12 [Regulaminu Studiów](#) na Uniwersytecie Rzeszowskim. Zarówno osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności, jak i osoby nieposiadające orzeczenia, a których stan zdrowia utrudnia realizowanie procesu dydaktycznego, mogą zwrócić się o wsparcie do BON. Dla studentów z niepełnosprawnościami na kierunku historia dyżury pełni Konsultant Instytutowy ds. Osób z Niepełnosprawnościami. BON, wraz z konsultantami, udziela między innymi informacji na temat rodzajów i form wsparcia procesu kształcenia. Oferowana jest pomoc w dostosowaniu form zaliczenia przedmiotów do danej niepełnosprawności. Studenci mogą otrzymać opinię BON w sprawie dostosowania warunków, organizacji i realizacji procesu dydaktycznego do ich potrzeb. Na podstawie tej opinii, Dziekan w porozumieniu z kierownikiem kierunku oraz nauczycielem prowadzącym zajęcia dydaktyczne określa sposób dostosowania, uwzględniając możliwości: przedłużenia czasu trwania danego zaliczenia lub egzaminu; zastosowania podczas zaliczenia i egzaminu urządzeń technicznych (komputery, oprogramowanie udźwiękowiające, urządzenia brajlowskie, klawiatury alternatywne itp.); zmiany formy egzaminu z pisemnej na ustną lub odwrotnie; uczestniczenia w zaliczeniu lub egzaminie asystentów osób niepełnosprawnych; a także otrzymywania przed zajęciami dostosowanych do potrzeb materiałów dydaktycznych.

Osoby, które potrzebują bezpośredniego wsparcia w trakcie zajęć dydaktycznych, mogą je otrzymać w osobie asystenta osoby z niepełnosprawnościami. Osoby niedosłyszące lub niesłyszące mogą otrzymać wsparcie tłumaczy języka migowego. Oferowany jest też dowóz studenta na zajęcia dydaktyczne w przypadku osób z dysfunkcją narządu ruchowego. Infrastruktura Uniwersytetu Rzeszowskiego, w której odbywają się zajęcia dydaktyczne na kierunku historia, jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (miejsca parkingowe, windy, podjazdy, toalety, oznakowanie budynku). Ponadto na terenie Uczelni znajdują się pokoje wyciszeń, które pozwalają na odcięcie się od szumu informacyjnego i nadmiaru bodźców zewnętrznych oraz służą poprawie koncentracji. Pokoje te usytuowane są między innymi na terenie kampusu Rejtana. Szczegółowe informacje o lokalizacji pokoi wyciszeń dostępne są na stronie internetowej UR <https://www.ur.edu.pl/pl/student/strefa-wsparcia>.

W latach 2019-2023 wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne odbyli *Szkolenie świadomościowe dotyczące problemów osób z niepełnosprawnością dla pracowników Uniwersytetu Rzeszowskiego* w ramach Projektu „**Przyjazny nURt**” – rozwój dostępności UR współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 - nr POWR.03.05.00-00-A007/19. W wyniku szkolenia nauczyciele akademicy uzyskali niezbędną wiedzę i umiejętności do prowadzenia zajęć z osobami z niepełnosprawnościami. W ramach tego projektu w 2023 roku została oddana do użytku platforma edukacyjna „**Przyjazny nURt**”. Jej zadaniem jest umożliwienie pracownikom uzyskania informacji dotyczących problemów studentów z niepełnosprawnościami.

Budynki dydaktyczne, w obrębie których realizowane są zajęcia na kierunku historia wyposażone są w podjazdy dla osób z niepełnosprawnością, windy, barierki, uchwyty, specjalne maty dla osób niedowidzących, opisy na poręczach, tabliczkach w języku Braila, natomiast parkingi mają wydzielone miejsca.

2.5 Harmonogram realizacji studiów

Zarówno studia I jak i II stopnia na kierunku historia mają formę stacjonarną.

Kształcenie na studiach I stopnia:

- obejmuje 6 semestrów, z możliwością wyboru specjalności nauczycielskiej lub archiwistycznej;
- w przypadku wyboru specjalności nauczycielskiej realizowanych jest 2000 godz. zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, a także 120 godz. praktyk, co pozwala na uzyskanie 186 punktów ECTS, z czego 138 punktów ECTS jest przypisanych do zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie historia, do której przyporządkowany jest kierunek, umożliwiając przygotowanie studentów do działalności naukowej w tej dyscyplinie;
- w przypadku wyboru specjalności archiwistycznej: realizowanych jest 1900 godz. zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, a także 120 godz. praktyk, co pozwala na uzyskanie 183 punktów ECTS, z czego 136 punktów ECTS przypisanych jest do zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie historia, umożliwiając przygotowanie studentów do działalności naukowej w tej dyscyplinie.

Wraz z wybraną specjalnością realizowane są następujące zajęcia powiązane z działalnością naukową:

- grupa przedmiotów podstawowych (w większości związane z działalnością naukową – 15/18 ECTS);
- grupa przedmiotów kierunkowych (w pełni związane z działalnością naukową – 83/83 ECTS);
- grupa przedmiotów kierunkowych do wyboru (w pełni związane z działalnością naukową – 22/22 ECTS);
- grupy przedmiotów odpowiadające specjalnościom nauczycielskiej lub archiwistycznej (związane z działalnością naukową w przypadku części przedmiotów – odpowiednio, nie uwzględniając praktyk 18/34 i 16/33 ECTS).

Wraz z wybraną specjalnością realizowane są również zajęcia rozwijające kompetencje językowe w zakresie znajomości języków obcych nowożytnych, do wyboru angielskiego lub niemieckiego, a także języka łacińskiego (na lektoraty angielskiego i niemieckiego przypada po 8 ECTS, łacińskiego 6, do zajęć tych nie są przypisane ECTS związane z działalnością naukową). Liczba punktów ECTS, jaką student uzyskuje w ramach oferty zajęć do wyboru wynosi 68 ECTS dla specjalności nauczycielskiej oraz 65 ECTS dla specjalności archiwistyka. Do powyższej oferty wliczają się: Lektoraty języków obcych nowożytnych (angielski lub niemiecki), Przedmiot ogólnouczelniany, Seminarium licencjackie, Proseminarium I, Proseminarium II, przedmioty specjalnościowe (przynależne do specjalności nauczycielskiej lub specjalności archiwistyka).

Kształcenie na studiach II stopnia (studia uzupełniające magisterskie):

- obejmuje 4 semestry, z możliwością wyboru specjalności nauczycielskiej, archiwistycznej lub ogólnohistorycznej;
- w przypadku wyboru specjalności nauczycielskiej realizowanych jest 900 godz. zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, a także 120 godz. praktyk, co pozwala na uzyskanie 121 punktów ECTS, z czego 98 ECTS przypisanych jest do zajęć

związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie historia, umożliwiając przygotowanie studentów do działalności naukowej w tej dyscyplinie;

- w przypadku wyboru specjalności archiwistycznej: 900 godz. zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, a także 90 godz. praktyk, co pozwala na uzyskanie 121 punktów ECTS, z czego 100 ECTS przypisanych jest do zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie historia, umożliwiając przygotowanie studentów do działalności naukowej w tej dyscyplinie;

- w przypadku wyboru specjalności ogólnohistorycznej: 900 godz. zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, co pozwala na uzyskanie 121 punktów ECTS, z czego 114 ECTS przypisanych jest do zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie historia, umożliwiając przygotowanie studentów do działalności naukowej w tej dyscyplinie.

Wraz z wybraną specjalnością realizowane są następujące zajęcia powiązane z działalnością naukową:

- grupa przedmiotów kierunkowych (w większości związane z działalnością naukową – 58/65 ECTS);
- grupy przedmiotów kierunkowych do wyboru: Europa Środkowo-Wschodnia lub Historia wojskowości (w pełni związane z działalnością naukową, w obu przypadkach – 27/27 ECTS);
- grupy przedmiotów odpowiadające specjalnościom nauczycielskiej, archiwistycznej (związane z działalnością naukową w przypadku części przedmiotów – odpowiednio, nie uwzględniając praktyk 13/17 i 15/24 ECTS) lub ogólnohistorycznej (w pełni związane z działalnością naukową – 29/29 ECTS).

Wraz z wybraną specjalnością prowadzone są także zajęcia rozwijające kompetencje językowe w zakresie znajomości języków obcych nowożytnych, do wyboru angielskiego lub niemieckiego (na oba te lektorały przypada po 4 ECTS, do zajęć tych nie są przypisane ECTS związane z działalnością naukową). Liczba punktów ECTS jaką student uzyskuje w ramach oferty zajęć do wyboru wynosi 65 ECTS. Na powyższą ofertę składają się: Lektorały języków obcych nowożytnych (angielski lub niemiecki), Wykład ogólnouczelniany, Seminarium magisterskie, przedmioty specjalnościowe (przynależne do specjalności nauczycielskiej, specjalności archiwistyka lub specjalności ogólnohistorycznej), grupy przedmiotów kierunkowych do wyboru (Europa Środkowo-Wschodnia lub Historia wojskowości).

2.6 Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom

Z uwagi na mało liczne roczniki na kierunku historia zajęcia prowadzone są w stosunkowo małych grupach. Daje to jednak możliwość bardziej indywidualnego i uważnego podejścia do studenta. Na kierunku realizuje się następujące formy zajęć: wykłady, konwersatoria, zajęcia warsztatowe, ćwiczenia, laboratoria, seminaria, lektorały języków obcych, zajęcia z wychowania fizycznego, zajęcia hospitacyjne, praktyki zawodowe. Liczebność grup studenckich oraz formy zajęć określa [Zarządzenie nr 120/2025 Rektora UR z dnia 19 maja 2025 r. w sprawie szczegółowych zasad planowania obsady kadrowej oraz ustalenia minimalnej liczebności grup dla form zajęć dydaktycznych prowadzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim](#), ze zmianami ujętymi w [Zarządzeniu nr 221/2025 zmieniającym Zarządzenie 120/2025 Rektora UR z dnia 19 maja 2025 r. w sprawie szczegółowych zasad planowania obsady kadrowej oraz ustalenia minimalnej liczebności grup dla form zajęć dydaktycznych prowadzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim](#).

Wykłady prowadzone są w jednej grupie dla całego rocznika danego kierunku lub specjalności. Takie formy zajęć jak – konwersatoria, zajęcia warsztatowe, ćwiczenia, laboratoria, zajęcia hospitacyjne, praktyki zawodowe – realizowane są według podziału grup studenckich na specjalności. Zajęcia z lektoratów języków obcych nowożytnych (angielskiego lub niemieckiego) odbywają się zgodnie z

wyborem studentów jednego lub drugiego lektoratu. Seminaria prowadzone są według indywidualnego wyboru każdego studenta. Zajęcia z wychowania fizycznego organizowane są z podziałem na kobiety i mężczyzn.

Rozkład godzin dla poszczególnych form zajęć na kierunku historia wygląda następująco:

w przypadku studiów I stopnia:

- dla specjalności nauczycielskiej (nie uwzględniając praktyk w wymiarze 120 godz.): wykłady (545 godz., co stanowi 27,25% ogółu godz.), ćwiczenia (75 godz., co stanowi 3,75% ogółu godz.), zajęcia warsztatowe (230 godz., co stanowi 11,5% ogółu godz.), laboratoria (15 godz., co stanowi 0,75% ogółu godz.), konwersatoria (660 godz., co stanowi 33% ogółu godz.), zajęcia hospitacyjne (85 godz., co stanowi 4,25% ogółu godz.), seminaria (120 godz., co stanowi 6% ogółu godz.), lektoraty języków obcych (210 godz., co stanowi 10,5% ogółu godz.), zajęcia z wychowania fizycznego (60 godz., co stanowi 3% ogółu godz.) – razem: 2000 godz., czyli 100%;

- dla specjalności archiwistycznej (nie uwzględniając praktyk w wymiarze 120 godz.): wykłady (550 godz., co stanowi 28,9% ogółu godz.), zajęcia warsztatowe (240 godz., co stanowi 12,6% ogółu godz.), laboratoria (60 godz., co stanowi 3,2% ogółu godz.), konwersatoria (660 godz., co stanowi 34,7% ogółu godz.), seminaria (120 godz., co stanowi 6,4% ogółu godz.), lektoraty języków obcych (210 godz., co stanowi 11,1% ogółu godz.), zajęcia z wychowania fizycznego (60 godz., co stanowi 3,2% ogółu godz.) – razem: 1900 godz., czyli 100%;

w przypadku studiów II stopnia:

- dla specjalności nauczycielskiej (nie uwzględniając praktyk w wymiarze 120 godz.), wraz z grupą przedmiotów kierunkowych do wyboru Europa Środkowo-Wschodnia: wykłady (120 godz., co stanowi 13,3% ogółu godz.), laboratoria (60 godz., co stanowi 6,7% ogółu godz.), konwersatoria (540 godz., co stanowi 60% ogółu godz.), seminaria (120 godz., co stanowi 13,3% ogółu godz.), lektoraty języków obcych (60 godz., co stanowi 6,7% ogółu godz.) – razem: 900 godz., czyli 100%;

- dla specjalności nauczycielskiej (nie uwzględniając praktyk w wymiarze 120 godz.), wraz z grupą przedmiotów kierunkowych do wyboru Historia wojskowości: wykłady (105 godz., co stanowi 11,7% ogółu godz.), laboratoria (60 godz., co stanowi 6,7% ogółu godz.), konwersatoria (555 godz., co stanowi 61,7% ogółu godz.), seminaria (120 godz., co stanowi 13,3% ogółu godz.), lektoraty języków obcych (60 godz., co stanowi 6,7% ogółu godz.) – razem: 900 godz., czyli 100%;

- dla specjalności archiwistycznej (nie uwzględniając praktyk w wymiarze 90 godz.), wraz z grupą przedmiotów kierunkowych do wyboru Europa Środkowo-Wschodnia: wykłady (135 godz., co stanowi 15% ogółu godz.), zajęcia warsztatowe (150 godz., co stanowi 16,7% ogółu godz.), laboratoria (30 godz., co stanowi 3,3% ogółu godz.), konwersatoria (405 godz., co stanowi 45% ogółu godz.), seminaria (120 godz., co stanowi 13,3% ogółu godz.), lektoraty języków obcych (60 godz., co stanowi 6,7% ogółu godz.) – razem: 900 godz., czyli 100%;

- dla specjalności archiwistycznej (nie uwzględniając praktyk w wymiarze 90 godz.), wraz z grupą przedmiotów kierunkowych do wyboru Historia wojskowości: wykłady (120 godz., co stanowi 13,3% ogółu godz.), zajęcia warsztatowe (150 godz., co stanowi 16,7% ogółu godz.), laboratoria (30 godz., co stanowi 3,3% ogółu godz.), konwersatoria (420 godz., co stanowi 46,7% ogółu godz.), seminaria (120 godz., co stanowi 13,3% ogółu godz.), lektoraty języków obcych (60 godz., co stanowi 6,7% ogółu godz.) – razem: 900 godz., czyli 100%;

- dla specjalności ogólnohistorycznej, wraz z grupą przedmiotów kierunkowych do wyboru Europa Środkowo-Wschodnia: wykłady (135 godz., co stanowi 15% ogółu godz.), zajęcia warsztatowe (180 godz., co stanowi 20% ogółu godz.), konwersatoria (405 godz., co stanowi 45% ogółu godz.), seminaria (120 godz., co stanowi 13,3% ogółu godz.), lektoraty języków obcych (60 godz., co stanowi 6,7% ogółu godz.) – razem: 900 godz., czyli 100%;

- dla specjalności ogólnohistorycznej, wraz z grupą przedmiotów kierunkowych do wyboru Historia wojskowości: wykłady (120 godz., co stanowi 13,3% ogółu godz.), zajęcia warsztatowe (180 godz., co stanowi 20% ogółu godz.), konwersatoria (420 godz., co stanowi 46,7% ogółu godz.), seminaria (120 godz., co stanowi 13,3% ogółu godz.), lektoraty języków obcych (60 godz., co stanowi 6,7% ogółu godz.) – razem: 900 godz., czyli 100%.

Ze względu na mało liczne roczniki zarówno specjalność ogólnohistoryczna jak i grupa przedmiotów kierunkowych do wyboru Historia wojskowości na studiach II stopnia nie zostały uruchomione.

2.7 Program i organizacja praktyk

Realizacja praktyk zawodowych w ramach specjalności nauczycielskiej kierunku historia UR jest zgodna z obowiązującymi Standardami Kształcenia Nauczycieli, a ich organizacja opiera się na ogólnouczelnianych regulacjach (Zarządzenie nr 74/2025 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 18 marca 2025 r. w sprawie organizacji programowych praktyk zawodowych) i Regulaminie praktyk. Studenci w ramach specjalności nauczycielskiej w celu przygotowania zawodowego realizują praktykę pedagogiczną w wymiarze 30 godzin i zawodową w całościowym wymiarze 210 godzin. Na II roku studiów I stopnia realizują 30. godzinną praktykę pedagogiczną równolegle z zajęciami w miesiącach listopad-grudzień (semestr 3), 60. godzinną praktykę z historii i 30. godzinną z wiedzy o społeczeństwie w szkołach podstawowych we wrześniu i październiku równolegle z zajęciami (semestry 4 i 5). Na studiach II stopnia kontynuują praktyki z historii w szkołach ponadpodstawowych w wymiarze 60 godzin w 2. semestrze studiów równolegle z zajęciami na uczelni oraz w tym samym semestrze (we wrześniu) 60. godzinną praktykę z wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej. Koordynatorzy praktyk przedstawiają studentom wykaz szkół, które mogą wybrać jako miejsce odbycia praktyki. Są to placówki, które zapewniają pełną realizację zakładanych efektów, z którymi dobrze układała się wieloletnia współpraca uczelni i studentów. Jednocześnie dopuszczamy możliwość samodzielnego wyboru przez studenta miejsca praktyki, ale za zgodą koordynatora praktyk. Najczęściej są to placówki w miejscu zamieszkania studentów, z terenu województwa podkarpackiego, lubelskiego i małopolskiego. Koordynatorzy praktyk organizują spotkanie ze studentami przed rozpoczęciem praktyk (koniec 4. semestru studiów I stopnia i koniec 1. oraz 2. semestru studiów II stopnia), w trakcie którego przedstawiają cele i procedury związane z przebiegiem praktyki. Weryfikują także posiadanie przez studentów obowiązkowego ubezpieczenia NNW na czas odbywania praktyki. Studenci przechodzą również procedurę weryfikacyjną w KRK. W ramach realizacji praktyk minimum 34 % jej wymiaru stanowią lekcje prowadzone przez studentów, 33% lekcje obserwowane, 33% konsultacje z opiekunem praktyki i inne aktywności ujęte w Regulaminie praktyk. Na II stopniu studiów powyższe proporcje ulegają pewnej modyfikacji, a liczba zajęć samodzielnie prowadzonych przez studentów wzrasta do 40%. Studenci opracowują konspekty lekcji, prowadzą Dzienniczek praktyki, w którym odnotowują wszystkie podejmowane przez siebie aktywności (szkolne spotkania, zajęcia hospitowane i prowadzone), z uwzględnieniem realizacji założonych efektów, oraz wypełniają ankietę ewaluacyjną i odpowiadają na dodatkowe pytania dotyczące praktyki w szkole podstawowej (ocena i samoocena). Wymienione dokumenty przedkładają koordynatorowi praktyki wraz z arkuszem oceny praktyki sporządzonym przez nauczyciela opiekuna oraz zaświadczeniem potwierdzającym odbycie praktyki zawodowej, co wraz z dodatkową dokumentacją (konspekty) jest podstawą zaliczenia praktyki. Przy oddawaniu dokumentacji z praktyki koordynatorzy sprawdzają jej kompletność i uzyskują od studentów wstępną informację na temat realizacji założonych efektów.

Organizacja praktyk zawodowych w ramach specjalności archiwistycznej opiera się na ogólnouczelnianych regulacjach (Zarządzenie nr 74/2025 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 18 marca 2025 r. w sprawie organizacji programowych praktyk zawodowych) i Regulaminie praktyk. Studenci, w ramach przygotowania zawodowego do pracy z dokumentacją osobową i placową pracodawców (Rozporządzenie Ministra Kultury z dn. 1 kwietnia 2005) realizują praktykę zawodową w

wymiarze 120 godzin na studiach I stopnia oraz 90 godzin na studiach II stopnia. Termin realizacji praktyk każdorazowo przypada po zakończeniu zajęć dydaktycznych (lipiec, sierpień, wrzesień), w wyjątkowych wypadkach może zostać wydłużony na wniosek studenta i za zgodą koordynatora praktyk. Termin takiego przedłużenia określa każdorazowo koordynator praktyk. Merytoryczny zakres realizacji praktyk uwzględnia specyfikę zasobu archiwalnego. Na studiach I stopnia w trakcie praktyk student powinien zapoznać się ze specyfiką zasobu narastającego (archiwa zakładowe i kancelarie), na studiach drugiego stopnia nacisk położony jest na zasób historyczny (archiwa państwowe). Praktyki archiwalne na studiach I stopnia rozłożone są na dwa etapy. Pierwszy rozpoczyna się po zakończeniu zajęć dydaktycznych semestru 2. i obejmuje 60 godzin dydaktycznych, drugi rozpoczyna się po zakończeniu zajęć dydaktycznych semestru 4. i obejmuje podobnie jak pierwszy 60 godzin dydaktycznych. Miejszem realizacji pierwszego etapu praktyk jest archiwum zakładowe, w tym wypadku Archiwum Zakładowe UR (jako archiwum o wysokim stopniu zorganizowania, zapewniające pełną realizację efektów, zatrudniające pracowników z wieloletnim doświadczeniem). W wyjątkowych wypadkach i za zgodą koordynatora praktyk student może wybrać inne archiwum zakładowe (zlokalizowane przy instytucji będącej twórcą państwowego zasobu archiwalnego). Miejszem realizacji drugiego etapu praktyk zawodowych jest kancelaria urzędu administracji państwowej, samorządowej, sądowej lub innej jednostki uznanej za twórcę państwowego zasobu archiwalnego. Koordynator praktyk zapoznaje studentów z kryteriami wyboru instytucji. Wyboru dokonują sami studenci, a jego akceptacja bądź odrzucenie należy do koordynatora praktyk. Najczęściej są to instytucje zlokalizowane w pobliżu miejsca zamieszkania studentów (urzędy miejskie, powiatowe, gminne). Na studiach II stopnia praktyki archiwalne przebiegają wg zbliżonych zasad, niemniej jednak nie dzieli się ich na etapy. Rozpoczynają się po zakończeniu zajęć dydaktycznych semestru 2. i obejmują 90 godzin dydaktycznych. Miejszem ich realizacji są archiwa o zasobie historycznym (archiwa państwowe). Większość studentów wybiera Archiwum Państwowe w Rzeszowie (sporadycznie Archiwum Państwowe w Przemyślu). Każdorazowo przed rozpoczęciem praktyk koordynator organizuje spotkanie ze studentami (przed zakończeniem zajęć dydaktycznych w semestrach – 2. i 4.), w którego trakcie przedstawiane są cele i procedury związane z przebiegiem praktyk, omawiany jest sposób dokumentowania praktyk, weryfikowana dokumentacja niezbędna do ich odbycia (ubezpieczenia NNW na czas odbywania praktyki) oraz wydawane są skierowania. Zaliczenie praktyk odbywa się w semestrze następującym po semestrze, w ramach którego są realizowane. Studenci przedkładają koordynatorowi dziennik praktyk, zaświadczenie o ich odbyciu, arkusz uwag i ocenę ze strony opiekuna instytucji macierzystej – na podstawie których dokonywane jest zaliczenie praktyk.

2.8

nie dotyczy

2.9 *Spełnienie reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*

Programy studiów I i II stopnia i organizacja kształcenia na kierunku historia zostały dopasowane do reguł i wymagań kształcenia zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1. powołanej ustawy. Organizację kształcenia na studiach I i II stopnia na specjalności nauczycielskiej dostosowano do *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 453)*. Aktualne programy studiów dla I i II stopnia zostały

przygotowane w oparciu o [Zarządzenie nr 61/2025 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 13 marca 2025 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad dotyczących projektowania programów studiów pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, sporządzania ich dokumentacji oraz zasad realizacji zajęć z wychowania fizycznego, przedmiotów ogólnouczelnianych, szkolenia BHP oraz szkolenia bibliotecznego w Uniwersytecie Rzeszowskim, zatwierdzone przez Radę Wydziału Humanistycznego, a przyjęte Uchwałą nr 81/05/2025 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 26 maja 2025 r. w sprawie ustalenia programów studiów.](#) Programy te obowiązują dla cykli kształcenia rozpoczynających się od 1.10.2025 r., odpowiednio: cykl 2025-2028 dla studiów I stopnia i cykl 2025-2027 dla studiów II stopnia.

Porównanie minimalnej liczby godzin i punktów ECTS dla grup zajęć B, C, D i E ze standardu i liczby godzin oraz punktów ECTS realizowanych na kierunku historia UR ukazuje poniższa tabela:

Grupy zajęć, w ramach których osiąga się szczegółowe efekty uczenia się	Zajęcia	Standard		Kierunek historia UR	
		Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	B.1. Psychologia	90	10	90	10
	B.2. Pedagogika	90		90	
	B.3. Praktyki zawodowe	30		90	
C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu	Podstawy dydaktyki	60	3	60	3
	Emisja głosu				
D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć	D.1. Dydaktyka przedmiotu historia	150	15	207*	29
	D.2. Praktyki zawodowe	120		120	
E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć	E. 1. Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie (w tym edukacji obywatelskiej)	90	7	110**	19
	E. 2. Praktyki zawodowe	90		90	

* W tym:

- 105 godz. Dydaktyka historii w zakresie szkoły podstawowej
- 60 godz. Dydaktyka historii w zakresie szkoły ponadpodstawowej

- 15 godz. Historia w edukacji alternatywnej w zakresie szkoły podstawowej
- 14 godz. Źródła w edukacji historycznej
- 13 godz. Zastosowanie multimediów w edukacji

****W tym:**

- 35 godz. Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w zakresie szkoły podstawowej
- 60 godz. Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie (w tym edukacji obywatelskiej) w zakresie szkoły ponadpodstawowej
- 15 godz. Projekt w edukacji obywatelskiej.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1 Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy poziom studiów

Rekrutacja na studia na Uniwersytecie Rzeszowskim odbywa się w oparciu o Ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 1571 z późn. zm.) oraz wewnętrzne akty prawne, z których główną rolę odgrywa Statut Uniwersytetu Rzeszowskiego (Uchwała nr 74/05/2025 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 26 maja 2025 r.). Szczegółowe wytyczne rekrutacji na każdy rok akademicki regulują osobne uchwały Senatu UR. W trakcie rekrutacji na rok akademicki 2025/26 była to Uchwała nr 344/06/2024 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2025/2026. Ponadto limity przyjęć na poszczególne kierunki reguluje Zarządzenie nr 43/2025 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 12 lutego 2025 r. w sprawie limitów przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2025/2026. W przypadku kierunku historia minimalna liczba przyjętych niezbędna do uruchomienia kierunku na każdym poziomie kształcenia wyniosła 15 osób.

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami przyjęcie na studia I stopnia na kierunku historia odbywa się w oparciu o listę rankingową sporządzoną na podstawie wyników egzaminu dojrzałości w części pisemnej z j. polskiego oraz jednego z przedmiotów do wyboru: historia, wiedza o społeczeństwie lub geografia. Wyniki procentowe przeliczane są na punkty rekrutacyjne w następujący sposób:

- 1% punktów na poziomie podstawowym = 1 punkt rekrutacyjny;
- 1% punktów na poziomie rozszerzonym = 2 punkty rekrutacyjne.

W przypadku tzw. „starej matury” oraz innych egzaminów stosuje się odpowiednie przeliczniki dostępne pod poniższym linkiem: <https://www.ur.edu.pl/pl/kandydat/rekrutacja/kandydaci-z-polskimi-dokumentami/obliczanie-wyniku/studia-i-stopnia-i-jednolite-magisterskie>.

W przypadku studiów II stopnia brana pod uwagę jest ocena uzyskana na dyplomie ukończenia studiów – dla absolwentów kierunku historia. Dla absolwentów kierunków studiów innych niż historia, warunkiem przyjęcia jest pozytywny wynik rozmowy kwalifikacyjnej sprawdzającej kompetencje kandydata z historii powszechnej i polskiej.

Ponadto kandydat planujący uzyskać uprawnienia do nauczania historii oraz wiedzy o społeczeństwie i edukacji o społeczeństwie powinien posiadać przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne (blok B), przygotowanie z zakresu podstaw dydaktyki i emisji głosu (blok C) w wymiarze określonym w standardzie kształcenia nauczycieli (Rozporządzenie MNiSW z 25.07.2019 r. – tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 453) oraz częściowe przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotów historii oraz WOS w wymiarze określonym w programie studiów pierwszego stopnia na kierunku historia prowadzonym w UR. W przypadku braku wymaganej liczby godzin lub pkt. ECTS w wymienionym powyżej zakresie, kandydat przyjęty na studia, celem uzyskania pełnego przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z obowiązującym standardem kształcenia, będzie zobowiązany do uzupełnienia wyznaczonych różnic programowych.

3.2 Zasady, warunki i tryb uznania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych na innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej

W trakcie trwania studiów Student za zgodą Dyrektora Instytutu oraz Dziekana może przenieść się z innej uczelni, w tym także z zagranicznej. Zasady warunków przenoszenia i uznawania zajęć określa Regulamin studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim (Załącznik do Uchwały nr 71/04/2025 Senatu UR z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie uchwalenia zmian i tekstu jednolitego Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim).

Nauczyciele zapoznają się z wynikami własnej oceny w systemie Wirtualnej Uczelni, natomiast władze drogą elektroniczną otrzymują wyniki ocen pracowników. W sytuacji negatywnej oceny pracownika przez studentów oraz rażących zaniedbań swych obowiązków, władze Instytutu i Wydziału podejmują stosowne kroki w celu wyeliminowania nieprawidłowości i poprawy jakości kształcenia. W skrajnych przypadkach, gdy negatywna ocena powtarza się, a podejmowane czynności ze strony władz nie przynoszą pożądanego efektu, konsekwencją jest nieprzedłużenie umowy o pracę z tym wykładowcą.

3.3 Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

W ramach rekrutacji funkcjonuje tryb przyjęcia na studia w ramach potwierdzania nabycia efektów kształcenia poza edukacją formalną (np. poprzez pracę zawodową). Tryb ten reguluje Uchwała nr 48/02/2025 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 24 lutego 2025 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Rzeszowskim. Z powodu braku zainteresowania kandydatów powyższą formą rekrutacji, na kierunku Historia zrezygnowano z tego trybu naboru.

3.4 Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w

terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Bieżąca analiza liczby studentów oraz wyników przez nich uzyskiwanych jest prowadzona z wykorzystaniem elektronicznego systemu dokumentującego przebieg studiów. Na tej podstawie podejmowane są działania dotyczące modyfikacji liczby i liczebności grup studenckich. Na bieżąco monitorowana jest też liczba osób rezygnujących ze studiów. W każdym przypadku dyrekcja Instytutu analizuje motywy, jakimi kierują się studenci. W sytuacji, kiedy przyczyna rezygnacji jest możliwa do wyeliminowania (np. indywidualna organizacja zajęć w przypadku podjęcia pracy czy studiowanie drugiego kierunku), podejmowane są działania w tym kierunku.

W trakcie całego cyklu kształcenia monitorowane jest zaliczenia poszczególnych semestrów i lat przez studentów, w tym przede wszystkim ewentualna rezygnacja ze studiów (tzw. „drop-out”). Pomimo dużego nacisku, aby wychodzić naprzeciw oczekiwaniom studentów, zjawisko to niestety jest dość poważne i stanowi duże zagrożenie dla kierunku. W ostatnim czasie obserwujemy niestety także zjawisko niekończenia studiów obroną pracy dyplomowej, szczególnie licencjackiej. Analiza tego zjawiska wskazuje, że przyczyną jest rozpoczęcie pracy zawodowej przez studentów, poczucie braku związku ukończenia studiów z rozwojem zawodowym a także brak poczucia związku między planowaną karierą zawodową a wybranym kierunkiem studiów. Przeciwdziałanie temu zjawisku stanowi jedną z najważniejszych wyzwań stojących w najbliższych latach przed Dyrekcją IH.

3.5 Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Monitorowanie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jest realizowane w sposób ciągły. Dyrekcja IH weryfikuje poziom realizacji zajęć poprzez hospitacje pracowników oraz analizę elektronicznych ankiet wypełnianych przez studentów. Forma elektroniczna realizacji ankiet ma szereg pozytywnych aspektów, ale jednocześnie powoduje niskie zainteresowanie studentów, stąd uzyskiwane oceny często nie są miarodajne. Stąd w IH prowadzi się osobną, dodatkową ankietyzację studentów w trakcie cyklu kształcenia w formie tradycyjnej. Pozwala to zdobyć dodatkowe informacje nt. oceny programu studiów, obsady zajęć oraz oczekiwań studentów. Treści dotyczące takiej ankietyzacji, przeprowadzonej w miesiącach listopad-grudzień 2024 r., zostały ujęte w Wykazie danych z ankietyzacji studenckiej, stanowiącym załączniku nr 3 do niniejszego raportu.

3.6 Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania)

W przypadku poszczególnych przedmiotów zasady weryfikacji i oceny zakładanych efektów uczenia się zamieszczone w sylabusach poszczególnych przedmiotów oraz przedstawiane są przez prowadzącego na pierwszych zajęciach. Weryfikacja poprawności tych zapisów należy do kompetencji Zespołu Programowego kierunku. Często dodatkowe ustalenia czynione są wspólnie ze studentami, a wykładowcy otwarci są na sugestie z ich strony. Prowadzący w trakcie zajęć systematycznie weryfikują efekty uczenia się i odnotowują je w prowadzonej dokumentacji. Po zakończeniu każdego semestru, przyjęto praktykę przekazywania dokumentacji z zajęć do sekretariatu IH, gdzie znajduje się do

dyspozycji Zespołu Programowego. W razie ewentualnych wątpliwości ma on możliwość zweryfikowania zapisów w sylabusie ze stanem wynikającym z przekazanej dokumentacji.

Weryfikacji podlega również przebieg i dokumentacja praktyk zawodowych. Podstawą oceny są dzienniki praktyk zawodowych, w których studenci odnotowują wszelkie formy aktywności w czasie jej trwania, opinia opiekuna. Dokumentacja (dzienniki, oceny opiekunów, lista studentów) przechowywana jest przez koordynatorów.

3.7. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Proces dyplomowania reguluje przede wszystkim wspomniany wyżej Regulamin Studiów oraz precyzuje Regulamin Dyplomowania Studentów na Wydziale Humanistycznym przyjęty przez Radę Wydziału Humanistycznego. Ponadto kwestie sprawdzania prac pod kątem plagiatu reguluje Zarządzenie nr 247/2025 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 3 listopada 2025 r. w sprawie ustalenia procedury antyplagiatowej w Uniwersytecie Rzeszowskim. Powyższe akty prawne wraz niezbędnymi dokumentami oraz wytycznymi technicznymi znajdują się na stronie Wydziału Humanistycznego pod linkiem: <https://www.ur.edu.pl/pl/wydzialy/wydzial-humanistyczny/student/regulaminy-wzory-pism-pliki-do-pobrania>.

W Instytucie Historii student ma prawo swobodnego wyboru promotora pracy licencjackiej i magisterskiej, zgodnie z własnymi zainteresowaniami badawczymi. Jest to jedna z dobrych praktyk, wyróżniająca IH zarówno na tle reszty Uniwersytetu Rzeszowskiego jak i innych uczelni. Dzięki temu student ma możliwość pogłębiania wiedzy i rozwijania umiejętności spersonalizowanych pod własnym kątem. Ponadto „rozdzielenie” studentów na dużą liczbę pracowników powoduje, że każdy z prowadzących ma pod swoją opieką zazwyczaj kilku seminarzystów, co pozwala mu lepiej i dokładniej pracować ze studentem. W IH przyjęto zasadę, że promotor nie może prowadzić więcej niż 10 seminarzystów wszystkich kierunków i stopni. Promotorem pracy magisterskiej może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego, promotorem pracy licencjackiej może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora. W wyjątkowych przypadkach, za zgodą Rady Wydziału, prace magisterską mógł prowadzić doktor.

Generalnie obowiązuje zasada swobodnego wyboru przez studenta tematyki pracy dyplomowej zgodnie z zainteresowaniami studenta. Lista promotorów wraz z ogólną tematyką potencjalnych prac znajduje się na stronie Instytutu Historii. Promotor stara się jedynie weryfikować możliwość realizacji przyjętego założenia badawczego bądź proponuje inny temat. Tematyka pracy dyplomowych jest analizowana przez Zespół ds. oceny prac dyplomowych. Następnie tematy są dyskutowane na posiedzeniach Rady IH, gdzie istnieje możliwość wniesienia poprawek lub uwag. Jednocześnie następuje weryfikacja czy tematyka wybrana przez studenta wchodzi w zakres zainteresowań badawczych promotora oraz czy nie powstały lub powstają prace na podobny temat. W przypadku uwag sugerowana jest studentowi korekta tematu lub w skrajnych przypadkach zmiana promotora.

Student po napisaniu pracy i zatwierdzeniu jej przez promotora przesyła ją do systemu Wirtualna Uczelnia. Następnie promotor zatwierdza ją pod względem formalnym oraz kieruje do sprawdzenia przez Jednolity System Antyplagiatowy. Po otrzymaniu wyniku, promotor decyduje o jego zatwierdzeniu bądź odrzuceniu. Gdy praca nie budzi wątpliwości pod tym względem, Promotor przygotowuje opinię oraz ustawia ocenę. Następnie praca trafia do recenzenta, który przygotowuje swoją opinię. Należy podkreślić, że recenzent nie ma możliwości podglądu opinii promotora, unika się więc ryzyka ewentualnego wpływu oceny promotora na recenzenta.

Przebieg egzaminu dyplomowania reguluje Regulamin Dyplomowania na Wydziale Humanistycznym. Egzamin dyplomowy odbywa się przed trzyosobową komisją, złożoną z promotora, recenzenta (przynajmniej jedna z ww. osób musi być samodzielnym pracownikiem nauki) oraz dyrektorem instytutu (lub jego zastępcą bądź kierownikiem kierunku) w przypadku prac licencjackich

lub dziekanem (lub prodziekanem) w przypadku prac magisterskich. Ukończenie studiów następuje po pozytywnym zakończeniu egzaminu dyplomowego, zaś na ocenę końcową studenta składa się w 60% średnia z ocen z toku studiów, w 20% średnia z ocen z pracy dyplomowej, w 20% średnia z ocen z odpowiedzi na egzaminie dyplomowym.

Po zakończeniu procesu dyplomowania Zespół ds. oceny prac dyplomowych dokonuje losowego sprawdzenia wybranych prac pod kątem formalno-prawnym oraz dokonuje analizy dokumentacji z obrony (protokół, recenzje) pod kątem zgodności ocen, doboru recenzenta oraz obiektywności oceny pracy.

3.8 Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera

Nie dotyczy

3.9 Spełnienie reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się na specjalności nauczycielskiej na studiach I i II stopnia odbywa się przy pomocy zróżnicowanych narzędzi, adekwatnych do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (wymienionych w podpunktach 3.6 i 3.7 niniejszego raportu), oraz poprzez metody oceniania właściwe dla procesu przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela. Sposobem weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych na zajęciach przygotowujących do nauczania historii wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej jest analiza dokumentacji z hospitowanych i przeprowadzonych przez studentów lekcji. Składają się na nią opracowane przez studentów konspekty, sprawozdania i arkusze hospitacyjne. Ważnym sposobem, stosowanym przy ocenie efektów uczenia się w kategorii umiejętności, jest obserwacja studenta w trakcie prowadzonych przez niego lekcji, a także w czasie wykonywania innych działań właściwych dla danego zadania zawodowego wynikającego z roli nauczyciela historii, wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych)

Obecnie w Instytucie Historii UR zatrudnionych jest 44 nauczycieli akademickich, w tym 36 na pełny etat, 1 na ¾ etatu i 7 na pół etatu. Daje to 40 i ¼ etatów. Ze względu na prowadzone w Instytucie kierunki Kulturoznawstwo oraz Turystyka Historyczna i Kulturowa, w IH zatrudnieni są również kulturoznawcy, etnolog i geograf. 32 nauczycieli akademickich zatrudnionych w IH prowadzi obecnie zajęcia na kierunku historia, z tego 5 osób na pół etatu. Wśród nich jest 4 profesorów, 15 profesorów uczelni, 12 doktorów i 1 magister. 28 osób zatrudnionych jest na etatach badawczo-dydaktycznych, trzy osoby jako adiunkci dydaktyczni na ½ etatu i jeden asystent dydaktyczny na ½ etatu. Ponadto do obsługi Sekretariatu oddelegowane są dwie osoby z dziekanatu oraz informatyk.

W rezultacie przeprowadzonej reformy struktury Uniwersytetu od 2025 r. w Instytucie funkcjonuje 1 Katedra Historii Gospodarczej i Społecznej, 7 zakładów obejmujących wszystkie epoki historyczne (Zakład Historii Starożytnej i Orientalistyki, Zakład Historii Średniowiecznej i Nordystyki Starszej, Zakład Historii Nowożytnej i Dziejów Kościoła, Zakład Historii XIX wieku, Zakład Historii Najnowszej, Zakład Historii Historiografii i Metodologii Historii, Zakład Kulturoznawstwa) oraz dwie pracownie (Pracownia Edukacji i Kultury Historycznej, Pracownia Turystyki Historycznej i Kulturowej). Ponadto funkcjonują wyspecjalizowane pracownie: Pracownia Historii Środowiskowej i Pracownia Historii Komunikacji Społecznej (w Katedrze Historii Gospodarczej i Społecznej) oraz Pracownia Historii i Kultury Żydów (w Zakładzie Kulturoznawstwa).

Pracownicy IH UR intensywnie uczestniczą w życiu naukowym. W 2020 r. brali udział w 10 konferencjach, w 2021 r. – 33; w 2022 r. – 44; w 2023 r. – 55; w 2024 r. – 55.

Aktywność publikacyjna pracowników IH w ostatnich latach jest również duża. Na każdego z 36 obecnych pracowników IH deklarujących publikacje w dyscyplinie historia w ostatnich czterech latach przypada średnio 243 punkty parametryczne. Wpływa to pozytywnie na poziom kształcenia studentów.

Nauczyciele IH odbyli szkolenie z zakresu wykorzystania usługi MS Teams w procesie kształcenia, organizowane przez Uniwersyteckie Centrum Kształcenia na Odległość, pozwalające na zdobycie umiejętności w zakresie e-learningu. W zakresie obsługi oprogramowania Office 365 opracowano także szczegółowe instrukcje i filmy pokazowe, które znajdują się na stronie UR. Kadra akademicka ma możliwość uczestniczenia również w kursach języków obcych organizowanych przez Centrum Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji.

Na specjalności archiwistycznej zatrudnieni są na umowy zlecenia 3 doświadczeni specjaliści pracujący w Archiwum Państwowym w Rzeszowie.

4.2 Obsada zajęć ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku historia jest bardzo doświadczona i stabilna. Zdecydowana większość spośród 32 osób prowadzących zajęcia na kierunku historia w roku akademickim 2025/2026 pracuje w Instytucie ponad ćwierć wieku. 1 osoba pracuje już 38 lat, 1 osoba 34 lata; 4 osoby 33 lata; 1 osoba 32 lat; 5 osób 30 lat; 7 osób 29 lat, 1 osoba 26 lat, 1 osoba 19 lat, 1 osoba 17 lat, 3 osoby 1 rok.

Wśród prowadzących zajęcia są specjaliści ze wszystkich epok historycznych. Zdecydowana większość przedmiotów jest prowadzona przez te same osoby od co najmniej pięciu lat, dzięki czemu przekazują oni pogłębioną wiedzę. Tylko w niektórych wypadkach z uwagi np. na urlopy zdrowotne lub naukowe pracowników, zniżki godzin z tytułu pełnienia różnych funkcji i zadań (dyrektor Instytutu i jego zastępcy, kierownicy kierunku), odejścia na emeryturę bądź prowadzonych badań naukowych konieczna była zmiany obsady prowadzących.

Oprócz tego na kierunku Historia zajęcia prowadzi 8 pracowników UR spoza instytutu (w tym 1 profesor zwyczajny, 1 profesor uczelniany, 6 doktorów). Ponadto lektoraty języków obcych nowożytnych (angielskiego i niemieckiego) oraz języka łacińskiego prowadzone są przez nauczycieli z Centrum Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji. 3 osoby z zewnątrz są zatrudnione na umowy zlecenie. Są one pracownikami Archiwum Państwowego w Rzeszowie i prowadzą zajęcia specjalistyczne na specjalności archiwistycznej.

Zajęcia o charakterze warsztatowym, szczególnie te służące do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej (wstęp do badań historycznych, warsztaty, proseminaria, seminaria) są obsadzone przez bardzo doświadczonych pracowników o wysokich kompetencjach dydaktycznych, w zdecydowanej większości samodzielnych pracowników naukowych. Dążąc do zapewnienia prowadzenia tych zajęć przez specjalistów od metodologii historii od roku akademickiego 2025/2026 przedmiot Wstęp do badań historycznych został powierzony Zakładowi Historii Historiografii i Metodologii Historii.

Listy promotorów prac dyplomowych są zatwierdzane każdego roku. W przypadku seminariów magisterskich zasadą jest prowadzenie ich przez samodzielnych pracowników naukowych. Z uwagi na to, że studenci mają wybór promotora, na pierwszym stopniu studiów (licencjackich) mogą prowadzić je w wyjątkowych wypadkach, za zgodą Rady Instytutu i Rady Wydziału, osoby ze stopniem doktora legitymizujące się co najmniej kilkuletnim doświadczeniem w prowadzeniu zajęć. Od roku akademickiego 2025/2026 lista promotorów na studiach II stopnia obejmuje wyłącznie samodzielnych pracowników naukowych.

4.3 Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentów do prowadzenia działalności naukowej

Pracownicy Instytutu podejmują szereg działań z zakresu popularyzatorskiego. Szczególnej intensyfikacji uległy one w ostatnich kilku latach. W tym okresie obok tradycyjnych form działania, takich jak włączanie się do działań funkcjonujących w terenie struktur kulturalnych i naukowych (rady muzealne, archiwa, regionalne organizacje naukowe, oddziały PTH) wypracowane zostały nowe formy działania. Szereg pracowników na zaproszenie przeprowadza prelekcje i wykłady w szkołach czy placówkach kultury. Od lat (z przerwą spowodowaną pandemią) prowadzone były cykliczne spotkania z uczniami szkół średnich województwa podkarpackiego w terenie oraz na samym Uniwersytecie Rzeszowskim. Służą również zapoznaniu młodzieży z naszym Instytutem i zachęceniu jej do studiowania w IH UR. W latach 2022-2023 odbyły się cztery spotkania z udziałem uczniów z kilkunastu liceów z województwa (m.in. z Biecza, Boguchwały, Dynowa, Jarosławia, Kańczugi, Krosna, Kolbuszowej, Leżajska, Łańcuta, Rymanowa, Rzeszowa, Strzyżowa i Tarnobrzega), gromadzący jednorazowo ponad 400 uczniów. Służą również zapoznaniu młodzieży z naszym Instytutem i zachęceniu jej do studiowania w IH UR. W oparciu o porozumienie z LO Sióstr Prezenteń w Rzeszowie 2 2021 r. przyjęto na studia ucznia III klasy tego liceum Mikołaja Walkowiaka, który realizował indywidualny program kształcenia na kierunku historia. W trakcie uczęszczania na seminarium licencjackie przygotował pod kierunkiem ks. dra hab. S. Zabraniaka prof. UR i przy współpracy dr. Sz. Wieczorka dr hab. B. Lorens prof. UR tekst naukowy, który został opublikowany. Ponadto opublikował on materiał źródłowy w postaci książki.

Od wielu lat Instytut współpracuje również w organizowaniu Podkarpackiego Międzyszkolnego Konkursu Wiedzy o Kulturze Antycznej „Non scholae, sed vitae discimus”. Jest on organizowany w lutym każdego roku we współpracy z VI LO w Rzeszowie. Instytut był również organizatorem wszystkich przeprowadzonych na terenie województwa ogólnokrajowych konkursów Olimpiady Historycznej dla uczniów szkół podstawowych i średnich, których uczestnicy

niejednokrotnie potem podejmowali studia na kierunku historia w IH UR. Ponadto nasi pracownicy biorą udział w organizacji szeregu innych konkurów o statusie olimpiady.

Pracownicy często udzielają się również w prasie, radio i telewizji, jako specjaliści z zakresu historii. Na poziomie Wydziału została przygotowana baza ekspercka modyfikowana każdego roku i przekazywana do mediów, ułatwiająca kontakty z naszymi pracownikami. Student historii I stopnia Maciej Nabożny prowadził w Internecie podcast historyczny, w którym rozmawiał z pracownikami IH UR, a także z naukowcami z zewnątrz, m.in. z dyrektorem ISP PAN prof. dr hab. Grzegorzem Motyką.

Instytut Historii i poszczególni prowadzący seminaria dążą do włączania studentów wykazujących predyspozycje w tym kierunku do prowadzenia działalności naukowej, zarówno poprzez Koło Naukowe Historyków, jak też indywidualnie. Najlepsi studenci są zachęceni do uczestniczenia w konferencjach naukowych i do publikowania. Studenci kierunku historia uczestniczyli w wielu konferencjach naukowych i opublikowali kilkanaście artykułów naukowych (zał. nr 2).

4.4 Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry

Polityka kadrowa Wydziału Humanistycznego jest zgodna ze *Strategią Rozwoju UR* i ma na celu zapewnienie wykwalifikowanej kadry posiadającej kompetencje do prowadzenia zajęć na wysokim poziomie dydaktycznym i merytorycznym. Zatrudnienia pracowników odbywają się w drodze transparentnych procedur konkursowych, w duchu HR Excellence in Research – certyfikat ten został przyznany Uczelni w 2022 r. Zasady zatrudniania nauczycieli akademickich w Uniwersytecie Rzeszowskim określa Zarządzenie nr 212/2021 Rektora UR z 8 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia polityki przejrzystej i merytorycznej rekrutacji pracowników na stanowiska badawcze, badawczo-dydaktyczne i dydaktyczne (OTM-R) w Uniwersytecie Rzeszowskim. Polityka kadrowa realizuje również zasady Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych. Europejska Karta Naukowca ustanawia ogólne zasady i wymagania określające role, zakres obowiązków i uprawnienia pracowników naukowych, a także ich pracodawców. Kodeks postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych obejmuje ogólne zasady i wymagania, do których powinni stosować się pracodawcy, a które powinny zagwarantować przestrzeganie, takich wartości jak przejrzystość procesu rekrutacji oraz równe traktowanie wszystkich kandydatów (<https://www.ur.edu.pl/pl/pracownik/hr4r-ur>). Wdrożona w Uniwersytecie Rzeszowskim polityka równości płci oraz równego traktowania, stanowi również istotny element polityki zatrudnienia oraz świadczenia pracy. Szczegółowe informacje w tym zakresie dostępne są na stronie: <https://www.ur.edu.pl/pl/universytet/rowne-traktowanie>.

Zatrudnienia nauczycieli akademickich odbywają się w drodze konkursowej (zatrudnienie na umowę o pracę), a szczegółowe zasady postępowań konkursowych zapisane są w Statucie Uniwersytetu Rzeszowskiego. Nauczyciele akademicki będący pracownikami UR są zatrudniani w grupach: pracowników badawczych, pracowników badawczo-dydaktycznych oraz pracowników dydaktycznych. Szczegółowe obowiązki nauczycieli akademickich zapisane są w Regulaminie Pracy UR (*Załącznik nr 1 do Uchwały 488/10/2019 Senatu UR z dnia 24 października 2019 roku wraz z późn.zm.*). W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na kierunku dopuszcza się również zatrudnienie specjalistów w określonej dziedzinie spoza pracowników UR na podstawie umowy cywilno-prawnej, po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Instytutu, przy czym wymiar kadry zatrudnianej spoza Uczelni do obsady zajęć dydaktycznych nie może być wyższy niż w zapisach określonych w art. 73 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1571 z późn.zm.).

Działalność dydaktyczna nauczycieli akademickich (w tym realizacja zajęć, również z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) podlega systematycznej ocenie oraz kontroli przez bezpośrednich przełożonych (hospitacje zajęć) oraz przez studentów w ramach systemu ankietyzacji. Ankiety studenckie, dotyczące każdego przedmiotu i każdego prowadzącego, są wypełniane on-line z wykorzystaniem systemu *Wirtualna Uczenia* po zakończeniu każdego semestru. Ponadto, system ankietyzacji wraz z działalnością naukową i organizacyjną stanowi element oceny okresowej nauczycieli akademickich. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku historia są od wielu lat bardzo dobrze oceniani przez studentów, zarówno w aspekcie jasnego określenia wymagań związanych z zaliczeniem zajęć oraz kryteriów oceny, prowadzenia zajęć w sposób zrozumiały i wyjaśniania zgłaszanych podczas zajęć uwag, czy też wpływu zajęć na wzbogacenie wiedzy i umiejętności studentów.

Ocena okresowa nauczycieli akademickich odbywa się według ustaleń przyjętych w Statucie Uniwersytetu Rzeszowskiego (§ 133-135). Ostatnia okresowa ocena nauczycieli akademickich za lata 2022 -2024 została przeprowadzona w oparciu o kryteria określone Zarządzeniem Rektora nr 243/2021 z dnia 22 grudnia 2021 r. Każdy nauczyciel akademicki jest poddawany ocenie okresowej średnio co dwa lata, jednak nie rzadziej niż raz na 4 lata. Oceny nauczyciela akademickiego dokonuje wydziałowa komisja oceniająca i dotyczy ona działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Wyniki tej oceny mogą mieć wpływ na: przedłużenie zatrudnienia na zajmowanym stanowisku; wysokość uposażenia; awanse i wyróżnienia oraz powierzanie stanowisk kierowniczych. Ocena okresowa może być pozytywna lub negatywna. Nauczyciel akademicki ma prawo do złożenia odwołania od wyniku przyznanej oceny do Odwoławczej komisji oceniającej. W przypadku oceny negatywnej, kolejna ocena okresowa jest dokonywana nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od dnia zakończenia poprzedniej oceny. Rektor może rozwiązać za wypowiedzeniem stosunek pracy z nauczycielem akademickim w przypadku otrzymania negatywnej oceny okresowej, zgodnie z art. 123 ust. 1 pkt 1 Ustawy PSWiN. Rektor rozwiązuje za wypowiedzeniem stosunek pracy z nauczycielem akademickim w przypadku otrzymania 2 kolejnych negatywnych ocen okresowych, zgodnie z art. 123 ust. 2.

Hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich odbywają się zgodnie z określonymi w Uczelni zasadami. Aktualnie obowiązującą procedurę przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych określa Uchwała nr 16/03/2025 Komisji ds. Kształcenia z dnia 17 marca 2025 r. w sprawie *ustalenia procedur zapewnienia jakości kształcenia na studiach wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim*. Celem hospitacji zajęć dydaktycznych na kierunkach realizowanych na Uniwersytecie Rzeszowskim, w tym kierunku *historia* jest ocena jakości kształcenia studentów oraz dążenie do jej systematycznej poprawy. Hospitacje zajęć dydaktycznych obowiązują wszystkich nauczycieli akademickich zatrudnionych w UR. Hospitacje zajęć dydaktycznych obejmują również osoby realizujące proces dydaktyczny na podstawie umowy cywilno-prawnej. Hospitację zajęć dydaktycznych przeprowadza się nie rzadziej niż raz na dwa lata. W przypadku negatywnej oceny z hospitacji Dyrektor Instytutu przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem. Ogólne wnioski z przeprowadzonych w danym roku akademickim hospitacji zajęć dydaktycznych przedstawione zostają na Radzie Wydziału i stanowią podstawę do doskonalenia procesu kształcenia.

W ramach **systemu ankietyzacji** z wykorzystaniem systemu dziekanatowego Wirtualna Uczelnia, w ankiecie oceny prowadzącego przedmiot oraz w ankiecie oceny dziekanatu studenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat jakości systemu kształcenia ([Ankietyzacja - Uniwersytet Rzeszowski](#)). Anonimowe ankiety studenckie dotyczące każdego przedmiotu i nauczycieli prowadzących wypełniane są po zakończeniu każdego semestru. Sposób realizacji systemu ankietyzacji określa Zarządzenie nr 94/2025 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie *realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na studiach, studiach podyplomowych i innych formach kształcenia oraz analizy ich wyników na Uniwersytecie Rzeszowskim*. Wyniki oceny uzyskane w oparciu o ankiety studenckie są analizowane przez Dyrektora Instytutu, Kierownika kierunku oraz przez Dziekana Wydziału. W szczególnych przypadkach, w sytuacji, kiedy wyniki ankiet studenckich budzą zastrzeżenia, Dziekan w porozumieniu z Dyrektorem Instytutu

przeprowadza indywidualne rozmowy z nauczycielem i ustala działania naprawcze, pozwalające na doskonalenie ich warsztatu. Wnioski z przeprowadzonych badań ankietowych są przedstawiane na posiedzeniu Rady Wydziału (w skład której wchodzi także studenci) i stanowią element doskonalenia procesu kształcenia. Wyniki tej ankiety uwzględniane są także w ankiecie okresowej oceny nauczyciela.

W pełnieniu obowiązków dydaktycznych oraz dążeniu do własnego rozwoju nauczyciele akademicki zobowiązani są do poszanowania i przestrzegania uniwersalnych zasad etycznych, zgodnie z **Kodeksem etyki nauczycieli akademickich** określonym w [Uchwale Senatu UR nr 58/06/2020 z dnia 25 czerwca 2020 r.](#)

Ważnym elementem polityki kadrowej Uniwersytetu Rzeszowskiego są starania, aby być coraz bardziej przyjaznym dla całej społeczności akademickiej. Powołane zostały wewnętrzne instytucje uniwersyteckie, które służą temu, aby w sytuacjach trudnych, konfliktowych lub w przypadku nierównego traktowania służyć pomocą w rozwiązaniu zaistniałego problemu. Zarządzeniem Rektora UR nr 69/2022 z dn. 21 czerwca 2022 wprowadzono [wewnętrzną politykę przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji w UR](#), która została zaktualizowana na mocy [Zarządzenia nr 120/2024](#) z dnia 08.10.2024 r.

4.4 System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów

Wewnętrzny system wspierania i motywowania do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych kadry prowadzącej kształcenie na kierunku *historia*, realizowany w Uniwersytecie Rzeszowskim jest wieloaspektowy i składa się z kluczowych elementów takich jak: wsparcie w zakresie rozwoju zawodowego i postępowań awansowych, wsparcie w zakresie pomocy administracyjnej w tworzeniu projektów w zakresie badań podstawowych, komercyjnych i innych, wsparcie młodej kadry w kontekście wewnętrznych grantów celowych, transparentnej polityki wynagradzania jakościowego oraz nagród przyznawanych przez JM Rektora, dostęp do szkoleń podnoszących kompetencje naukowe, dydaktyczne czy też organizacyjne, wsparcie w zakresie mobilności nauczycieli akademickich w ramach różnych programów (NAWA, Erasmus Mobility, umowy bilateralne), aż po wsparcie w zakresie równego traktowania, przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji, korupcji oraz równości płci. Realizowana polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia, trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia, czego wyrazem są osiągnięte kolejne stopnie naukowe, otrzymane nagrody i wyróżnienia, uczestnictwo w różnych szkoleniach podnoszących kompetencje czy mobilność.

Wspieranie kadry w zakresie rozwoju zawodowego i projektów realizowane jest na czterech głównych płaszczyznach, w oparciu o wewnętrzne procedury UR: (1) doradztwo zawodowe w zakresie konsultacji warunków umów oraz regulacji prawnych dotyczących zatrudniania na stanowiskach w UR; (2) doradztwo ds. awansowania i rozwoju indywidualnej kariery naukowej; (3) doradztwo w zakresie składania projektów badawczych oraz ich późniejszej administracji; (4) doradztwo w zakresie ochrony własności intelektualnej i transferu wiedzy. Uzyskanie wsparcia zawodowego przez pracowników możliwe jest również w formie on-line w ramach grupy na platformie MS Teams, a więc z wykorzystaniem narzędzi zdalnych.

W ramach wsparcia postępowań awansowych w zakresie stopni i tytułów naukowych Uniwersytet Rzeszowski ma opracowane własne procedury oraz regulamin określający zakres oferowanej pomocy. Regulamin przeprowadzania czynności w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora oraz stopnia doktora habilitowanego prowadzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim określa Uchwała nr 57/03/2025 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 24 marca 2025 r. Zasady finansowania

kosztów postępowań w sprawie nadania stopnia doktora, doktora habilitowanego i tytułu profesora nauczycielom akademickim zatrudnionym w Uniwersytecie Rzeszowskim określa Zarządzenie nr 16/2024 Rektora UR z dnia 28 lutego 2024 r. Takie wsparcie jest oferowane i wiąże się również z zobowiązaniami pracowników, którzy z takiej formy pomocy korzystają, w zakresie minimalnego okresu zatrudnienia w UR po uzyskaniu stopnia bądź tytułu. Ponadto nauczyciele akademicy podnoszący swoje kwalifikacje przez uczestnictwo w studiach podyplomowych organizowanych przez Uniwersytet Rzeszowski mogą skorzystać z obniżonych stawek za studia na podstawie decyzji Rektora UR.

W 2022 r. doktor Paweł Korzeniowski uzyskał stopień doktora habilitowanego. Uchwałą Rady Doskonałości Naukowej z 4 września 2025 r. zostało wszczęte postępowanie o nadanie tytułu profesora dr hab. Janowi Pisulińskiemu, prof. UR.

Uniwersytet Rzeszowski wspiera i motywuje rozwój kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej. Zgodnie z tą polityką w systemie wynagradzania nauczycieli akademickich uwzględniany jest **dodatek projakościowy**. Wielkość przyznanego dodatku projakościowego uzależniona jest od wyników oceny pracownika. Aktualne kryteria oceny działalności naukowej pracowników, będące podstawą wynagrodzenia projakościowego określa **Zarządzenie Rektora UR nr 46/2025 z dn. 17 lutego 2025 r.**

Kolejnym czynnikiem, który w istotny sposób premiuje aktywność nauczycieli akademickich jest stosowany w Uczelni system **nagród**. Szczegółowe zasady przyznawania nagród określa Zarządzenie **Rektora UR nr 81/2025 z dn. 25 marca 2025 w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania nagród Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego**. Powyższy akt prawny dostępny jest na stronie UR pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/pracownik/nagrody-ordery-odznaczenia/laur-dydaktyczny1/akty-prawne>.

Pracownicy mogą otrzymywać nagrody za działalność naukową, dydaktyczną, artystyczną i organizacyjną, takie jak: Naukowy Laur Uniwersytetu Rzeszowskiego, Dydaktyczny Laur Uniwersytetu Rzeszowskiego, Lider Uniwersytetu Rzeszowskiego, Nagroda Rektora I stopnia, Nagroda Rektora II stopnia, Nagroda Rektora III stopnia, Nagroda Rektora w formie listu gratulacyjnego. Profesor Marek Olbrycht uzyskał w 2023 r. Naukowy Laur Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Regularne przeprowadzanie hospitacji zajęć dydaktycznych, okresowa ocena nauczycieli, ankiety oceny dokonywane przez studentów, nominacje przyznawane przez studentów (*Laur Studenta*) oraz odznaczenia państwowe (Medale KEN) aktywizują podnoszenie kompetencji dydaktycznych. Dr hab. Sabina Rejman prof. UR otrzymała Laur Studenta za rok akademicki 2024/2025 – Przyjaciel Studenta przyznawana przez Samorząd Studentów UR na podstawie głosowania samych studentów.

Nauczyciele akademicy mają również możliwość udziału w szkoleniach m. in. organizowanych w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej finansowanych z Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- „Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego - droga do wysokiej jakości kształcenia” - podnoszenie kompetencji dydaktycznych, metodycznych i technicznych,
- „Przyjazny nURt” - szkolenia świadomościowe dla pracowników. Szkolenia te mają na celu zwiększenie kompetencji w zakresie organizacji i realizacji procesu kształcenia oraz obsługi administracyjnej studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami.

Szkolenia organizowane dla pracowników UR (w większości bezpłatne) pozwalają na podniesienie kompetencji dydaktycznych, m.in. poprzez wykorzystanie nowoczesnych metod kształcenia (m.in. metod aktywnych, coachingu, grywalizacji) podczas zajęć ze studentami. Pozwalają także na poszerzenie umiejętności obsługi narzędzi i programów wykorzystywanych w badaniach naukowych i na zajęciach (m.in. programów STATISTICA czy QGIS) oraz różnorodnych kompetencji miękkich.

Pracownicy IH UR odbyli następujące szkolenia:

- Kompetencje dydaktyczne i informatyczne kadry Uniwersytetu Rzeszowskiego w zakresie kształcenia na odległość (2020), projekt „Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia”.
- Szkolenie świadomościowe dotyczące problemów osób z niepełnosprawnością dla pracowników Uniwersytetu Rzeszowskiego" (2021).
- Warsztaty „Zrozumieć i wesprzeć” szkolenie warsztatowe w zakresie wsparcia i pracy ze studentami z niepełnosprawnością i zaburzeniami zdrowia psychicznego w ramach projektu „Przyjazny nURt, rozwój dostępności UR” (2023).
- szkolenie: „Narzędzia do zwalczania dyskryminacji, przemocy, mobbingu, molestowania w uczelni Realizowane przez Komisję ds. równego traktowania UR w ramach implementacji Planu Równości Płci dla Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2022-2024 (2023),
- Włączanie tematyki antydyskryminacyjnej do zajęć dydaktycznych, 26.06.2024, organizator. UR Biuro ds. równego traktowania (Sabina Rejman)
- Zrozumieć i wesprzeć- szkolenie warsztatowe w zakresie wsparcia i pracy ze studentami z niepełnosprawnością i zaburzeniami zdrowia psychicznego" (12.03.2025), zorganizowane przez uniwersyteckie Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami.
- Szczególnie doksztalając się pracownicy Pracowni Edukacji i Kultury Historycznej
- Dr hab. Mariola Hoszowska Prof. UR uczestniczyła w 2022 r. w szkoleniu: trening zastępowania agresji (tza) u dzieci i młodzieży; w specjalistycznych warsztatach kreatywności i innowacyjności dla edukatorów Design Thinking (2022), zaś 2025 r. wspólnie z dr hab. Pawłem Sierżęgą w webinarium Centrum Kształcenia Idea dla pracowników UR: Jak wykorzystać sztuczną inteligencję i Chat GPT w pisaniu publikacji naukowych.
- Osobną grupę szkoleń stanowią bezpłatne kursy językowe dla pracowników UR (nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych) organizowane przez Centrum Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji.

Bardzo ważnym elementem rozwoju nauczycieli akademickich, zarówno w aspekcie dydaktycznym jak i naukowym są wyjazdy zagraniczne, które są możliwe dzięki oferowanemu przez UR wsparciu w zakresie umiędzynarodowienia i mobilności. Uniwersytet Rzeszowski pomaga we wszelkich formalnościach związanych z wyjazdami i wymianą kadry w ramach programu *Erasmus+* ([Wyjazdy pracowników - Uniwersytet Rzeszowski](#)) oraz NAWA ([NAWA - Uniwersytet Rzeszowski](#)). Pomoc i kwalifikacje do wyjazdów są usystematyzowane i regulowane wewnętrznymi procedurami lub zależnie od innych umów i projektów warunkami wynikającymi bezpośrednio z umów pomiędzy instytucjami. Dane dotyczące mobilności, zarówno pracowników, jak i studentów, przedstawiono szczegółowo w kryterium 7.

Elementami składowymi systemowych rozwiązań w zakresie wsparcia społeczności akademickiej o ogromnym znaczeniu są: równość traktowania, przeciwdziałanie mobbingowi, dyskryminacji i korupcji oraz zasady równości płci. Uniwersytet Rzeszowski inicjując starania o pozyskanie i finalnie uzyskując certyfikat HR Excellence in Research wprowadził nowoczesne rozwiązania (<https://www.ur.edu.pl/pl/universytet/rowne-traktowanie/akty-prawne-i-kodeksy-etyczne>) w tym zakresie, powołując do życia Pełnomocnika i Komisję ds. Mobbingu i Korupcji, Pełnomocnika i Komisję ds. równego traktowania, Biuro ds. równego traktowania, oraz instytucję Rzecznika akademickiego, do którego należą dwa najważniejsze zadania: (1) wspieranie wszystkich osób ze wspólnoty uniwersyteckiej w polubownym rozwiązywaniu konfliktów, sporów i napięć; (2) promowanie wysokich standardów etycznych w życiu akademickim.

Instytut Historii zapewnia pracownikom możliwości rozwoju poprzez wsparcie finansowe i organizacyjne związane z wyjazdami naukowymi na konferencje i sympozja badawcze. Elementem tegoż wsparcia jest także sposób układania harmonogramu zajęć uwzględniający preferencje czasowe pracowników.

4.6. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela z późniejszymi zmianami (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 453), zajęcia dydaktyczne na kierunku historia o specjalności nauczycielskiej prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy, kompetencje zawodowe oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla realizowanych zajęć. W kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela historii w grupie zajęć A1 (przygotowanie merytoryczne) biorą udział osoby prowadzące działalność naukową w dyscyplinie historia. Zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Zarządzenia 42/2024 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 6 maja 2024 r. w sprawie organizacji i prowadzenia na Uniwersytecie Rzeszowskim kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela ze zmianami określonymi w [Zarządzeniu nr 63/2025 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 13 marca 2025 r. zmieniającym Zarządzenie nr 42/2024 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 6 maja 2024r. w sprawie organizacji i prowadzenia na Uniwersytecie Rzeszowskim kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu i nauczyciela prowadzącego zajęcia](#) realizację zajęć z grupy B (przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne) zapewnia Wydział Pedagogiki i Filozofii UR, w przypadku psychologii: Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii (Katedra Psychologii). Zajęcia te powierzane są osobom prowadzącym badania naukowe w dyscyplinach naukowych psychologia i pedagogika. Zajęcia z grupy C, tj. *Podstawy dydaktyki* prowadzi E. Biesiadecka, ponadto *Dydaktykę historii* prowadzą dr E. Biesiadecka i dr hab. M. Hoszowska prof. UR, *Dydaktykę WOS na I stopniu* i *Dydaktykę WOS (w tym edukacji obywatelskiej)* na II stopniu E. Biesiadecka, a *emisję głosu* dr Sylwester Łysiak, reżyser i animator kultury. Praktykę pedagogiczną od roku akademickiego 2025/2026 koordynuje dr Ewa Barnaś-Baran z Instytutu Pedagogiki. Zajęcia z grupy D (przygotowanie dydaktyczne) realizują nauczyciele akademicy, specjaliści z zakresu dydaktyki historii z Pracowni Edukacji i Kultury Historycznej. Zajęcia hospitacyjne dla naszych studentów prowadzą dyplomowani nauczyciele ze szkoły praktyk (nauczyciele I LO Rzeszów, szkoły podstawowej na Miodowej, szkoły podstawowej Montessori), którzy przyjmują studentów I i II stopnia w swoich szkołach wraz z naszymi dydaktykami.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Nie dotyczy

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie historia

Siedziba Instytutu Historii, w którego ramach prowadzony jest kierunek Historia, znajduje się przy al. Rejtana 16C w budynku A1 na II piętrze. Na tym samym poziomie jest sekretariat Instytutu i większość sal dydaktycznych oraz gabinetów profesorskich. Tylko jeden z pracowników IH współdzieli gabinet na piętrze III. Ogółem wszystkich sal jest 12, w tym jedna to pracownia komputerowa na 20 miejsc. Jedna z sal została specjalnie wyposażona w dodatkowe narzędzia multimedialne, jedna pełni rolę sali seminaryjnej dla niewielkich grup. Instytut posiada także salę konferencyjną, w której często prowadzone są spotkania seminaryjne, konferencje, prelekcje, egzaminy komisyjne itp. Sala jest w pełni wyposażona m. in. w wygodne stoły i krzesła, dobre nagłośnienie oraz projektor multimedialny z możliwością podłączenia dowolnego komputera oraz prowadzenia zajęć w formie hybrydowej lub zdalnej.

Instytut Historii posiada pracownię technicznych środków kształcenia, gdzie znajduje się m. in. cyfrowy skaner mikrofilmów, ręczny czytnik mikrofilmów oraz komputer przeznaczony dla studentów. Ponieważ sprzęt ten jest już mocno wyeksploatowany, w tym roku rozpoczęto procedurę zakupu nowego, nowoczesnego czytnika mikrofilmów wraz z oprogramowaniem oraz nowoczesną jednostką komputerową.

Sal dydaktyczne są wyposażone w niezbędną infrastrukturę. Ponadto każdego roku najbardziej zużyte pomieszczenia są poddawane remontowi oraz wymieniany jest sprzęt multimedialny. W ostatnich latach rezygnujemy z wykorzystywania rzutników multimedialnych, w ich miejsce kupując telewizory lub monitory, znacznie wygodniejsze, pozwalające na wykorzystanie różnorodnych aplikacji i platform multimedialnych.

Co roku przeprowadzany jest przegląd infrastruktury dydaktycznej oraz technicznej, a wnioski i sugestie stanowią podstawę przygotowywanych planów prac remontowych oraz inwestycji w rozwój infrastruktury. Ze względu na sytuację finansową nie zawsze udaje się zrealizować wszystkie zalecenia. Tym niemniej Dyrekcja IH podejmuje wysiłki w celu zdobycia dodatkowych funduszy na ten cel; np. poprzez współpracę z zewnętrznymi podmiotami oraz wynajem sal dydaktycznych.

5.2 Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Szkoły, w których prowadzone są zajęcia hospitacyjne, wyposażone są w nowoczesne narzędzia dydaktyczne, jak tablice multimedialne, zestawy edukacyjne. W SP nr 21 w Rzeszowie trwa rozbudowa obiektów edukacyjnych dla lepszego dostosowania do potrzeb uczniów.

Studenci specjalności nauczycielskiej wykorzystują w trakcie praktyk sprzęt oraz infrastrukturę znajdującą się w dyspozycji szkół, w których odbywają praktyki. Szkoły korzystają z nowoczesnych narzędzi dydaktycznych, w tym tablic multimedialnych, zestawów edukacyjnych czy też aplikacji na urządzenia mobilne.

W przypadku studentów specjalności archiwistycznej, korzystają oni z infrastruktury archiwów i innych instytucji, w których odbywają praktykę. Należą do nich przede wszystkim sprzęt komputerowy, specjalistyczne oprogramowanie do obsługi archiwów (np. ZoSIA), oraz specjalistyczne maszyny i urządzenia służące archiwizowaniu dokumentów oraz ich segregacji i obróbki (skanery, czytniki mikrofilmów itp.).

5.3 Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania

Wszystkie budynki Uniwersytetu Rzeszowskiego posiadają dostęp do szerokopasmowego Internetu. Dodatkowo, każdy z budynków UR jest wyposażony w urządzenia do bezprzewodowej transmisji danych, za ich pomocą studenci i pracownicy Uczelni mogą korzystać z sieci Eduroam do której logowanie następuje przy pomocy indywidualnych kont. Pracownicy oraz studenci pracujący na komputerach wchodzących w skład poszczególnych pracowni mogą korzystać ze stałego łącza internetowego, zasobów dydaktycznych dostępnych na serwerach UR. Od 2020 roku wykorzystywane są metody i techniki kształcenia na odległość związana z koniecznością komunikacji zdalnej, co z powodzeniem zapewniła platforma MS Teams do prowadzenia wykładów i ćwiczeń audytoryjnych.

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami

W Uniwersytecie Rzeszowskim, w tym również w Instytucie Historii, osoby z niepełnosprawnościami mają zapewnione dobre warunki kształcenia, wsparcie dydaktyczne i naukowe. Budynek, w którym odbywa się kształcenie, jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Posiada podjazdy dla wózków, schodolazy gąsienicowe lub windy, toalety, parkingi z miejscami postojowymi. Ponadto w budynku znajdują się tabliczki informacyjne w języku Braille'a. Do wszystkich pomieszczeń osoba z dysfunkcją wzroku może wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem. Zadania dotyczące stworzenia optymalnych warunków studiowania osób z niepełnosprawnościami nadzoruje Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego, z którym Dyrekcja IH ściśle współpracuje.

5.5. Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Studenci i pracownicy dysponują dostępem do usługi Microsoft 365 dla UR w wersji online. Usługa w ramach subskrypcji Microsoft 365 A3 for Faculty zapewnia możliwość korzystania z ponad 20 aplikacji (m.in. poczty klasy biznesowej Outlook, przestrzeni dyskowej OneDrive, Teams, Forms, Word, Excel, PowerPoint, Sway, Planner, ToDo, SharePoint). Działające w trybie online w/w aplikacje pozwalają na nieograniczony miejscem i czasem dostęp (również z urządzeń mobilnych) do informacji, udostępnionych materiałów dydaktycznych, kontakt z wykładowcą oraz kontynuowania prowadzonych badań naukowych poza terenem uczelni. Ponadto kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wspomagane jest przez Dział ds. Studenckich i Kształcenia. Informację o aktualnie dostępnych narzędziach wszystkim zainteresowanym przekazuje uprawniony pracownik Działu ds. Studenckich i Kształcenia, a dane osobowe uczestników procesu dydaktycznego są zabezpieczone, zgodnie z polityką RODO.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz w zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny historia, w tym dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Studenci kierunku Historia mają szeroki dostęp do literatury oraz innych materiałów w Bibliotece UR. Zbiory Biblioteki to: prawie 745 tys. woluminów książek, ponad 121 000 woluminów czasopism oraz ponad 30 000 jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych (wg stanu na dzień 31.12.2024).

Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego otwarta jest dla czytelników przez 6 dni w tygodniu. Nowoczesny budynek przy ul. Prof. Stanisława Pigonia 8 dysponuje ok. 300 miejscami w 6 czytelniach, w których księgozbiór oferowany jest w wolnym dostępie do półek.

Księgozbiór z zakresu historii udostępniany jest prezencyjnie w Czytelni Nauk Humanistycznych i Prawnych oraz Czytelni Czasopism, a także w ramach wypożyczeń miejscowych i międzybibliotecznych. Liczba **książek tradycyjnych** z zakresu historii będących w zasobach Biblioteki UR wynosi obecnie **ponad 40,5 tys. tytułów** (<https://opac.ur.edu.pl/integro/catalog>).

Dzięki platformom: Elsevier, ScienceDirect, Springer, EBSCO, Wiley Online Library, Ibuk Libra, JSTOR użytkownicy Biblioteki UR mogą korzystać z **około 36,5 tys. tytułów e-booków** oraz mają dostęp do **ponad 600 tytułów czasopism elektronicznych** z zakresu historii <https://bur.ur.edu.pl/bazy-danych>.

Wszystkie zasoby elektroniczne dostępne są w całej sieci komputerowej UR, a co za tym idzie na wszystkich komputerach przeznaczonych dla czytelników w Bibliotece UR. Dla zweryfikowanych użytkowników możliwy jest również zdalny dostęp z komputerów spoza sieci poprzez serwer proxy.

Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego prenumeruje ponadto **34 tytuły polskich czasopism tradycyjnych** z zakresu historii, które udostępniane są w Czytelni Czasopism (szerzej nt. Biblioteki UR w załączniku).

5.7 Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Sposoby, częstość i zakres monitorowania zasobów materialnych określa Procedura monitorowania i przeglądu zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej w Uniwersytecie Rzeszowskim.

Celem procedury jest zapewnienie prawidłowego stanu zasobów materialnych służących do realizacji procesu kształcenia oraz wspierania badań naukowych prowadzonych z udziałem studentów, w kontekście zapewnienia realizacji efektów uczenia się. Cel ten realizowany jest poprzez dostosowanie zasobów materialnych, w tym wyposażenia sal dydaktycznych oraz biblioteki do zadań związanych z procesem dydaktycznym, dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, modernizację i odnawianie zasobów materialnych wspomagających prowadzenie badań naukowych z udziałem studentów.

Procedura określa tryb postępowania związanego z przeprowadzaniem oceny dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb procesu kształcenia, wsparcia dla studentów i organizacji procesu kształcenia. Dotyczy monitorowania stanu użytkowania wszystkich pomieszczeń, które są wykorzystywane w procesie dydaktycznym oraz zasobów bibliotecznych. Zgodnie z procedurą, nauczyciele akademicki, pracownicy inżynieryjno-techniczni i naukowo-techniczni są zobowiązani do dbałości o bieżący stan techniczny i prawidłowe użytkowanie infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zgłaszania Dyrektorowi Instytutu zapotrzebowania na pomoce dydaktyczne oraz inne środki niezbędne do realizacji zajęć i konieczności przeprowadzenia niezbędnych napraw i remontów. Studenci mogą zgłaszać potrzeby dotyczące zasobów materialnych i infrastruktury bezpośrednio u prowadzących zajęcia dydaktyczne bądź w trakcie spotkań z opiekunami roczników lub w czasie spotkania z przedstawicielami władz dziekańskich.

Ocena infrastruktury i zasobów materialnych odbywa się raz na dwa lata. Dokonuje jej powołany przez Dziekana zespół składający się z: kierownika kierunku, opiekunów roczników, opiekuna praktyk, przedstawiciela samorządu studentów, pracownika inżynieryjno-technicznego i administratora budynku. Zespół sporządza sprawozdanie z przeprowadzonej oceny. Na podstawie sprawozdania Rada Wydziału podejmuje stosowne działania. Niezależnie, nauczyciele akademicki mają możliwość

dokonania oceny infrastruktury w ramach realizowanej anonimowej *Ankiety oceny warunków pracy nauczyciela akademickiego*.

5.8. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury pozwalającej na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Praktyki zawodowe na specjalności nauczycielskiej odbywają się w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, które działają zgodnie z obowiązującym prawem oświatowym. Nauczyciel – opiekun praktyk musi posiadać przynajmniej stopień nauczyciela mianowanego. Zajęcia praktyczne pod kierunkiem nauczyciela akademickiego organizowane są w szkołach dysponujących odpowiednim zapleczem dydaktycznym (m.in. sale lekcyjne wyposażone w tablice interaktywne, dostęp do pracowni komputerowej). Zatem infrastruktura, z wykorzystaniem której odbywa się kształcenie na specjalności nauczycielskiej, spełnia wymagania aktualnie obowiązującego *Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela*.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1 Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym uwarunkowana jest przede wszystkim prowadzonymi na kierunku historia specjalnościami archiwistyczną i nauczycielską.

Współpracujemy z oboma archiwami państwowymi istniejącymi w województwie, w Rzeszowie i Przemyślu, w skład ich rad naukowych wchodzi pracownicy UR. Ścisłe współpracujemy przede wszystkim z Archiwum Państwowym w Rzeszowie. Pracownicy tego Archiwum od lat prowadzą specjalistyczne zajęcia z zakresu specjalności archiwistycznej. Ponadto opiniują programy studiów w zakresie tej specjalności. W latach 2022-2024 zajęcia prowadził również pracownik Archiwum Państwowego w Przemyślu mgr Łukasz Podolak.

W celu realizacji specjalności nauczycielskiej współpracujemy ze szkołami, w których prowadzone są zajęcia hospitacyjne. Jest to przede wszystkim Szkoła Podstawowa nr 21 w Rzeszowie z oddziałami dwujęzycznymi, należąca do najlepszych szkół w woj. podkarpackim, biorąca udział w projektach innowacji edukacji. Ponadto współpracujemy z Niepubliczną Szkołą Podstawową Montessori. Z kolei zajęcia hospitacyjne z zakresu szkoły ponadpodstawowej realizujemy w I LO im. S. Konarskiego w Rzeszowie, które należy do grona najstarszych placówek oświatowych w Polsce o ponad 350-letniej tradycji, osiągającej wysokie wyniki matur, także wysokie miejsca rankingu „Perspektyw”.

Ponadto współpracujemy z większością szkół średnich w Rzeszowie i innych miastach Podkarpacia (Boguchwały, Dębicy, Dynowa, Jarosławia, Jasła, Krosna, Kańczugi, Kolbuszowej, Leżajska, Łańcut Mielca, Przeworska, Rymanowa, Sędziszów Małopolskiego, Strzyżowa, Tarnobrzega), także Biecha i Tarnowa.

Pracownicy IH UR stanowią większość osób egzaminujących na szczeblu wojewódzkim Olimpiady Historycznej. Poza możliwością zachęcenia do rekrutacji na studia uczniów wykazujących predyspozycje, umożliwia rozmowy z nauczycielami (często naszymi absolwentami) i uzyskanie od nich opinii nt. kształcenia. Podobną rolę odgrywają organizowane w IH UR warsztaty i wykłady dla uczniów szkół średnich. W spotkaniach tych uczestniczyło jednorazowo nawet kilkuset uczniów szkół średnich z województwa podkarpackiego wraz z nauczycielami.

Współpracujemy również z placówkami muzealnymi, m.in. Muzeum Okręgowym w Rzeszowie, Etnograficznym w Rzeszowie, Muzeum Polaków Ratujących Żydów Podczas II Wojny Światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej, Muzeum w Przeworsku, Muzeum Lotnictwa w Krakowie, Muzeum-Zamku w Łańcut, Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, a także oddziałem IPN w Rzeszowie. Ponadto poszczególni pracownicy IH UR współpracowali z takimi instytucjami nauki i kultury jak: Centrum Historii „Zajeżdźnia” we Wrocławiu, Muzeum Historii Żydów Polskich Polin w Warszawie, Żydowski Instytut Historyczny, Centrum Mieroszewskiego, Wojskowe Biuro Historyczne, Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie, Centrum Historii Żydów Polskich w Dynowie, Centrum Chasydzkie w Leżajsku, Południowo-Wschodni Instytut Naukowy.

6.2 Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Przynajmniej 2 razy w roku odbywają się spotkania Zespołu Programowego Kierunku Historia z interesariuszami, szczególnie z zakresu specjalności archiwistycznej i nauczycielskiej. Z instytucjami tymi utrzymywany jest stały kontakt, a poszczególni ich przedstawiciele biorą udział w cyklicznych spotkaniach Zespołu Programowego Kierunku Historia, wyrażając swoje opinie i sugestie. Ponadto uzyskuje się informacje w bezpośrednich rozmowach z interesariuszami, np. przy okazji zajęć hospitacyjnych w szkołach czy archiwach. Współpraca w takiej formie daje pozytywne rezultaty. Pod wpływem opinii nauczycieli ze szkół praktyk zajęcia z dydaktyki przedmiotowej realizowane z grupami studentów w szkołach prowadzone są we względnie małych grupach, ponieważ w klasach na ogół nie ma warunków, aby pomieścić większe grupy studentów i utrudnia to prowadzenie lekcji. Opinie nauczycieli ze szkół praktyk pozwalają wychwycić studentów, którzy wybrali specjalność nauczycielską, ale nie mają predyspozycji do pracy z dziećmi/z młodzieżą. Zdarza się to na szczęście bardzo rzadko. W takiej sytuacji studentom proponowana jest zmiana specjalności. Pojawiła się także sugestia ze strony nauczycieli szkół, aby położyć większy nacisk na rozwijanie kompetencji wychowawczych u studentów. Zwrócono też uwagę na wyzwania i trudności pracy z uczniami z różnymi orzeczeniami, dysfunkcjami, jak również pojawiające się nieraz trudności w kontakcie z rodzicami uczniów.

Dzięki hospitacjom w szkołach ich dyrektorzy mogą obserwować prowadzenie zajęć przez naszych studentów, co dość często skutkuje ich późniejszym zatrudnieniem. Przykładem może być Leszek Stępiak, zaraz po ukończeniu studiów zatrudniony w I LO w Rzeszowie. Analogicznie dzięki praktykom w szkołach nasi studenci po ukończeniu studiów znajdują w nich zatrudnienie (co najmniej kilkunastu studentów, nie o wszystkich wiemy).

We współpracy z interesariuszami z archiwów wprowadzamy do programów zajęć, m.in. z archiwistyki cyfrowej nowoczesne technologie pomoce archiwalne (jak np. Zintegrowany System Informacji Archiwalnej). Ponadto w wyniku konsultacji z pracownikami archiwów przygotowany został program praktyk archiwalnych. Za ich sugestią zredukowaliśmy liczbę studentów, którzy w jednym

czasie przebywali na praktykach, gdyż utrudniało to funkcjonowanie archiwum i należytą opiekę nad nimi.

Przegląd współpracy z interesariuszami oraz ocena jej wpływu na podejmowane na kierunku zmiany na rzecz doskonalenia programu studiów odbywa się każdego roku akademickiego, w oparciu o realizowane w Uczelni badanie jakości kształcenia na podstawie Formularza oceny kierunku stanowiącego wzór sprawozdania z działalności Zespołu programowego w danym roku akademickim, a następnie Formularza oceny Wydziału (wcześniej Formularza oceny Kolegium).

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1 Rola umiędzynarodowienia w procesie kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku

Lokalizacja Uniwersytetu Rzeszowskiego w specyficznym regionie kraju daje mu szerokie możliwości kontaktów międzynarodowych, szczególnie ze środowiskami naukowymi Słowacji i Ukrainy, także Węgier, Czech, Austrii czy Rumunii, ale też pozostałych państw Europy i nie tylko. Kontakty te dają szerokie możliwości rozwoju naukowego kadry, ale także pozwalają na urozmaicenie i wzbogacenie oferty dydaktycznej dla studentów, dają im możliwości rozwijania własnych zainteresowań.

Pracownicy Instytutu Historii prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku historia współpracują z szeregiem instytucji naukowych spoza kraju, w tym m.in. z Uniwersytetem Preszowskim (Słowacja), Narodowym Uniwersytetem im. Iwana Franki we Lwowie (Ukraina), z Państwowymi Uniwersytetami w Czerniowach i Drohobyczu, Uniwersytetem Przykarpacim w Iwanofrankowsku, Uniwersytetem Pedagogicznym w Tarnopolu, Instytutem Ukrainoznawstwa NAN Ukrainy im. Iwana Krypjakiewicza we Lwowie, Uniwersytetem Federalnym w Bielefeld, Federalnym Instytutem Badań Wschodu i Stosunków Międzynarodowych w Kolonii, Akademią Europejską w Bocholt, Uniwersytetem Wiedeńskim, włoskim Università degli Studi w Lecce oraz Università di Sapienza w Rzymie, a także rumuńskimi uniwersytetami w Timisoarze oraz Oradei. Ponadto każdy z pracowników IH w ramach swojej indywidualnej aktywności ściśle współpracuje z uniwersytetami i akademiami, które zajmują wiodącą rolę w poszczególnych obszarach badań. Prof. Jerzy Kuzicki (XIX w.) oraz dr. Janusz Polaczek (historia sztuki) od lat współpracują z polskimi i francuskimi organizacjami i uczelniami we Francji. Efektem tych kontaktów stanowiło podpisanie w 2015 roku umowy między IH a Polskim Towarzystwem Historyczno-Literackim Biblioteką Polską w Paryżu nt. współpracy naukowej.

Jak wspomniano wyżej, najaktywniejsza współpraca ma miejsce z uczelniami ukraińskimi. Wynika to z profilu badawczego dużej części pracowników Instytutu Historii, który koncentruje się na historii Galicji w okresie rozbiorowym. Współpraca ta ma wymiar wieloaspektowy i wielokierunkowy. W ostatnich trzech latach jest ona utrudniona z powodu trwającej wojny, jednakże jest kontynuowana, obecnie głównie online. Nasi pracownicy stanowią najliczniejszą część międzynarodowego zespołu badawczego „Galicja 1772-1918”, skupiającego historyków m.in. z Polski, Ukrainy, Słowacji, Czech, Austrii, Węgier oraz Niemiec. W ramach działalności zespołu regularnie organizowane są międzynarodowe konferencje naukowe pod auspicjami IH.

W 2022 r. Instytut wspólnie z Uniwersytetem im. Franki we Lwowie, lwowskim Muzeum Historii Religii i Instytutem Ukrainoznawstwa NAN Ukrainy we Lwowie zorganizował konferencję „Oblicza religijności w Galicji. Stan i potrzeby badań”, z udziałem studentów świeżych absolwentów kierunku Historia, zaś w 2023 r. „Galicyjski tygiel. Inteligencja w zaborze austriackim (1772-1918)”, z udziałem kilkudziesięciu badaczy z Polski, Austrii, Niemiec, Ukrainy i Węgier. Pod auspicjami IH ukazuje się czasopismo naukowe „Galicja. Studia i materiały” (pod red. dr hab. Szczepana Kozaka prof. UR).

W czasopiśmie „Anabasis. Studia Classica et Orientalia” publikują naukowcy z całego świata. Z ostatnich 6 lat to m.in. z: Wake Forest University, Pennsylvania State University (USA), Campion College at the University of Regina (Kanada), University of Tsukuba (Japonia), University of Neyshabur (Iran) National Academy of Sciences, Yerevan, (Armenia), Marburg University, Universität Münster, Julius-Maximilians-Universität Würzburg, Friedrich-Schiller-Universität, Jena, Christian-Albrechts-Universität, Kiel (Niemcy), Catholic University of Milan, Turin University, Università del Piemonte Orientale (Włochy), Universidad Complutense de Madrid (Hiszpania).

Bardzo ważną rolę we współpracy międzynarodowej odgrywają obchody „Dni pamięci o ofiarach Holokaustu”, organizowane pod auspicjami Instytutu Historii przez prof. Wacława Wierzbieńca, kierującego Pracownią Historii i Kultury Żydów. Odbyły się już 16 razy, angażując instytucje, szkoły, władze samorządowe oraz najważniejsze ośrodki naukowe Podkarpacia. W obchodach, uczestniczą goście z zagranicy, w tym z Izraela. W ich organizacji aktywnie uczestniczyli doktoranci i studenci Historii, którzy mieli możliwość zapoznania się nie tylko z ocalałymi z Zagłady.

7. 2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Na kierunku historia zarówno na studiach I jak i II stopnia prowadzone są lektoraty języków obcych nowożytnych angielskiego lub niemieckiego – do wyboru dla studentów. Prowadzą je wyspecjalizowani pracownicy Centrum Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji UR. Na studiach I stopnia zajęcia z lektoratów realizowane są przez cztery semestry, czyli na obu semestrach I i II roku studiów, w wymiarze 120 godz. Umożliwiają one nabycie kompetencji komunikowania się w języku angielskim lub niemieckim na poziomie B2 ESOKJ. Na studiach II stopnia zajęcia z lektoratów języków angielskiego lub niemieckiego prowadzone są na obu semestrach I roku studiów, w łącznym wymiarze 60 godz., umożliwiając nabycie kompetencji komunikowania się w tych językach na poziomie B2+ ESOKJ.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Zajęcia z lektoratów języków obcych nowożytnych (angielskiego lub niemieckiego) na kierunku historia umożliwiają nabycie kompetencji komunikowania się w tych językach na poziomie B2 ESOKJ w przypadku studiów I stopnia oraz B2+ ESOKJ w przypadku studiów II stopnia. Na poszczególnych semestrach realizacji lektoraty te kończą się zaliczeniem z oceną, a finalnie egzaminem. Pozwala to na etapowe weryfikowanie i ocenę kompetencji studentów w zakresie komunikowania się w jednym lub drugim języku. W latach 2019-2025 realizowane były na studiach I stopnia zajęcia fakultatywne w języku obcym (angielskim) przez 4 semestry (od 3 do 6 semestru); w programie studiów do roku 2024/2025 były nieobowiązkowe (dla chętnych) zajęcia warsztatowe z łaciny i greki.

Główne metody, za pomocą których realizowane jest nauka języków obcych, to: analizy tekstów z dyskusją, metody projektów, praca w grupach i indywidualna (rozwiązywanie zadań, dyskusja) oraz gry dydaktyczne. Studenci, oprócz umiejętności posługiwania się językiem obcym w życiu codziennym, uczą się stosować słownictwo fachowe dotyczące wydarzeń historycznych i faktów

z różnych okresów historycznych. Egzamin końcowy obejmuje prezentację na wybrany przez siebie temat i test zaliczeniowy.

W trakcie studiów II stopnia studenci korzystają także z literatury obcojęzycznej podczas przygotowywania prac magisterskich.

7.4 Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

W ramach programu Erasmus + pracownicy IH mogą wyjeżdżali na pobyty naukowo-dydaktyczne za granicę, a uczeni z instytucji partnerskich regularnie przyjeżdżali do Rzeszowa i prowadzili zajęcia dla studentów IH. Ponadto, podobnie jak na większości polskich uczelni, studenci historii mogą uczestniczyć w stażach/praktykach/studiach w zagranicznych ośrodkach naukowych/universytetach w ramach programu ERASMUS/ ERASMUS PLUS. Niestety, pandemia COVID-19 zahamowała tę wymianę. W Instytucie Historii podejmowane są działania promujące korzystanie z tych form aktywności, jednak wyraźnie studenci wolą korzystać z innych form aktywności międzynarodowej, w tym przede wszystkim uczestnicząc w działalności koła naukowego. Wiąże się z to faktem, że koszty pobytu przekraczają otrzymane stypendia, poza tym szereg studentów w trakcie studiów podejmuje pracę zarobkową, której nie chcą przerywać. Położenie UR powoduje, że studia na kierunku historia wybierają pojedyncze osoby z Ukrainy (w ostatnich pięciu latach mieliśmy dwóch takich studentów).

O ile przed pandemią w ramach ERASMUS i ERASMUS+ przyjeżdżali pojedynczy studenci (z Niemiec, Rumunii, Włoch czy Turcji), od pięciu lat nie było żadnego studenta z zagranicy. Przyjazd studentów z zagranicy znacząco utrudnia aktualnie brak oferty zajęć w języku angielskim. Pracujemy nad rozwiązaniem tego problemu. Jednym z pomysłów jest blok przedmiotów wspólnych w języku angielskim dla wszystkich trzech kierunków prowadzonych w Instytucie.

7.5 Udział wykładowców z zagranicy z prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku

Po dłuższej przerwie spowodowanej pandemią COVID-19 w 2024 r. do IH UR na krótkie pobyty naukowe przyjechali zagraniczni badacze, m.in. z Węgier (dr Anna Varga University of Pecs Visegrad Fellowship Program), z Wielkiej Brytanii (prof. Michał P. Garapich London Metropolitan University w ramach Ster NAWA), USA (Aidan Josiah Spector Delgass z Stanford University), Ukrainy (dr Mykoła Jaremczuk, w ramach funduszu Wyszehradzkiego), prof. Wołodymyr Komar (Narodowy Uniwersytet Przykarpacki w Iwanofrankowsku). Przeprowadzili oni wykłady dla studentów.

7.6. Sposób, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Ocena umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację jest przeprowadzana przez Zespół Programowy kierunku Historia. Dużą rolę w monitorowaniu tego procesu odgrywa Koordynator kierunkowy programu Erasmus +. Istotnym rezultatem umiędzynarodowienia, mającym wpływ na realizację programu studiów, jest udział studentów kierunku historia w międzynarodowych konferencjach naukowych.

W UR systematycznej oceny aktywności międzynarodowej studentów oraz kadry nauczającej dokonuje także Komisja ds. Kształcenia. Ocena prowadzona jest w oparciu o ustalany każdego roku

przez Komisję wzór formularza oceny jednostki, w ramach którego raportowane są m.in. dane dotyczące udziału studentów w wymianach zagranicznych (zarówno wyjeżdżających z UR jak i przyjeżdżających na UR z zagranicznych ośrodków akademickich), udziału nauczycieli akademickich w zagranicznych stażach/wizytach naukowych, przyjazdów nauczycieli z zagranicznych ośrodków akademickich w celu prowadzenia zajęć oraz udziału nauczycieli akademickich w międzynarodowych konferencjach naukowych. Wskaźniki poziomu umiędzynarodowienia nie były jedynie oceniane za lata przypadające na okres pandemii, który niezależnie od zainteresowania udziałem w wymianie międzynarodowej, znacząco wpłynął na obniżenie mobilności studentów i kadry nauczającej. Dane w zakresie umiędzynarodowienia jednostek uwzględniane są również w zbiorczych raportach z badania jakości kształcenia i służą Komisji ds. Kształcenia do sformułowania rekomendacji na rzecz poprawy jakości kształcenia w uczelni. Jedną z rekomendacji, przyjętych uchwałą Komisji ds. Kształcenia nr 111/05/2023 z dnia 18 maja 2023 r. stanowi kontynuowanie działań promujących oraz wspierających mobilność studentów i kadry akademickiej, zmierzających do wzrostu ich aktywności w krajowych i międzynarodowych programach wymiany studenckiej i akademickiej. Raporty z badania jakości kształcenia udostępnione są na stronie internetowej Uczelni pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/wyniki-badan>, natomiast rekomendacje Komisji ds. Kształcenia dostępne są w zakładce: <https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/prace-w-ramach-wewnetrznego-systemu-zapewnienia-jakosci>

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1 Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami

Na Uniwersytecie działa rozbudowany system wsparcia studentów, dostosowany do potrzeb różnych grup studentów, w tym z niepełnosprawnościami czy znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.

Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami UR prowadzi liczne formy wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju i doskonaleniu zarówno naukowym (prezentacja działalności BON w załączniku oraz pod linkiem <https://bon.ur.edu.pl/pl/>).

Kwestiami dotyczącymi spraw studenckich, w tym świadczeń socjalnych oraz pomocy materialnej, zajmuje się Dział ds. studenckich i kształcenia (<https://www.ur.edu.pl/pl/universytet/jednostki/administracja/dzial-ksztalcenia>)

Kwestie dotyczące przyznawania świadczeń dla studentów regulują przepisy: art. 86–95 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1208.) – w zakresie zasad ustalania wysokości miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie, regulamin świadczeń dla studentów ustalany przez Rektora w porozumieniu z Samorządem Studenckim, ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, tj.) – do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach przyznawania świadczeń.

Świadczenia mogą otrzymywać studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, niezależnie od wieku, kształtujący się na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz na jednolitych studiach magisterskich. W ramach systemu pomocy materialnej student może ubiegać się o świadczenia w formie: 1. stypendium socjalnego 2. stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych 3. stypendium rektora UR 4. stypendium ministra za wybitne osiągnięcia 5. zapomogi 6. stypendium dla cudzoziemców. Prawo do świadczeń nie przysługuje studentowi posiadającemu tytuł zawodowy: - magistra, magistra inżyniera albo równorzędny, licencjata, inżyniera albo równorzędny, jeżeli ponownie podejmuje studia pierwszego stopnia.

Studenci, którzy mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów (IOS) to m. in. wymagający długotrwałego leczenia (w tym studentki w ciąży), studiujący równolegle na dwóch kierunkach, odbywający część studiów w uczelni krajowej lub zagranicznej, biorący udział w zawodach sportowych na poziomie krajowym lub międzynarodowym. Wniosek o IOS student kieruje do Dziekana na 14 dni przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych w semestrze lub do 14 dni po zaistnieniu przyczyny, która jest podstawą do ubiegania się o IOS zgodnie z Regulaminem studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim.

8.2. Zakres i forma wspierania studentów w procesie uczenia się

Szczególną uwagę w Instytucie Historii zwraca się na zapewnienie jak najlepszych warunków do zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów. Wyznaczeni spośród nauczycieli akademickich pracownicy pełnią funkcje: opiekunów roku, koordynatorów praktyk zawodowych, opiekunów kół naukowych, Koordynatora Programu Erasmus+ oraz MOST. Studenci mogą liczyć na uzyskanie pomocy ze strony Kierownika Kierunku, Dziekana, Prodziekanów, Dyrektora Instytutu Historii.

Studenci mają możliwość uzyskania pomocy od każdego z pracowników dydaktycznych podczas cotygodniowych dyżurów i konsultacji bądź za pomocą poczty elektronicznej.

Student także ma możliwość skorzystania z zasobów Biblioteki UR (także on-line zamawiając skany publikacji) i skorzystania z bezpłatnej sieci Wi-Fi na terenie UR (opisane szerzej w kryterium dot. Infrastruktury i zasobów bibliotecznych).

8.3. Formy wsparcia

a. W krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Studenci kierunku historia mają możliwość udziału w krajowych i międzynarodowych programach wymiany studenckiej w ramach programów ERASMUS+, MOST i innych.

Studentom, którzy na uczelni partnerskiej nie mają możliwości osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów dla danego kierunku, stwarza się możliwość zrealizowania różnic programowych. Mobilność międzynarodowa studentów wyraża się między innymi poprzez możliwość odbywania zajęć dydaktycznych i praktyk w ramach programu ERASMUS+. Akcje wymiany międzynarodowej dla studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego są promowane wśród społeczności studentów.

b. w prowadzeniu działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej

Studenci kierunku historia mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań, prowadzenia i prezentacji wyników badań naukowych poprzez współpracę z nauczycielami akademickimi Instytutu Historii, a także poprzez aktywność w Studenckim Kole Naukowym. Członkowie koła biorą udział w studenckich konferencjach naukowych w innych ośrodkach akademickich, jak również w konferencjach organizowanych w IH UR. Uniwersytet Rzeszowski wspiera działalność Studenckich Kół Naukowych poprzez organizowanie konkursów na finansowanie projektów naukowych. Możliwe jest też finansowanie tzw. pojedynczych działań naukowych, np. udziału w konferencjach naukowych.

c. we wchodzeniu na rynek pracy

Studenci i absolwenci kierunku historia, podobnie jak pozostali studenci i absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego, mogą korzystać ze wsparcia Biura Karier, którego zadaniem jest przygotowanie ich do wejścia na rynek pracy. Biuro Karier oferuje studentom i absolwentom szeroki wybór bezpłatnych warsztatów, szkoleń i wykładów z zakresu: metod aktywnego poszukiwania pracy i przygotowania się do procesu rekrutacji; zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz rozwijania przedsiębiorczości i kompetencji miękkich, m.in. poprzez:

- dostarczanie studentom i absolwentom Uczelni informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- gromadzenie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych dla studentów i absolwentów Uczelni zainteresowanych znalezieniem pracy;
- nawiązywanie współpracy z pracodawcami i pomoc im w pozyskiwaniu kompetentnych kandydatów na wolne miejsca pracy i staże zawodowe;
- organizację kilka razy w semestrze spotkań z pracodawcami z cyklu „Dzień z pracodawcą” a także raz w roku Targów pracy;
- wszechstronną i profesjonalną pomoc we wchodzeniu na rynek pracy oraz poruszanie się po nim w celu znalezienia zatrudnienia;
- podejmowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów;
- monitorowanie kariery zawodowej absolwentów.

Studenci oraz absolwenci Uniwersytetu mają możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym. Spotkanie z doradcą obejmuje m.in.: identyfikację potencjału zawodowego; określenie profilu osobowościowego; ocenę preferencji zawodowych oraz pomoc w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych.

d. aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Uniwersytet Rzeszowski wszechstronnie wspiera aktywność studentów. Poza przygotowaniem zawodowym, które jest podstawowym celem, otwiera studentom perspektywę rozwoju poza zajęciami dydaktycznymi. Zalicza się do nich:

- pracę w strukturach Samorządu Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego, która umożliwia rozwój kompetencji w zakresie działalności organizacyjnej studentów;
- podejmowanie przez studentów wszechstronnych działań z zakresu rozwoju umiejętności komunikacji interpersonalnych, umiejętności prezentacji podczas wystąpień publicznych realizowane są w ramach działalności kół naukowych, organizacji i stowarzyszeń studenckich;
- uczestnictwo w Akademickim Związku Sportowym;

- uczestnictwo w stowarzyszeniach i organizacjach studenckich wpływających na rozwijanie umiejętności współdziałania w zespołach, m. in.: Studencka Agencja Radiowa "Feniks", Zespół Pieśni i Tańca "Resovia Saltans", Niezależne Zrzeszenie Studentów UR, Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poland, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Akademickie (ChSA), Koło Akademickie Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, Caritas Academica, Młodzi dla Polski Rzeszów, Watra Akademicki Klub Turystyczny, Fundacja Dzieło Nowego Tysiąclecia oddział Rzeszów, Chór Akademicki Uniwersytetu Rzeszowskiego, Klub Programu „PROJEKTOR”, Studenckie Forum Business Centre Club, Orkiestra Kameralna Uniwersytetu Rzeszowskiego, Klub Myśli Prawno-Społecznej Uniwersytetu Rzeszowskiego, Platforma Studentów Prawa UR, Studenckie Towarzystwo Rozwoju i Nauki STRiN.

8.4 System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz wsparcie studentów wybitnych

W Uniwersytecie Rzeszowskim funkcjonuje system motywowania i wsparcia studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz w działalności naukowej. Każda aktywność studentów (naukowa, sportowa, artystyczna) w tym zakresie jest nagradzana poprzez zdobywanie punktów przy ubieganiu się o stypendium Rektora. Taki system motywuje studentów do osiągania lepszych wyników w nauce i wspiera studentów wybitnych. Przyznawanie poszczególnych form wsparcia reguluje Regulamin świadczeń dla studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego stanowiący **Załącznik nr 1** do Zarządzenia Rektora UR nr 105/2025 z dnia 24.04.2025 r. O wysokim poziomie kształcenia na kierunku Historia świadczy otrzymanie przez **Michała Lewandowskiego**, absolwenta kierunku Historia, Lauru Rektora dla najlepszego absolwenta Uniwersytetu Rzeszowskiego w 2025 roku. Jest to tym ważniejsze wyróżnienie, że Michał Lewandowski jest absolwentem studiów licencjackich. Ponadto w roku ak. 2024/2025 przyznano 11 stypendiów Rektora dla studentów kierunku Historia studiów I stopnia oraz 5 II stopnia.

8.5 Sposób informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Informacje na temat wsparcia studentów przekazywane są na początku roku akademickiego na spotkaniu z opiekunem roku. Dużą rolę w przekazywaniu informacji o formach wsparcia odgrywa Samorząd Studencki. Wszystkie informacje są szczegółowo opisane na stronach Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz na stronie UR w zakładce - Stypendia, zapomogi, kredyty, ubezpieczenia (<https://www.ur.edu.pl/pl/student/stypendia-zapomogi-kredyty-ubezpieczenia>). Ponadto na stronie Wydziału Humanistycznego znajduje się odnośnik do powyższego linku.

8.6 Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

Skargi i wnioski w formie pisemnej studenci składają za pośrednictwem dziekanatu do Dziekana Wydziału Humanistycznego. Dziekan po rozpoznaniu sprawy rozstrzyga skargę lub rozpatruje zgłaszany wniosek, a następnie ogłasza decyzję. W celu wyjaśnienia sprawy może zwrócić się o opinię do opiekuna roku, opiekuna praktyk, kierownika kierunku studiów lub innego kompetentnego w danym zakresie pracownika uczelni. Z inicjatywy zainteresowanych studentów lub z własnej może odbyć rozmowę wyjaśniającą ze składającym skargę lub wniosek. Prodziekan może wezwać studenta do uzupełnienia dokumentów w danej sprawie. W takim przypadku student ma obowiązek dostarczenia uzupełnień do 7 dni. Studentowi przysługuje prawo odwołania od decyzji Dziekana do Rektora za pośrednictwem Dziekana. Decyzja Rektora jest ostateczna. Jeżeli odwołanie złożone przez studenta

zasługuje w całości na uwzględnienie, Dziekan w terminie do 14 dni może wydać nową decyzję, w której uchyli lub zmieni zaskarżoną decyzję.

W tym miejscu warto zaznaczyć, że w Instytucie Historii regularnie trwa monitorowanie przez opiekunów roku oraz Dyrekcję współpracy między studentami a nauczycielami akademickimi. Ponadto staramy się mieć regularny kontakt ze starostami roku w celu wykrycia potencjalnych konfliktów oraz sytuacji anormalnych w celu zapobieżeniu rozwoju konfliktów. Ma to na celu poprawę warunków oraz komfortu studiowania, a także utwierdzić studentów w przeświadczeniu, że są integralną, ważną częścią społeczności akademickiej.

Należy podkreślić, że do skarg i zastrzeżeń studentów podchodzi się niezwykle poważnie. Każde uchybienia w relacjach ze studentami są rozpatrywane bez zbędnej zwłoki, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podejmowane są działania dyscyplinujące, włącznie z odsunięciem pracowników od zajęć dydaktycznych. W sytuacjach kryzysowych dyrekcja Instytutu Historii lub poszczególni wykładowcy reagują bezpośrednio udzielając adekwatnej pomocy studentom.

Za obsługę administracyjną studentów odpowiedzialny jest na poziomie Uczelni Dział Kształcenia, natomiast na poziomie Wydziału Humanistycznego, Dziekanat. Kompetentna pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu codziennych spraw studenckich stanowi także ważny element wsparcia procesu dydaktycznego. Dziekanat przyjmuje studentów codziennie w wyznaczonych godzinach. Poza tym pracownicy Dziekanatu są dostępni pod wskazanymi dla kierunków studiów nr telefonu w godzinach pracy oraz adresami e-mailowymi.

Studenci mogą zwracać się w różnych sprawach do Prodziekanów oraz Dziekana Wydziału Humanistycznego, którzy pełnią dyżury w terminach zamieszczonych na stronie Dziekanatu oraz przy drzwiach gabinetu. W razie potrzeby są dostępni dla studentów poza czasem dyżurów. W określonych dniach i godzinach dyżur dla studentów pełni Dziekan WH.

8.7 Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów

Pracownicy dziekanatu oraz administracji IH uczestniczą w szkoleniach świadomościowych oraz dotyczących obsługi studentów, w tym w szczególności dotyczące problemów osób z niepełnosprawnością. Niniejsze szkolenie, dedykowane zarówno dla nauczycieli jak i pracowników administracyjnych. Studenci mają możliwość oceny pracy administracyjnej zarówno poprzez system ankietowania jak też wewnętrzne badania w IH na temat zadowolenia studentów z ich obsługi na poziomie Instytutu.

8.8 Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów

Celem władz Uczelni oraz Wydziału Humanistycznego ze wszystkimi podrzędnymi strukturami, jest podejmowanie działań informacyjnych, edukacyjnych oraz organizacyjnych w zakresie bezpieczeństwa, przeciwdziałania wykluczeniu i działaniom przemocowym wobec studentów. Na Uniwersytecie Rzeszowskim funkcjonuje Komisja ds. Równości oraz Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania. Ich działanie ma zapobiegać dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, religię, wyznanie lub światopogląd, orientację psychoseksualną czy tożsamość płciową. Pełnomocnik i Komisja prowadzą formalne postępowanie w sytuacji wystąpienia skargi, natomiast Rzecznik udziela wsparcia w szukaniu rozwiązania oraz pomaga pokonać problem w sposób nieformalny np. przez prowadzenie mediacji i polubowne rozwiązanie konfliktu. Obecnie na Uniwersytecie Rzeszowskim

realizowany jest Plan Równości Płci na lata 2025-2027. W ramach jego realizacji organizowane są szkolenia dla pracowników, zarówno dydaktycznych jak i administracyjnych, a także studentów. Więcej informacji na ten temat znajduje się w zakładce „Równe traktowanie” (<https://www.ur.edu.pl/pl/universytet/rowne-traktowanie>).

8.9 Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Samorząd Studentów wspiera studentów w codziennym funkcjonowaniu w uczelni, systematycznie udostępnia bieżące informacje dotyczące spraw uniwersyteckich, promuje pozytywne postawy społeczne, organizuje integrację całej społeczności studenckiej, współpracuje przy organizacji akcji promocyjnych dla kandydatów na studia, konkursów dla uczniów różnego rodzaju szkół. We współpracy z innymi organami i jednostkami Uniwersytetu, Samorząd organizuje spotkania z ludźmi świata nauki, kultury, przedsiębiorcami, a także warsztaty oraz zróżnicowane tematycznie szkolenia.

Przy Samorządzie Studentów UR działa Rzecznik Praw Studenta, który zajmuje się organizacją pomocy prawnej związanej między innymi z tokiem studiów, edukacją studentów w zakresie ich praw i obowiązków, dba o przestrzeganie praw studenta na uczelni, opiniuje projekty aktów prawnych związane z prawami studenta.

Ponadto, przedstawiciele Samorządu Studentów są członkami rad kolejalnych Instytutu Historii oraz Wydziału Humanistycznego, a także Zespołów Programowych kierunków studiów, w tym Historii. Samorząd Studentów każdorazowo wyraża swoją opinię przy tworzeniu programów studiów na dany cykl kształcenia oraz przy dokonywanych zmianach w istniejących już programach, które mają na celu ich doskonalenie. W strukturze Samorządu Studentów funkcjonuje Rada Mieszkańców, której działalność nakierowana jest w stronę wspierania mieszkańców domów studenckich. Instytut Historii wspiera działalność Samorządu Studentów w realizacji różnych przedsięwzięć, m.in. udostępniając infrastrukturę na potrzeby organizacji konferencji studenckich, konkursów dla studentów czy warsztatów.

8.10 Sposób, częstość i zakres monitorowania oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, ocena kadry wspierającej proces uczenia się i udział w nim różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Studenci – o czym świadczą wskazane powyżej informacje - odgrywają kluczową rolę w procesie doskonalenia i optymalizacji jakości oferty edukacyjnej, mając możliwość aktywnego wskazywania mocnych i słabych stron procesu dydaktycznego. Jednym z tego rodzaju narzędzi, które służy do zbierania ich opinii, są regularne ankiety oceniające nauczycieli oraz obsługę administracyjną. Dodatkowo, studenci zapoznają się z wynikami przeprowadzonych badań, co pozwala na lepsze zrozumienie jakości kształcenia.

Skuteczność wsparcia dydaktycznego i administracyjnego jest systematycznie badana zgodnie z zasadami i procedurami określonymi w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia. Na Wydziale Humanistycznym funkcjonuje wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia dostępny pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/wydzialy/wydzial-humanistyczny/student/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia>.

Studenci wyrażają swoje opinie w badaniach ankietowych dotyczących prowadzących zajęcia i pracy dziekanatu, obsługi Biblioteki Uniwersyteckiej oraz przepływu informacji dotyczących spraw studenckich i programów studiów. Od roku akademickiego 2023/2024 realizowana jest również anonimowa *Ankieta oceny wsparcia oferowanego studentom*, w ramach której mogą oni ocenić

stosowane w Uczelni formy wsparcia w procesie uczenia się, w wejściu na rynek pracy, jak również system stypendialny oraz programy mobilności studenckiej. Te opinie pozwalają na bieżące wykrywanie ewentualnych nieprawidłowości i problemów, a wyniki badań są analizowane przez odpowiednie jednostki, co przyczynia się do ciągłego doskonalenia procesu kształcenia.

Dodatkowo, istotną rolę w doskonaleniu systemu wsparcia studentów odgrywają starostowie poszczególnych roczników, którzy regularnie utrzymują kontakt z władzami Instytutu historii, sygnalizując ewentualne niepokojące sytuacje, bieżące problemy oraz wskazywać możliwości usprawnień. Ta otwarta komunikacja między studentami a władzami uczelni jest kluczowa dla efektywnego rozwiązywania problemów i ciągłego doskonalenia procesu kształcenia. Ten bezpośredni, otwarty kontakt władz Instytutu Historii ze studentami stanowi jeden z ważniejszych atutów w stosunku do innych uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępniana publicznie informacja o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach

Podstawowym narzędziem udostępniania informacji o Uczelni i aktualnych wydarzeniach, w tym o zasadach rekrutacji, programach studiów, realizacji kształcenia i ofercie edukacyjnej, adresowanych do różnych grup odbiorców, jest strona internetowa UR: <https://www.ur.edu.pl>. Strona startowa posiada szereg zakładek, podzielonych na kategorie: Uniwersytet, Wydziały, Kandydat, Student, Doktorant, a także skróty do najbardziej użytkowanych działów, jak: Biblioteka, Wirtualna Uczelnia, BON, Pliki do pobrania, RODO. Informacje dotyczące oferty edukacyjnej są dostępne i na bieżąco aktualizowane na stronie internetowej UR w zakładkach: „Kandydat” <https://www.ur.edu.pl/pl/kandydat>, „Student” <https://www.ur.edu.pl/pl/student>, „Doktorant” <https://www.ur.edu.pl/pl/doktorant>.

Zakładka „kandydat” zawiera informacje na temat oferty edukacyjnej Uniwersytetu Rzeszowskiego, warunków i trybu rekrutacji, terminów postępowania rekrutacyjnego oraz wymaganych kryteriach kwalifikacyjnych. Dodatkowo zakładka uwzględnia informacje dotyczące rekrutacji na studia cudzoziemców oraz szczegółowy opis procedury potwierdzenia efektów uczenia się.

Informacje o procesie rekrutacji oraz jej postępach udostępniane są również na stronie internetowej Wydziału oraz w mediach społecznościowych Wydziału Humanistycznego, m.in. Facebook (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063575711406>).

Na stronie internetowej Wydziału Humanistycznego, w zakładce Student udostępniane są informacje dla studentów poszczególnych kierunków studiów, w tym studentów kierunku historia: <https://www.ur.edu.pl/pl/wydzialy/wydzial-humanistyczny/student>. W ramach tej zakładki studenci mają dostęp do informacji obejmujących rozkłady zajęć, programy studiów, harmonogramy (plany) studiów, sylabusy, praktyki. Ponadto zamieszczane są tam informacje dotyczące dyżurów i konsultacji pracowników. Z kolei na profilu Wydziału Humanistycznego zamieszczane są informacje z bieżących wydarzeń naukowych i organizacyjnych (<https://www.facebook.com/WydzialHumanistycznyUR>).

W zakładce „Strefa wsparcia” są zamieszczone podstawowe informacje dla osób z niepełnosprawnościami, a także dotyczące możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej. Ponadto dla osób z niepełnosprawnością została dedykowana zakładka: <https://bon.ur.edu.pl/pl/>.

Na stronie uczelni dostępne są również informacje dotyczące pomocy materialnej, programu Erasmus+ oraz wewnętrzne akty prawne w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, wzory formularzy związane z procesem kształcenia. W Uniwersytecie Rzeszowskim wdrożony został system *Wirtualna Uczelnia*. W ramach funkcjonujących modułów studenci korzystają z elektronicznego indeksu, mają wgląd do ocen z poszczególnych przedmiotów, rozkładu zajęć, ankiet służących do oceny prowadzących zajęcia. Wdrożone są także moduły obejmujące programy kształcenia i proces dyplomowania.

Informację o ofertach pracy, praktykach ponadprogramowych, możliwości konsultacji z doradcą zawodowym, czy udziału w warsztatach rozwijających umiejętności osobiste (np. pierwsze kroki na rynku pracy, umiejętności poprawnego napisania CV) udostępnia Biuro Karier na swojej stronie internetowej <https://biurokarier.ur.edu.pl/> / w zakładce „Oferta Biura Karier”. Działalność Biura Karier stanowi zatem cenne źródło informacji dla studentów chcących zdobyć dodatkowe przygotowania do wejścia na rynek pracy już w trakcie trwania studiów.

Raporty z wyników badań ankietowych, realizowanych wśród studentów oraz nauczycieli akademickich jak również wyniki z badania jakości kształcenia w Uczelni, dostępne są na stronie internetowej pod adresem <https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/wyniki-badan>

9.2 Sposoby, częstotliwość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie

Ocena publicznego dostępu do informacji odbywa się na kilku poziomach. Przede wszystkim bieżący dostęp do aktualizacji danych mają pracownicy dziekanatu, którzy czuwają nad zamieszczaniem bieżących informacji w publicznym dostępie. Na Wydziale Humanistycznym wyznaczeni są pracownicy Dziekanatu, którzy umieszczają na stronie internetowej wybrane informacje dotyczące realizowanego procesu kształcenia w poszczególnych Instytutach oraz na poszczególnych kierunkach studiów. Zamieszczanie wybranych informacji dotyczących harmonogramów studiów, praktyk zawodowych, harmonogramów zajęć czy sylabusów odbywa się w porozumieniu z Kierownikiem Kierunku oraz Zespołem Programowym. Na poziomie Instytutu nad bieżącą aktualizacją strony i zamieszczaniem informacji czuwa wyznaczony przez Dyrektora Instytutu pracownik.

W Uczelni realizowana jest cyklicznie anonimowa „Ankieta oceny warunków studiowania”, w której studenci mają możliwość oceny dostępu do informacji o harmonogramach, sylabusach przedmiotów, pomocy materialnej, zmianach w organizacji zajęć, jak również mogą zasugerować zmiany na rzecz poprawy dostępności informacji, istotnych z punktu widzenia studenta. W ocenie dostępności i przejrzystości informacji na stronie internetowej uczestniczą również nauczyciele akademicki w ramach realizowanej „Ankiety oceny warunków pracy nauczyciela akademickiego”.

Wnioski oraz rekomendacje na rzecz poprawy warunków studiowania, w tym publicznego dostępu do informacji umieszczanych na stronie internetowej uczelni, na podstawie uzyskanych wyników ankiety, zostały ustalone na posiedzeniu Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia. Jedną z rekomendacji zgłoszoną do wdrożenia na poziomie dziekanatów poszczególnych jednostek było powołanie w tych jednostkach zespołów / osób odpowiedzialnych za bieżące monitorowanie udostępnianych na stronie internetowej informacji, zgłaszanie władzom jednostki ewentualnych braków, w tym zakresie i egzekwowanie uzupełnienia brakujących informacji. Rekomendacje te zostały następnie przekazane przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia do wiadomości oraz wdrożenia na poziomie jednostek oraz na poziomie administracji centralnej. Rekomendacje dostępne są pod adresem:

(<https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/wyniki-badan>). Wnioski i oceny przyczyniają się do wprowadzenia działań naprawczych w zakresie doskonalenia dostępu do informacji, np. nazwa dotychczasowej podstrony Kształcenie została rozbudowana i w obecnym kształcie brzmi: Kształcenie, jakość kształcenia. Przykład działań doskonalących stanowi również opracowany dla studentów I roku przewodnik uwzględniający najistotniejsze informacje oraz niezbędne kontakty telefoniczne do właściwych jednostek. Niezbędne dla studentów informacje zamieszczane są również na stronach Instytutu Historii. Znajdują się tam podstawowe informacje organizacyjne, numery kontaktowe oraz godziny dyżurów pracowników zarówno administracyjnych jak i dydaktycznych oraz odnośniki do ww. wyżej stron dotyczących toku studiów oraz spraw studenckich.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1 Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

związku ze zmianą struktury Uniwersytetu Rzeszowskiego (z kolegalnej na wydziałową), która obowiązuje od 1 stycznia 2025, dostosowano również wewnętrzne akty prawne określające sposób funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni.

Zgodnie z [Uchwałą nr 49/02/2025 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego](#) z dnia 24 lutego 2025 r. w sprawie zasad organizacji i funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na studiach, studiach podyplomowych i innych formach kształcenia prowadzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim, strukturę WSZJK na poziomie wydziału tworzą zespoły programowe kierunków studiów, Rada Wydziału oraz zespoły powołane na potrzeby realizacji zadań określonych w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia, a na poziomie Uczelni senacka Komisja ds. Kształcenia. Szczegółowe zadania tych organów określa [Zarządzenie nr 62/2025 Rektora UR](#) z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie szczegółowych zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na studiach, studiach podyplomowych i innych formach kształcenia prowadzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim oraz obowiązujące w Uczelni procedury zapewnienia jakości kształcenia.

Nadzór merytoryczny nad kierunkiem studiów sprawuje **Zespół programowy** kierunku studiów, obecnie liczący 9 osób. W skład zespołu programowego wchodzi nauczyciele akademicki posiadający dorobek naukowy w dyscyplinie historia, w tym osoby odpowiedzialne za specjalności nauczycielską i archiwistyczną oraz za praktyki, oraz przedstawiciel samorządu studentów. Pracami zespołu programowego przewodniczy **kierownik kierunku**, powołany przez Rektora UR na wniosek Dziekana Wydziału. Kierownik kierunku kieruje pracami zespołu programowego, w szczególności w zakresie tworzenia dokumentacji programu studiów, jego oceny i ewaluacji. Sprawuje również nadzór nad procesem dydaktycznym, organizacją i przebiegiem praktyk programowych studentów.

Do zadań Zespołu programowego należy w szczególności:

- opracowanie koncepcji kształcenia dla kierunku studiów, w powiązaniu z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni,
- tworzenie dokumentacji programu studiów, zgodnie z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi,
- ocena programu studiów, w szczególności pod kątem:
 - spójności programu studiów z zakładanymi efektami uczenia się dla kierunku,
 - spójności i poprawności powiązań pomiędzy kierunkowymi i przedmiotowymi efektami uczenia się,
 - powiązania kształcenia z badaniami naukowymi,
 - zgodności programu studiów z oczekiwaniami rynku pracy,
- ocena sylabusów przedmiotów zakresie:
 - prawidłowości doboru metod kształcenia i metod oceniania do zakładanych efektów uczenia się,
 - poprawności przypisania punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów,
 - zgodności treści przedmiotu z aktualnym stanem wiedzy,
 - doboru aktualnej literatury,
- ocena stopnia realizacji zakładanych efektów uczenia się na kierunku studiów,
- analiza wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku,
- inicjowanie działań dotyczących współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na potrzeby prawidłowej realizacji procesu kształcenia i jego oceny,
- przedkładanie Radzie Wydziału propozycji zmian w programie studiów,
- rekomendowanie obsady kadrowej kierunku studiów pod kątem zbieżności kompetencji i doświadczenia pozwalającego na prawidłową realizację zajęć,
- wstępna ocena tematów prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów,
- przygotowanie projektu warunków rekrutacji na dany kierunek studiów,
- przygotowanie wykazu przedmiotów przewidzianych do objęcia procedurą potwierdzania efektów uczenia się oraz zasad przeprowadzania weryfikacji efektów,
- analiza i ocena warunków realizacji procesu kształcenia z uwzględnieniem infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia, liczebności grup studenckich, racjonalności rozkładu zajęć i ich organizacji, dostępu do pomocy naukowych, informatycznych i audiowizualnych, dostępności dla studentów informacji o programach studiów, sylabusach przedmiotów,

Za kształtowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w jednostce, jego ewaluację i doskonalenie odpowiada Rada Wydziału, której skład stanowią: Dziekan, prodekan, dyrektorzy instytutów, profesorowie i doktorzy habilitowani zatrudnieni w UR jako podstawowym miejscu pracy (w liczbie nie mniej niż 60% składu), pozostali przedstawiciele nauczycieli akademickich, stanowiący nie mniej niż 25 % składu RW, pracownicy nie będący nauczycielami, studenci. Do kompetencji Rady Wydziału należą w szczególności:

- opiniowanie programów studiów w zakresie ich dostosowania do obowiązujących przepisów prawa,
- ustalanie harmonogramów studiów dla realizowanych na wydziałach kierunków studiów,
- ustalanie strategii rozwoju kierunków,
- monitorowanie jakości procesu dyplomowania z uwzględnieniem działań na rzecz zapobiegania plagiatom oraz obowiązujących na wydziale procedur w zakresie zatwierdzania tematów prac dyplomowych i ustalania zagadnień na egzaminy dyplomowe,
- ocena wsparcia studentów wydziału w uczeniu się, rozwoju i wejściu na rynek pracy,
- ocena funkcjonujących na wydziale procedur zapewnienia jakości kadry naukowo-dydaktycznej, z uwzględnieniem sposobów wykorzystania wyników hospitacji zajęć oraz oceny zajęć dydaktycznych dokonywanej przez studentów i doktorantów,

- inicjowanie działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia na wydziale, z uwzględnieniem w szczególności:
 - wyników przeglądu i oceny programów dokonywanej przez zespoły programowe kierunków studiów,
 - wyników oceny jakości kształcenia przeprowadzanej przez Polską Komisję Akredytacyjną,
 - wyników badań prowadzonych w ramach WSZJK,
 - oceny dostępności informacji o programach studiów, sylabusach przedmiotów oraz podejmowanych przez jednostkę działaniach na rzecz oceny i doskonalenia programów,
- opiniowanie warunków rekrutacji na studia,
- ustalanie przedmiotów uznawanych w trybie potwierdzania efektów uczenia się i zasad ich uznawania,
- dokonywanie oceny własnej jednostki na podstawie wzoru określonego przez Komisję ds. Kształcenia oraz opracowanie harmonogramu prac projakościowych w jednostce,

Nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w jednostce sprawuje Dziekan, który w celu efektywnej realizacji zadań WSZJK ma również prawo do powołania komisji doraźnych, na potrzebę oceny lub wypracowania określonych rozwiązań. Dlatego też, w proces ewaluacji jakości kształcenia na kierunku historia włączone są również powołane na Wydziale Humanistycznym zespoły: Zespół ds. oceny jakości prac dyplomowych, Zespół ds. oceny infrastruktury dydaktycznej i naukowej wykorzystywanej w procesie kształcenia oraz zasobów bibliotecznych (kompetencje oraz zakres działalności tych zespołów przedstawiono w pkt. 10.3).

Dziekan Wydziału koordynuje także sprawami studenckimi, nadzoruje przebieg procesu kształcenia na prowadzonych przez jednostkę kierunkach oraz planowanie obsady zajęć dydaktycznych (z uwzględnieniem zapewnienia spójności programów z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinach związanych z kierunkami studiów).

Opiekę administracyjną i organizacyjną nad kierunkiem sprawują pracownicy administracyjni Dziekanatu, którego pracami kieruje kierownik dziekanatu.

Nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni sprawuje Rektor, a za wdrożenie i koordynację działań na poziomie centralnym odpowiada Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia. Ważną rolę w procesie zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni odgrywa również senacka Komisja ds. Kształcenia, do której zadań należy w szczególności:

- monitorowanie i analiza jakości kształcenia w Uczelni oraz inicjowanie działań zmierzających do jej doskonalenia,
- formułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących doskonalenia jakości kształcenia na UR,
- opracowanie ogólnouczelnianych procedur dotyczących jakości kształcenia,
- opiniowanie programów studiów dla prowadzonych oraz tworzonych w Uczelni kierunków studiów,
- upowszechnianie dobrych praktyk dotyczących doskonalenia jakości kształcenia.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Wytyczne w zakresie projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określa Uchwała nr 50/02/2025 Senatu UR z dnia 24 lutego 2025 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim. Szczegółowe zasady dotyczące projektowania programów oraz sporządzania ich dokumentacji określa Zarządzenie nr

61/2025 Rektora UR z dnia 13 marca 2025 r. Na kierunkach studiów, na których prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, organizację kształcenia w tym zakresie określa Zarządzenie nr 42/2024 Rektora UR z 6 maja 2024 r. w *sprawie organizacji i prowadzenia w Uniwersytecie Rzeszowskim kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu i nauczyciela prowadzącego zajęcia*, z późn. zm. określonymi Zarządzeniem nr 63/2025. Powyższe akty prawne udostępnione są na stronie Uczelni: <https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/akty-prawne/akty-prawne-wewnetrzne>. Zasady postępowania przy tworzeniu nowego kierunku studiów określa Zarządzenie Rektora UR nr 102/2025 z dnia 22 kwietnia 2025 r. dostępne pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/universytet/ksztalcenie-jakosc-ksztalcenia/tworzenie-i-likwidacja-studiow/tworzenie-studiow>.

Zgodnie z przyjętymi w UR ustaleniami, za przygotowanie dokumentacji programu studiów oraz jego modyfikację odpowiada Zespół programowy kierunku studiów. W procesie projektowania i doskonalenia programów uwzględniane są zarówno wnioski i opinie interesariuszy wewnętrznych (tj. nauczycieli, studentów) jak i zewnętrznych, pozyskanych od instytucji związanych z realizowanymi na kierunku specjalnościami: nauczycielską i archiwistyczną. Szczególnie istotne i cenne w bieżącej ocenie procesu kształcenia są opinie przedstawicieli instytucji, w których studenci kierunku historia realizują praktyki programowe. W przypadku specjalności nauczycielskiej do instytucji tych należą: I Liceum Ogólnokształcące w Rzeszowie, Szkoła Podstawowa nr 21 w Rzeszowie, Szkoła Podstawowa Montessori w Rzeszowie. Natomiast w przypadku specjalności archiwistycznej: Archiwum Państwowe w Rzeszowie, Archiwum UR, Archiwum Państwowe w Przemyślu, Muzeum w Przeworsku.

Studenci włączani są w proces projektowania i oceny programów poprzez udział w pracach zespołu programowego, w posiedzeniach Rady Wydziału, Komisji ds. Kształcenia oraz w posiedzeniach Senatu. Opinie studentów na temat programu pozyskiwane są przez ich przedstawicieli zaangażowanych w prace powyższych organów. Niezależnie, studenci mogą również zgłaszać uwagi i sugestie w sprawie programu studiów oraz jego realizacji do opiekuna roku, kierownika kierunku bądź dziekana. W obliczu braku zgłoszeń ze strony studentów kierunku historia w tej sprawie, w miesiącach listopad-grudzień 2024 r. została wśród nich przeprowadzona ankietyzacja, w ramach której mogli wyrazić swoje opinie odnośnie do programów studiów. Treści dotyczące tej ankietyzacji znajdują się w Wykazie danych z ankietyzacji studenckiej, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszego raportu. Najmocniej wybrzmiał postulat wprowadzenia większej ilości przedmiotów do wyboru. Z uwagi jednak na stosunkowo niską liczbę studentów oraz uwarunkowania finansowe postulat ten jest trudny do zrealizowania.

Zmiany w programach studiów wprowadza się od nowego cyklu kształcenia. W trakcie trwania cyklu kształcenia można dokonywać wyłącznie zmian w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową albo koniecznych do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną lub dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.

Proces ustalenia programu studiów lub zmian w programie ma następujący przebieg:

- wypracowanie koncepcji zmian w programie na kierunku historia w zespole programowym kierunku studiów (na tym etapie uwzględnia się opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych jak również wnioski z monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku studiów),
- zgłoszenie przez kierownika kierunku do Rady Wydziału wniosku w tej sprawie,
- analiza formalno-prawna dokumentacji programu przez pracowników dziekanatu,
- zaopiniowanie projektu programu przez Radę Wydziału,
- przekazanie projektu programu wraz z opinią Samorządu Studentów na Senat, za pośrednictwem Sekcji Jakości i Akredytacji w Dziale ds. Studenckich i Kształcenia,

- analiza kompletności dokumentacji przez Sekcję Jakości i Akredytacji oraz sporządzenie projektu uchwały Senatu,
- opiniowanie projektu uchwały przez Komisję ds. Kształcenia,
- ustalenie programu przez Senat UR.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

Monitorowanie programu studiów i założonych w programie efektów uczenia się prowadzone jest kompleksowo przez zespół programowy kierunku studiów, zespoły doraźne (Zespół ds. Oceny Jakościowej Prac Dyplomowych, Zespół ds. oceny infrastruktury) oraz Radę Wydziału. Działania na rzecz przeglądu i oceny programów studiów prowadzone są zgodnie z harmonogramem prac w ramach WSZJK, określonym na dany rok akademicki.

Ewaluacja przeprowadzana przez zespół programowy odbywa się w oparciu o analizę sylabusów przedmiotów pod kątem: spójności efektów przedmiotowych z efektami uczenia się dla kierunku, doboru metod kształcenia i oceniania do zakładanych efektów uczenia się, zgodności treści przedmiotowych z aktualnym stanem wiedzy lub aktualnym stanem praktyki, poprawności szacowania bilansu nakładu pracy studenta, doboru aktualnej literatury. Analizie podlegają także praktyki zawodowe studentów pod kątem zgodności zakładanych efektów uczenia się z profilem działalności instytucji przyjmujących studentów na praktyki. Praktyki podlegają również hospitacji, zgodnie z ogólnouczelnianą procedurą, ustaloną przez Komisję ds. Kształcenia. Ponadto, zespół programowy dokonuje weryfikacji obsady kadrowej kierunku w zakresie zgodności kwalifikacji kadry z prowadzonymi zajęciami.

Proces monitorowania i oceny jakości kształcenia na kierunku historia realizowany jest w oparciu o ustalone procedury ogólnouczelniane oraz procedury wypracowane na Wydziale. Do ogólnouczelnianych procedur monitorowania i oceny jakości kształcenia, dostosowanych do obowiązującej od 2025 roku nowej struktury Uczelni należą:

- procedura oceny zajęć dydaktycznych, oceny warunków studiowania oraz wsparcia oferowanego studentom w formie ankiet – w oparciu o przepisy [Zarządzenia nr 94/2025 Rektora UR z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na studiach, studiach podyplomowych i innych formach kształcenia oraz analizy ich wyników na Uniwersytecie Rzeszowskim](#),
- procedura przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych, określona w [załączniku nr 1 do Uchwały 16/03/2025 Komisji ds. Kształcenia z dnia 17 marca 2025 roku](#) w sprawie ustalenia procedur zapewnienia jakości kształcenia na studiach wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim,
- procedura przeprowadzania hospitacji programowych praktyk zawodowych, określona w [załączniku nr 2 do Uchwały 16/03/2025 Komisji ds. Kształcenia z dnia 17 marca 2025 roku](#) w sprawie ustalenia procedur zapewnienia jakości kształcenia na studiach wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim,
- procedura oceny jakości prac dyplomowych oraz recenzji prac, określona w [załączniku nr 3 do Uchwały 16/03/2025 Komisji ds. Kształcenia z dnia 17 marca 2025 roku](#) w sprawie ustalenia procedur zapewnienia jakości kształcenia na studiach wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim,

- procedura monitorowania i przeglądu zasobów materialnych w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, określona w [załączniku nr 4 do Uchwały 16/03/2025 Komisji ds. Kształcenia z dnia 17 marca 2025 roku](#) w sprawie ustalenia procedur zapewnienia jakości kształcenia na studiach wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim,
- procedura antyplagiatowa, określona [Zarządzeniem nr 247/2025 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 3 listopada 2025 r. w sprawie ustalenia procedury antyplagiatowej w Uniwersytecie Rzeszowskim](#),

Powyższe procedury wraz z obowiązującymi wzorami/arkuszami oceny oraz wzorami sprawozdania dostępne są na stronie Uczelni pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/badanie-jakosci-ksztalcenia/wzory-i-procedury>

Opis najważniejszych procedur ogólnouczelnianych

Procedura ankietyzacji

W ramach obowiązującej w UR procedury ankietyzacji, określonej w dostosowanym do nowej struktury Uczelni Zarządzeniu nr 94/2025 Rektora UR z dnia 9 kwietnia 2025 r., studenci mają możliwość oceny osób prowadzących zajęcia dydaktyczne, oceny warunków studiowania oraz oceny wsparcia oferowanego studentom. Kwestionariusze ankiet tworzone są we współpracy z Samorządem Studentów, a badania ankietowe prowadzone są z wykorzystaniem systemu Wirtualna Uczelnia, który obsługiwany jest przez pracownika Sekcji Jakości i Akredytacji w centralnym Dziale ds. Studenckich i Kształcenia. Termin realizacji badań ankietowych na każdy rok akademicki ustala Komisja ds. Kształcenia.

Wyniki ankiet nauczycieli ocenionych na wydziale opracowuje Sekcja Jakości i Akredytacji, które następnie przekazuje na adres mailowy Dziekana oraz osób upoważnionych przez Dziekana do przetwarzania wyników ankiet. Nauczyciele prowadzący zajęcia mają wgląd do wyników własnej oceny na indywidualnym koncie w systemie Wirtualna Uczelnia. Dziekan zobowiązany jest do przeprowadzenia rozmowy wyjaśniającej z nauczycielem, którego oceny budzą zastrzeżenia lub powtarzają się negatywne uwagi ankietowanych. Wnioski z przeprowadzonych badań są przedstawiane na posiedzeniu Rady Wydziału i stanowią podstawę doskonalenia procesu kształcenia na Wydziale.

Sekcja Jakości i Akredytacji sporządza również zbiorcze raporty z analizy wyników badań ankietowych, które omawiane są na posiedzeniu Komisji ds. Kształcenia oraz publikowane na stronie internetowej Uczelni. Na podstawie wyników tych badań formułowane są również rekomendacje Komisji na rzecz poprawy jakości kształcenia.

Procedura hospitacji zajęć

Zgodnie z obowiązującą w Uczelni procedurą, hospitacje zajęć dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich realizujących proces dydaktyczny. Każdy nauczyciel powinien być oceniony przynajmniej raz na dwa lata. Harmonogram hospitacji ustala Dziekan, po zasięgnięciu opinii dyrektora instytutu/kierownika kierunku, w terminie nie później niż do końca listopada danego roku akademickiego. Hospitacje zajęć przeprowadza Dziekan lub upoważnieni przez niego nauczyciele, w szczególności kierownicy i zastępcy kierowników jednostek organizacyjnych, kierownicy kierunków (w przypadku hospitacji o charakterze interwencyjnym, ocenę przeprowadza komisja składająca się z minimum 2 osób). Z każdej przeprowadzonej hospitacji sporządza się protokół, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do niniejszej procedury. Hospitujący lub przedstawiciel komisji hospitującej zobowiązany jest do zapoznania osoby hospitowanej z treścią protokołu w terminie do 7 dni od daty przeprowadzenia hospitacji, co zostaje potwierdzone podpisem na protokole. Nauczycielowi przysługuje prawo odwołania od oceny końcowej protokołu hospitacyjnego do Dziekana, który ustala tryb jego rozpatrzenia (w przypadku, gdy osobą hospitującą był Dziekan, odwołanie składa się do Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia). W przypadku negatywnej oceny z hospitacji, przełożony

przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem, mającą na celu ustalenie sposobu postępowania oraz wdrożenia działań naprawczych. Wnioski z hospitacji zajęć przedstawiane są na posiedzeniu Rady Wydziału na zakończenie roku akademickiego i stanowią podstawę do doskonalenia procesu kształcenia na wydziale. Ocena z hospitacji zajęć jest uwzględniana w okresowej ocenie nauczyciela.

W roku akademickim 2022/2023 w Instytucie Historii przeprowadzone zostały hospitacje zajęć 34 pracowników etatowych i 1 pracownika zatrudnionego na umowę cywilno-prawną. W roku akademickim 2023/2024 hospitowano zajęcia 12 pracowników etatowych i 5 na umowy cywilno-prawną. W roku akademickim 2024/2025 zajęcia 30 pracowników etatowych i 9 zatrudnionych na umowy cywilno-prawne. W zdecydowanej większości hospitowane zajęcia zostały ocenione wysoko, z podkreśleniem dobrego kontaktu ze studentami, zaangażowania i pomysłowości prowadzących, różnorodności wykorzystania materiałów i metod dydaktycznych. Sugestie ewentualnych zmian bądź ulepszeń dotyczyły głównie kwestii organizacyjnych, takich jak rozplanowania materiału czy podsumowywania zajęć. W kilku przypadkach wystąpił problem braku przygotowania studentów do zajęć i tu osoby hospitujące zajęcia dawały prowadzącym sugestie, jak poradzić sobie w przyszłości z podobnymi problemami, jak aktywizować studentów i skłonić ich do systematycznej i bardziej efektywnej pracy. W żadnym przypadku nie było potrzeby przeprowadzania hospitacji o charakterze interwencyjnym.

Procedura hospitacji programowych praktyk zawodowych

Zgodnie z przyjętymi w UR ustaleniami, programowe praktyki zawodowe podlegają corocznym hospitacjom. Za ustalenie liczby hospitacji na danym kierunku studiów oraz wskazanie instytucji, w których przeprowadzane będą hospitacje programowych praktyk zawodowych odpowiada Dziekan Wydziału w porozumieniu z koordynatorem praktyk. Hospitacje praktyk mogą być prowadzone przez koordynatora praktyk lub innego nauczyciela wyznaczonego przez Dziekana Wydziału. Hospitacje praktyk polegają na sprawdzeniu (osobistym, telefonicznym lub z wykorzystaniem innych środków komunikacji na odległość), czy student realizuje praktykę zgodnie z programem studiów i regulaminem organizacji programowych praktyk zawodowych oraz czy praktyka umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych dla tej formy zajęć. O formie przeprowadzanych hospitacji decyduje Dziekan Wydziału w porozumieniu z koordynatorem praktyk, mając na względzie specyfikę kierunku studiów. Z każdej przeprowadzonej hospitacji sporządza się protokół (zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do procedury). W przypadku stwierdzenia, na podstawie przeprowadzonej hospitacji, nieprawidłowości w zakresie organizacji i realizacji praktyki, które zagrażają osiągnięciu przez studenta zakładanych efektów uczenia się, osoba hospitująca zobowiązana jest do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Dziekana Wydziału oraz koordynatora praktyk (w przypadku kiedy nie jest ona osobą hospitującą) – w takiej sytuacji, koordynator praktyk w porozumieniu z Dziekanem Wydziału może przerwać trwającą praktykę i zapewnić studentowi możliwość jej odbycia w innej instytucji gwarantującej osiągnięcie celów i efektów uczenia się zakładanych dla praktyk). W terminie do 30 dni od zakończonych w danym roku akademickim praktyk, koordynator praktyk przedkłada Dziekanowi Wydziału sprawozdanie z przeprowadzonych hospitacji programowych praktyk zawodowych wraz z rekomendacjami (zaleceniami) wynikającymi z analizy protokołów z hospitacji. Wnioski z hospitacji praktyk podlegają przedstawieniu na posiedzeniu Rady Wydziału w ramach oceny jakości kształcenia i stanowią podstawę do doskonalenia procesu kształcenia w jednostce.

Zasady hospitacji programowych praktyk zawodowych studentów specjalności nauczycielskiej odbywają się zgodnie z ogólnouczelnianą procedurą (Zarządzenie nr 74/2025 Rektora UR w sprawie organizacji programowych praktyk zawodowych; Uchwała nr 16/03/2025 Komisji ds. Kształcenia). Dopuszczają one możliwość hospitacji praktyk w formie telefonicznej lub osobiście i obie były stosowane. W wyniku przeprowadzonych w okresie 3 ostatnich lat hospitacji nasuwają się następujące wnioski: szkoły przyjmujące praktykantów umożliwiały realizację założonych efektów kształcenia, a praktyki odbywały się w rzeczywistych warunkach pracy placówek. Studenci otrzymywali wsparcie merytoryczne ze strony swych opiekunów. Przestrzegali dyscypliny pracy i często podkreślano ich sumienność oraz nastawienie na uatrakcyjnienie prowadzonych lekcji w oparciu o nowoczesne metody

i techniki kształcenia, oraz urozmaicone środki dydaktyczne. Zwracano też uwagę na umiejętne nawiązywanie kontaktu z uczniami, w tym ze specjalnymi potrzebami, metodyczną docieklivość, entuzjazm studentów i chęć poznawania różnych form pracy dydaktyczno-wychowawczej szkół oraz wzbogacania własnego warsztatu dydaktycznego. Stosunkowo rzadkie były przypadki, gdy praktykanci obawiali się stosowania aktywizujących metod nauczania oraz wykazywali nadmierne przywiązanie do jednego środka dydaktycznego – podręcznika szkolnego – co wymagało reakcji opiekuna praktyki, prowadzącej do poprawy sytuacji oraz większej pewności siebie i elastyczności studenta. Nauczyciele nie zgłaszali zastrzeżeń do celów, zadań i organizacji praktyki, ale podnosili kwestię zbyt niskiej gratyfikacji finansowej wypłacanej przez uczelnię za pełnienie obowiązków opiekuna praktyki.

Zasady hospitacji programowych praktyk zawodowych studentów specjalności archiwistyka są zgodne z Zarządzeniem nr 74/2025 Rektora UR (w sprawie organizacji programowych praktyk zawodowych), Uchwałą nr 16/03/2025 Komisji ds. Kształcenia. Dopuszczają one możliwość hospitacji praktyk w formie telefonicznej lub osobiście. Z uwagi na specyfikę praktyk archiwalnych w/w procedury miały charakter wywiadu przeprowadzanego osobiście lub telefonicznie z opiekunami odpowiadającymi za realizację praktyk w instytucjach, w których miały one miejsce. Z racji, iż instytucje te w zakresie praktyk współpracują z Instytutem Historii UR od wielu lat kontakt między koordynatorem praktyk, a organami zarządzającymi daną instytucją i opiekunami praktyk z ramienia instytucji ma charakter ciągły, stąd ewentualne nieprawidłowości (jeśliby wystąpiły), zostałyby natychmiast zasygnalizowane. Zarówno studenci jak i ich opiekunowie nie zgłaszali żadnych uwag, praktyki odbywały się z zachowaniem wszystkich wymaganych procedur oraz stanowisk pracy. Należy też podkreślić, iż opieka nad praktykantem z ramienia instytucji odbywa się na zasadzie wolontariatu.

Procedura oceny i przeglądu zasobów materialnych w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej

Procedura dotyczy monitorowania stanu użytkowania wszystkich pomieszczeń, które są wykorzystywane w procesie dydaktycznym oraz zasobów bibliotecznych. Zgodnie z obowiązującą w Uczelni procedurą, nauczyciele akademicki, pracownicy inżynieryjno-techniczni i naukowo-techniczni są zobowiązani do dbałości o bieżący stan techniczny i prawidłowe użytkowanie infrastruktury dydaktycznej i naukowej jednostki jak również bieżącego zgłaszania władzom jednostki za pośrednictwem kierownika kierunku studiów zapotrzebowania na pomoce dydaktyczne oraz inne środki niezbędne do realizacji zajęć i konieczności przeprowadzenia niezbędnych napraw, remontów. Również studenci mają prawo do zgłaszania potrzeb w zakresie zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej bezpośrednio u prowadzących zajęcia dydaktyczne bądź w trakcie spotkań z opiekunami roczników lub przedstawicielami władz dziekańskich wydziału.

Raz na dwa lata przeprowadzana jest ocena infrastruktury i zasobów materialnych. Na potrzeby dokonania tej oceny, dziekan Wydziału powołuje zespół, w skład którego powinni wchodzić w szczególności; kierownik kierunku, opiekunowie roczników, opiekun praktyk, przedstawiciel samorządu studentów, pracownik inżynieryjno-techniczny, administrator budynku. Sprawozdanie z przeprowadzonej oceny przekazywane jest do Dziekanatu Wydziału, w terminie do końca maja roku, w którym prowadzona jest ocena. Dziekanat opracowuje zbiorcze sprawozdanie z wyników tej oceny na wydziale, które Dziekan przedstawia na Radzie Wydziału. Wnioski z tej oceny stanowią podstawę do sformułowania rekomendacji na rzecz poprawy infrastruktury i zasobów materialnych oraz podjęcia przez władze wydziału stosownych działań mających na celu zapewnienie optymalnego poziomu zasobów materialnych na wydziale. Wyniki z przeprowadzonego badania uwzględniane są w formularzu oceny jednostki.

Procedura oceny jakości prac dyplomowych oraz recenzji prac

Procedura obejmuje ocenę jakości prac dyplomowych powstałych w ramach procesu dyplomowania oraz recenzji tych prac. Na potrzebę przeprowadzenia oceny jakościowej procesu dyplomowania, Dziekan Wydziału powołuje dla każdego wyznaczonego kierunku lub grupy kierunków przypisanych do tej samej dyscypliny minimum trzyosobowy Zespół ds. Oceny Jakościowej Prac Dyplomowych (ZOJPD). Skład ZOJPD stanowią nauczyciele akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora oraz

doświadczenie w zakresie prowadzenia seminariów i recenzowania prac dyplomowych, w tym co najmniej jedna osoba posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora, jako przewodniczący ZOJPD. ZOJPD powoływany jest na okres oceny prac w danym roku akademickim.

Ocenie podlega min. 5% prac dyplomowych powstałych na danym kierunku i poziomie studiów w roku akademickim, za który przeprowadzana jest ocena, wybranych losowo przez Dziekana Wydziału wraz z kierownikiem kierunku studiów. Analizę jakości prac dyplomowych oraz recenzji prac przeprowadza się w okresie od października do końca grudnia na podstawie *Arkusza oceny jakości pracy dyplomowej*, określonego w załączniku do niniejszej procedury. Po przeprowadzeniu oceny, przewodniczący ZOJPD sporządza zbiorcze zestawienie z ocenionych prac wraz z uwagami i zaleceniami dotyczącymi ich jakości, które przekazywane jest do Dziekana Wydziału, a następnie przedstawiane na posiedzeniu Rady Wydziału. Dziekan, mając na uwadze zapewnienie jakości procesu dyplomowania, uwzględnia wnioski z analizy prac dyplomowych oraz ich recenzji i formułuje rekomendacje dla promotorów oraz recenzentów prac.

W latach 2022/2023 i 2023/2024, w ramach ówczesnego Kolegium Nauk Humanistycznych, ZOJPD przeanalizował po 2 prace licencjackie i 3 prace magisterskie wraz z arkuszami opinii. Przeprowadzona analiza wykazała przeważnie zgodność ocen przyznawanych przez promotora i recenzenta. Różnice w ocenie pojawiały się sporadycznie i nie były większe niż jeden stopień. Analizy prac i arkuszy opinii wskazały, że przygotowano je rzetelnie i ZOJPD nie miał uwag co do ich jakości. Nie wskazano w związku z tym propozycji dotyczących poprawy ich jakości. W czasie sporządzania niniejszego raportu prace dyplomowe z roku 2024/2025 nie zostały jeszcze ocenione.

W Uniwersytecie Rzeszowskim prowadzone jest również badanie jakości kształcenia w oparciu o ustalone przez Komisję ds. Kształcenia wzory formularzy dotyczących oceny kierunku oraz Wydziału (wcześniej Kolegium), co pozwala na dokonanie kompleksowej analizy i oceny procesu zarządzania kierunkiem. Ustalone przez Komisję ds. Kształcenia rekomendacje na rzecz poprawy jakości kształcenia, wynikające z badania za dany rok akademicki, stanowią podstawę do podjęcia przez jednostki Uczelni działań doskonalących. Rekomendacje wynikające z badania jakości kształcenia dostępne są na stronie internetowej Uczelni pod adresem:

<https://www.ur.edu.pl/student/jakosc-ksztalcenia/wewnetrzny-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/prace-w-ramach-wewnetrznego-systemu-zapewnienia-jak>

Wśród działań podejmowanych na rzecz doskonalenia jakości kształcenia na kierunku znajdują się: ciągle doskonalenie programów studiów, w tym przeprowadzany regularnie przegląd i modyfikowanie treści sylabusów przedmiotów czy regulaminów praktyk; stały kontakt z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych; weryfikacja i optymalne wykorzystanie obciążenia sal dydaktycznych dla potrzeb zajęć dydaktycznych; aktywizowanie studentów do udziału w badaniach ankietowych; okresowy przegląd, weryfikacja i modernizacja (w miarę możliwości finansowych) dostępnej w jednostkach infrastruktury elektronicznej; powierzanie poszczególnych zajęć na specjalności archiwistycznej pracującym w swoim fachu archiwistom (w ramach godzin zleconych).

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystanie wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych przedmiotów zawarte są w sylabusach przedmiotów, które poddawane są ocenie Zespołu programowego kierunku pod kątem adekwatności stosowanych metod i kryteriów oceniania do zakładanych efektów uczenia się. Ocena osiągniętych efektów odbywa się również na podstawie weryfikacji prac dyplomowych,

recenzji prac dyplomowych i protokołów z egzaminów dyplomowych. Zgodnie z procedurą antyplagiatową obowiązującą w UR, wszystkie prace dyplomowe studentów podlegają badaniu w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Po zakończonych obronach prac, powołany przez Dziekana Zespół ds. Oceny Jakościowej Prac Dyplomowych dokonuje oceny jakości prac dyplomowych oraz recenzji tych prac, zgodnie z obowiązującą w Uczelni procedurą opisaną w punkcie 10.3. Wnioski z powyższej oceny stanowią podstawę do podjęcia działań na rzecz doskonalenia procesu dyplomowania na Wydziale. Ocena prac dyplomowych dokonana przez Zespół ds. Oceny Jakościowej Prac Dyplomowych w latach 2022/2023 i 2023/2024 (ocena prac obronionych w roku 2024/2025 nastąpi w styczniu 2026 r.), w ramach ówczesnego Kolegium Nauk Humanistycznych, wykazała, że zostały one przygotowane rzetelnie. Zespół nie miał uwag co do jakości ocenionych prac, w związku z czym nie zostały wskazane propozycje dotyczące poprawy ich jakości.

Ocena osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na kierunku historia dokonywana jest również na podstawie analizy wyników sesji egzaminacyjnych oraz wyników ocen ankietowych poszczególnych zajęć. Ankiety realizowane są w formie elektronicznej po każdym semestrze i poza pytaniami zamkniętymi pozwalają studentom na wpisanie dodatkowych uwag i sugestii w zakresie prowadzonych przez nauczyciela zajęć. Po zakończonej ankietyzacji dydaktycy mają wgląd do wyników własnej oceny na indywidualnym koncie w Systemie Wirtualna Uczelnia. Niezależnie, Sekcja Jakości i Akredytacji przesyła na adres mailowy Dziekana wyniki ocen nauczycieli prowadzących zajęcia w jednostce. Szczegółowe zasady ankietyzacji oraz sposób wykorzystania wyników określa Zarządzenie nr 94/2025 Rektora UR z dnia 9 kwietnia 2025r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na studiach, studiach podyplomowych i innych formach kształcenia oraz analizy ich wyników na Uniwersytecie Rzeszowskim.

W ocenie uzyskanych efektów uczenia się uczestniczą również absolwenci kierunków studiów, którzy w ramach realizowanej ankiety *Badanie losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego* wyrażają swoją opinię na temat wykorzystania i przydatności w obecnej pracy zawodowej wiedzy i umiejętności zdobytych podczas studiów. Badanie realizowane jest przez Biuro Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego. Cenne źródło informacji stanowią również wyniki ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych, pozwalające na porównanie wskaźników dotyczących zarobków, bezrobocia, średniego czasu poszukiwania pracy absolwentów kierunku, w zależności od ukończonej uczelni wyższej.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

W procesie oceny i doskonalenia programów studiów na kierunku historia uwzględniane są zarówno wnioski i opinie interesariuszy wewnętrznych (tj. nauczycieli, studentów) jak i zewnętrznych. Istotne w doskonaleniu procesu kształcenia są opinie przedstawicieli instytucji, w których studenci kierunku realizują praktyki programowe, umożliwiające nabycie umiejętności przydatnych w przyszłej pracy zawodowej. Utrzymywany jest stały kontakt i współpraca z interesariuszami zewnętrznymi, a ich przedstawiciele biorą udział w cyklicznych spotkaniach z Zespołem programowym kierunku, przedstawiając swoje opinie i sugestie.

W przypadku realizowanej na kierunku specjalności nauczycielskiej, wśród interesariuszy zewnętrznych znajdują się: I Liceum Ogólnokształcące w Rzeszowie, Szkoła Podstawowa nr 21 w Rzeszowie, Szkoła Podstawowa Montessori w Rzeszowie. Pod wpływem opinii nauczycieli ze szkół praktyk, zajęcia z dydaktyki przedmiotowej prowadzone z grupami studentów w szkołach (podstawowych i ponadpodstawowych), realizowane są we względnie małych grupach, ponieważ w klasach nie ma warunków, aby obok uczniów pomieścić kilkunastoosobowe grupy studentów.

Jeśli chodzi o specjalność archiwistyczną, wśród interesariuszy zewnętrznych znajdują się: Archiwum Państwowe w Rzeszowie, Archiwum UR, Archiwum Państwowe w Przemyślu, Muzeum w Przeworsku.

W wyniku sugestii Dyrektora Archiwum Państwowego w Rzeszowie położony został większy nacisk na prowadzone w ramach tej specjalności zajęcia praktyczne. W tym celu zatrudniono do prowadzenia tego typu zajęć kilku dodatkowych archiwistów – praktyków (w ramach godzin zleconych) w Instytucie Historii UR. Inną sugestią Dyrektora Archiwum Państwowego w Rzeszowie odnosiła się do praktyk studenckich. W jej wyniku zmieniony został system odbywania praktyki zawodowej ciągłej na studiach II stopnia w tej instytucji. Określono zasady odbywania praktyki w grupach maksymalnie dwuosobowych, w zaproponowanych przez Archiwum terminach, tak aby studenci mogli zapoznać się z pracą we wszystkich działach Archiwum i uczestniczyć w tych pracach. Pozwala to z jednej strony na maksymalne wykorzystanie potencjału instytucji i kadry tam zatrudnionej, z drugiej zaś danie studentom jak najlepszych kompetencji.

Studenci włączani są w proces projektowania i oceny programów przede wszystkim poprzez udział w pracach Zespołu programowego, w Radzie Wydziału, Komisji ds. Kształcenia oraz w Senacie. Opinie studentów na temat programu pozyskiwane są przez ich przedstawicieli zaangażowanych w prace powyższych organów. Niezależnie studenci mogą również zgłaszać uwagi i sugestie w sprawie programu studiów oraz jego realizacji do opiekuna roku, Kierownika Kierunku bądź Dziekana. W obliczu braku zgłoszeń ze strony studentów kierunku historia w tej sprawie, w miesiącach listopad-grudzień 2024 r. została wśród nich przeprowadzona ankietyzacja, w ramach której mogli wyrazić swoje opinie odnośnie do programów studiów. Treści dotyczące tej ankietyzacji zostały zawarte w Wykazie danych z ankietyzacji studenckiej, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszego raportu.

Wśród przykładów reagowania na sugestie interesariuszy wymienić można wprowadzenie na wnioski studentów, wykładowców i nauczycieli 2 odrębnych przedmiotów z historii społeczno-politycznej po roku 1989, Polska i świat współczesny. Interesariusze wewnętrzni zwracali uwagę, że przedmioty *Historia Polski po 1945 r.* i *Historia powszechna po 1945 r.* obejmują zbyt długi i zróżnicowany okres. Ponadto w związku z wprowadzeniem w edukacji szkolnej nowego przedmiotu *Historia i teraźniejszość* nauczyciele wskazywali na potrzebę osobnego omówienia dziejów po 1989 r. Na specjalności nauczycielskiej wprowadzone zostały również przedmioty *historia mówiona*, *historia wizualna*, a także przedmiotu *prawa człowieka* w odpowiedzi na nowe trendy w historiografii i potrzeby wynikające z podstawy programowej. Ponadto wprowadzono przedmiot *edukacja alternatywna* z chęcią jak najlepszego przygotowania do pracy nauczycieli jako odpowiedź na szybko rozwijające się szkoły niepubliczne w regionie.

Podobnie na studiach II stopnia na specjalności nauczycielskiej wprowadzone zostały przedmioty *Podstawy prawa*, *Spółczesność i gospodarka po 1989 r.*, *archiwistyka społeczna*, zmodyfikowana została forma realizacji praktyk z archiwistyki.

Na specjalności nauczycielskiej zmodyfikowany został układ zajęć dydaktycznych, by zmniejszyć przeładowany program studiów na III roku.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Uczelnia w ramach WSZJK prowadzi również monitoring wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia dokonanych przez Polską Komisję Akredytacyjną. Opracowane przez Sekcję Jakości i Akredytacji (uprzednio Dział Jakości i Akredytacji) sprawozdania na podstawie raportów powizytacyjnych PKA, uwzględniają najczęściej powtarzające się uwagi i zalecenia oraz dobre praktyki, które spotkały się z uznaniem Zespołów Wizytujących PKA. Sprawozdania publikowane są na stronie internetowej Uczelni pod adresem: <https://www.ur.edu.pl/pl/universytet/ksztalcenie-jakosc-ksztalcenia/polska-komisja-akredytacyjna>.

Dziekan Wydziału omawia ww. zalecenia związane z prowadzonymi w jednostce kierunkami na Radzie Wydziału oraz formułuje wskazówki dotyczące doskonalenia programów na poszczególnych kierunkach studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony - Wysoki poziom kadry badawczo-dydaktycznej, stale podnoszącej kwalifikacje. - Program kształcenia stale doskonalony w oparciu o uwagi napływające od studentów, interesariuszy zewnętrznych oraz pracowników. - przyjazny studentom klimat studiów dzięki małym grupom. - Możliwość wyboru przez studenta promotora pracy dyplomowej zgodnie z jego zainteresowaniami. - możliwość rozwoju własnych zainteresowań badawczych w Kołach Naukowych i dzięki pomocy pracowników naukowo-dydaktycznych.	Słabe strony - Brak możliwości odmłodzenia kadry badawczo-dydaktycznej w związku z faktyczną blokadą etatów wynikającą z niewielkiej liczby studentów. - stałe problemy z naborem na studia II stopnia. - brak oferty kształcenia w językach obcych wykluczający możliwość szerszego włączenia się w program ERASMUS. - niesatysfakcjonujący poziom zaangażowania się części studentów w zajęcia wynikający z faktu równoległego zatrudnienia lub studiów na drugim kierunku.
Czynniki zewnętrzne	Szanse - wzrost zainteresowania historią z uwagi na uwarunkowania międzynarodowe, w tym trwającą wojnę w Ukrainie i zapotrzebowanie na specjalistów w zakresie tej tematyki - wzrost zainteresowania studiowaniem w Instytucie Historii UR ze względu na przyjazne i indywidualne podejście do studenta. - znaczący wzrost nakładów na szkolnictwo wyższe.	Zagrożenia - malejące roczniki kandydatów na studia spowodowane niżem demograficznym i rosnącymi kosztami kształcenia. - Stosunkowo niewielkie zapotrzebowanie na specjalistów z zakresu historii na rynku pracy. - Niepewność co do przyszłości kształcenia z uwagi na poziom finansowania nauki i szkolnictwa wyższego. - rezygnacja studentów ze studiów w trakcie ich trwania zjawisko <i>drop-outu</i>) i malejący nabór na studia II stopnia.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku⁷

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	36	39		
	II	34	41		
	III	26	31		
II stopnia	I	23	26		
	II	23	27		
Razem:		142	164		

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2022/2023	39	19		
	2023/2024	43	24		
	2024/2025	36	23		
II stopnia	2022/2023	23	21		
	2023/2024	23	19		
	2024/2025	20	18		
Razem:		161	124		

⁷ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)⁸

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	<u>Studia I stopnia:</u> Liczba semestrów: 6 Liczba punktów ECTS: - specjalność nauczycielska: 186 - specjalność archiwistyka: 183 <u>Studia II stopnia:</u> Liczba semestrów: 4 Liczba punktów ECTS: - specjalność nauczycielska: 121 - specjalność archiwistyka: 121 - specjalność ogólnohistoryczna: 121
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁹	<u>Studia I stopnia:</u> - specjalność nauczycielska: 2000 godz. - specjalność archiwistyka: 1900 godz. <u>Studia II stopnia:</u>

⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁹ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

	- specjalność nauczycielska: 900 godz. - specjalność archiwistyka: 900 godz. - specjalność ogólnohistoryczna: 900 godz.
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	<u>Studia I stopnia:</u> 95 ECTS <u>Studia II stopnia:</u> 63 ECTS
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	<u>Studia I stopnia:</u> - specjalność nauczycielska: 138 ECTS - specjalność archiwistyka: 136 ECTS <u>Studia II stopnia:</u> - specjalność nauczycielska: 98 ECTS - specjalność archiwistyka: 100 ECTS - specjalność ogólnohistoryczna: 114 ECTS
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	<u>Studia I stopnia:</u> - specjalność nauczycielska: 13 ECTS - specjalność archiwistyka: 5 ECTS

	<u>Studia II stopnia:</u> - specjalność nauczycielska: 6 ECTS - specjalność archiwistyka: 6 ECTS - specjalność ogólnohistoryczna: 8 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	<u>Studia I stopnia:</u> - specjalność nauczycielska: 68 ECTS - specjalność archiwistyka: 65 ECTS <u>Studia II stopnia:</u> 65 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	<u>Studia I stopnia:</u> - specjalność nauczycielska: 8 ECTS - specjalność archiwistyka: 6 ECTS <u>Studia II stopnia:</u> - specjalność nauczycielska: 12 ECTS - specjalność archiwistyka: 5 ECTS - specjalność ogólnohistoryczna: nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)¹⁰	<u>Studia I stopnia:</u>

¹⁰ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

	- specjalność nauczycielska: praktyka pedagogiczna (2 tyg., 30 godz.), praktyka z historii (4 tyg., 60 godz.), praktyka z wiedzy o społeczeństwie (2 tyg., 30 godz.) - specjalność archiwistyka: 4 tyg., 120 godz. <u>Studia II stopnia:</u> - specjalność nauczycielska: praktyka z historii (4 tyg., 60 godz.), praktyka z wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej (4 tyg., 60 godz.) -specjalność archiwistyka: 3 tyg., 90 godz. - specjalność ogólnohistoryczna: nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	<u>Studia I stopnia:</u> 60 godz. <u>Studia II stopnia:</u> nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ Nie dotyczy 2./ Nie dotyczy

2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹¹

Studia I stopnia na kierunku historia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Wstęp do badań historycznych	konwersatorium	30	3
Nauki pomocnicze historii starożytnej i średniowiecznej	konwersatorium	30	3
Nauki pomocnicze historii XIX i XX wieku	konwersatorium	30	3
Historia historiografii z elementami metodologii historii	konwersatorium	30	3
Źródłoznawstwo - warsztaty	konwersatorium	30	3
Prahistoria ziem polskich	wykład	30	5
Historia starożytna	Wykład konwersatorium	90	8
Historia średniowieczna powszechna	Wykład konwersatorium	75	7
Historia średniowiecza Polski	Wykład konwersatorium	75	7
Historia nowożytna powszechna do 1789 r.	Wykład konwersatorium	75	7
Historia nowożytna Polski do 1795 r.	Wykład konwersatorium	75	7
Historia powszechna 1789-1918	Wykład konwersatorium	75	7

¹¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Historia Polski 1795-1918	Wykład konwersatorium	75	7
Historia powszechna 1918-1945	Wykład konwersatorium	75	7
Historia Polski 1918-1945	Wykład konwersatorium	75	7
Historia powszechna 1945-1989	Wykład konwersatorium	75	7
Historia Polski 1945-1989	Wykład konwersatorium	75	7
Seminarium licencjackie	seminarium	60	16
Proseminarium I (z historii starożytnej i średniowiecznej)	seminarium	30	3
Proseminarium II (z historii nowożytnej i najnowszej)	seminarium	30	3
razem		1140	120
Specjalność archiwystyczna			
Paleografia	Zajęcia warsztatowe	30	3
Neografia	Zajęcia warsztatowe	30	3
Rozwój form kancelaryjnych	Wykład/zajęcia warsztatowe	45	4
Historia administracji Polski	Zajęcia warsztatowe	30	3
Wprowadzenie do edytorstwa źródeł	konwersatorium	15	1
Społeczeństwo i polityka po 1989 r.	konwersatorium	15	1
Wykład monograficzny (specjalnościowy)	wykład	15	1
Razem:		180	16
Specjalność nauczycielska			
Dydaktyka historii w zakresie szkoły podstawowej	Wykład/zajęcia warsztatowe/zajęcia hospitacyjne	105	9

Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w zakresie szkoły podstawowej	zajęcia warsztatowe/zajęcia hospitacyjne	35	3
Źródła w edukacji historycznej	Zajęcia warsztatowe	14	2
Historia mówiona	Zajęcia warsztatowe	10	1
Historia wizualna	Zajęcia warsztatowe	10	1
Polska i świat współczesny	Zajęcia warsztatowe	14	2
Razem:		188	18

Studia II stopnia na kierunku historia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Historia historiografii XX wieku	konwersatorium	45	4
Warsztat naukowy historyka historiografii	konwersatorium	30	4
Metodologia historii	konwersatorium	45	5
Warsztat naukowy historyka I (starożytność i średniowiecze)	konwersatorium	15	2
Warsztat naukowy historyka II (historia nowożytna i najnowsza)	konwersatorium	15	2
Historia regionalna	konwersatorium	15	1
Statystyka i demografia historyczna	konwersatorium	60	4
Seminarium magisterskie	seminarium	120	36
Razem:		345	58
Grupa przedmiotów kierunkowych do wyboru: Europa Środkowo-Wschodnia			
Europa Środkowo-Wschodnia średniowiecza	Wykład i konwersatorium	30	3

Europa Środkowo-Wschodnia do nowożytnej i XIX w.	Wykład i konwersatorium	30	3
Współczesna Europa Środkowo-Wschodnia	Wykład i konwersatorium	30	3
Ludność krajów Europy Środkowo-Wschodniej	Wykład konwersatorium	30	3
Sztuka krajów Europy Środkowo-Wschodniej	konwersatorium	30	3
Żydowskie drogi do tożsamości narodowej w XIX i XX ww.	konwersatorium	30	3
Stosunki narodowościowe i wyznaniowe w Europie Środkowo-Wschodniej	Wykład konwersatorium	30	3
Przemiany gospodarcze i społeczne w Europie Środkowo-Wschodniej	Wykład konwersatorium	30	4
Warsztaty historyka Europy Środkowo-Wschodniej	konwersatorium	15	2
Razem:		255	27
Grupa przedmiotów kierunkowych do wyboru: Historia wojskowości			
Warsztat naukowy historyka wojskowości	konwersatorium	30	2
Historia wojskowości w epoce starożytnej	Wykład i konwersatorium	45	5
Historia wojskowości w epoce średniowiecza	Wykład i konwersatorium	45	5
Historia wojskowości w epoce nowożytnej	Wykład i konwersatorium	45	5
Historia wojskowości w XIX w.	Wykład i konwersatorium	45	5
Historia wojskowości w XX w.	Wykład i konwersatorium	45	5
Razem:		255	27
Specjalność archiwistyka			

Dyplomatyka (warsztaty)	Zajęcia warsztatowe	15	2
Sfragistyka (warsztaty)	Zajęcia warsztatowe	15	2
Edytorstwo źródeł historycznych (warsztaty)	Zajęcia warsztatowe	30	4
Archiwa kościelne i ich zasób	Zajęcia warsztatowe	15	2
Archiwa polonijne i ich zasób	Zajęcia warsztatowe	15	2
Archiwistyka społeczna	laboratoria	30	3
Razem:			
Specjalność nauczycielska w zakresie nauczania historii, wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej			
Dydaktyka historii w zakresie szkoły ponadpodstawowej	Laboratoria i konwersatoria	60	5
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie (w tym edukacji obywatelskiej) w zakresie szkoły ponadpodstawowej	Laboratorium i konwersatorium	60	5
Współczesne stosunki międzynarodowe	konwersatorium	15	1
Podstawy prawa	konwersatorium	15	1
Spółczeństwo i gospodarka po 1989 r.	konwersatorium	15	1
Razem:		165	13
Specjalność ogólnohistoryczna			
Dyplomatyka (warsztaty)	Zajęcia warsztatowe	15	2
Sfragistyka (warsztaty)	Zajęcia warsztatowe	15	2
Edytorstwo źródeł historycznych (warsztaty)	Zajęcia warsztatowe	30	4
Geografia historyczna (warsztaty)	Zajęcia warsztatowe	15	2

Polonia i Polacy na świecie	Wykłady i zajęcia warsztatowe	30	5
Heraldyka i weksylologia (warsztaty)	zajęcia warsztatowe	15	3
Genealogia (warsztaty)	zajęcia warsztatowe	15	3
Nazizm i komunizm w pamięci społecznej	zajęcia warsztatowe	30	4
Nowe nurty w historiografii współczesnej (warsztaty)	zajęcia warsztatowe	15	2
Współczesny warsztat naukowy historyka (warsztaty)	zajęcia warsztatowe	15	2
Razem:		195	29

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹²

Studia stacjonarne I stopnia				
Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹³
Psychologia	Wykłady, ćwiczenia, zajęcia warsztatowe	90	4	Dr Małgorzata Marmola, Dr Anna Wołpiuk-Ochocińska
Pedagogika	Wykłady, ćwiczenia, zajęcia warsztatowe	90	4	Dr Ewa Barań-Baran

¹² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹³ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

Podstawy dydaktyki	Wykłady, ćwiczenia	30	2	Dr Elżbieta Biesiadecka
Emisja głosu	Zajęcia warsztatowe	30	1	Dr Sylwester Łysiak
Dydaktyka historii w zakresie szkoły podstawowej	Wykłady, zajęcia warsztatowe, zajęcia hospitacyjne	105	9	Dr hab. prof. UR Mariola Hoszowska
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w zakresie szkoły podstawowej	Zajęcia warsztatowe, zajęcia hospitacyjne	35	3	Dr Elżbieta Biesiadecka
Historia w edukacji alternatywnej w zakresie szkoły podstawowej	Zajęcia warsztatowe, zajęcia hospitacyjne	15	2	Dr hab. prof. UR Mariola Hoszowska
Źródła w edukacji historycznej	Zajęcia warsztatowe	14	2	Dr hab. prof. UR Mariola Hoszowska
Historia mówiona	Zajęcia warsztatowe	10	1	Dr hab. prof. UR Paweł Sierżęga
Historia wizualna	Zajęcia warsztatowe	10	1	Dr hab. prof. UR Paweł Sierżęga
Zastosowanie multimedialności w edukacji	Zajęcia warsztatowe	13	1	Dr Rafał Czupryk PhD
Prawa człowieka	Zajęcia warsztatowe	14	2	Dr hab. prof. UR Edyta Czop
Polska i świat współczesny	Zajęcia warsztatowe	14	2	Dr Bartosz Pasterski
Pierwsza pomoc przedmedyczna	Zajęcia warsztatowe	5	0	Planowana obsada zajęć (zajęcia w semestrze letnim): mgr Sylwia Sadowska (osoba prowadząca te zajęcia w semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025)

Razem:		475	34	
Praktyka pedagogiczna	Praktyki zawodowe	30	2	Dr Ewa Barnaś-Baran
Praktyka zawodowa z historii w zakresie szkoły podstawowej	Praktyki zawodowe	60	4	Dr hab. prof. UR Mariola Hoszowska
Praktyka zawodowa z wiedzy o społeczeństwie w zakresie szkoły podstawowej	Praktyki zawodowe	30	2	Dr Elżbieta Biesiadecka
Razem (praktyki):		120	8	

Studia stacjonarne II stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia
Dydaktyka historii w zakresie szkoły ponadpodstawowej	Laboratoria, konwersatoria	60	5	Dr Elżbieta Biesiadecka
Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie (w tym edukacji obywatelskiej) w zakresie szkoły ponadpodstawowej	Laboratoria, konwersatoria	60	5	Dr Elżbieta Biesiadecka
Projekt w edukacji obywatelskiej	Konwersatoria	15	3	Dr Elżbieta Biesiadecka
Współczesne stosunki międzynarodowe	Konwersatoria	15	1	Dr hab. prof. UR Paweł Korzeniowski
Podstawy prawa	Konwersatoria	15	1	Mgr Łukasz Szymański
Spółczeństwo i gospodarka po 1989 r.	Konwersatoria	15	1	Dr Bartosz Pasterski
Współczesne systemy polityczne	Konwersatoria	15	1	Dr Anna Pięta-Szawara

Razem:		195	17	
Praktyka przedmiotowa z historii w zakresie szkoły ponadpodstawowej	Praktyki zawodowe	60	6	Dr Elżbieta Biesiadecka
Praktyka przedmiotowa z wiedzy o społeczeństwie i edukacji obywatelskiej w zakresie szkoły ponadpodstawowej	Praktyki zawodowe	60	6	Dr Elżbieta Biesiadecka
Razem (praktyki):		120	12	

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁴

Nie dotyczy

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

Załącznik 1.1: Program studiów dla kierunku historia I i II stopnia rozpoczynających się w roku akademickim 2025/2026.

Załącznik 1.2: Harmonogram studiów dla kierunku historia I i II stopnia rozpoczynających się w roku akademickim 2025/2026

Załącznik 1.3.1: Sylabusy dla kierunku historia I stopnia, cykl kształcenia 2025/2028

Załącznik 1.3.2: Sylabusy dla kierunku historia II stopnia, cykl kształcenia 2025/2028

Załącznik 2: Obsada zajęć na kierunku historia studia I i II stopnia w roku akademickim 2025/2026.

Załącznik 3: Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze zimowym 2025/2026 dla każdego z poziomów studiów.

Załącznik 4: Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 oraz opiekunów prac dyplomowych

Załącznik 5: Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na kierunku historia.

Załącznik 6 Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów.

¹⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Uniwersytet Rzeszowski